

ArtEZ University of the Arts

ArtEZ University of the Arts

Jaar- stukken 2023

Bestuursverslag
en Jaarrekening

Ever tried
Ever failed

Inhoudsopgave 1/2

Jaar stukken 2023

	Voorwoord	4
1	Leeswijzer	6
2	Bestuursverslag	7
2.1	Algemeen	8
2.2	State of the art education	17
2.3	Onderzoek	22
2.4	Internationalisering	25
3	Tijdelijke programma's: Kwaliteitsafspraken en NPO	28
3.1	Ter introductie	29
3.2	Achtergrond en opzet programma Kwaliteitsafspraken	29
3.3	Kwaliteitszorg en governance	29
3.4	Ontwikkeling van het programma Kwaliteitsafspraken in 2023	30
3.5	Studenten en medewerkers betrekken	31
3.6	Waar we trots op zijn	33
3.7	Inhoudelijke voortgang per thema	38
3.8	Financiële verantwoording per thema	43
3.9	Reflectie medezeggenschapsraad	46
3.10	Reflectie Raad van toezicht	47
3.11	Het Nationaal Programma Onderwijs	49
4	Governance	52
4.1	Het belang van governance	53
4.2	Raad van Toezicht – verslag over 2023	53
4.3	College van Bestuur	59
4.4	Good Governance	62
4.5	Risicomanagement	62
4.6	Medezeggenschap 2023	66

Inhoudsopgave 2/2

Jaar stukken 2023

5	Bedrijfsvoering	71
5.1	Medewerkers	72
5.2	Huisvesting en faciliteiten	74
5.3	Cybersecurity en privacy	75
6	Financiën	77
6.1	Algemeen	78
6.2	Helderheid	81
6.3	Continuïteitsparagraaf	85
7	Jaarrekening 2023	88
7.1	Balans per 31 december 2023	89
7.2	Staat van baten en lasten over 2023	90
7.3	Kasstroomoverzicht over 2023	91
7.4	Toelichting en grondslagen behorende bij de jaarrekening 2023	92
7.5	Toelichting op de balans	98
7.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	106
7.7	Overige gegevens	114
	Bijlagen	119
	Bijlage 1 Vastgesteld opleidingenoverzicht 2022-2023	120
	Bijlage 2 Organogram	123
	Bijlage 3 Afkortingenlijst	124

→ Voorwoord

Voor u ligt het ArtEZ jaarverslag over 2023. Het is bestuurlijk een bewogen jaar geweest. Het jaar begon met het uitvallen van de voorzitter van het College van Bestuur, door de long-covid. Hierdoor heeft de andere bestuurder ArtEZ een periode alleen bestuurd. Gelukkig werd er een interim-collega gevonden die het voorzitterschap tijdelijk kon overnemen. Ook de Raad van Toezicht is in beweging. Er trad een lid terug en we zijn ondertussen aan het werven voor twee nieuwe leden.

Als we kijken naar ons onderwijs, dan zijn we er bijzonder trots op dat er 27 bachelors zijn benoemd tot Topopleiding 2024 in de keuzegids. Met 14 nieuwkomers is dit meer dan een verdubbeling ten opzichte van vorig jaar. In de categorie middelgrote hogescholen zijn we bovendien de best beoordeelde kunsthogeschool van Nederland. Iets om trots op te zijn! De Topopleidingen worden vastgesteld door de onafhankelijke Keuzegids hbo. Zij laten zich daarbij voor een groot deel leiden door de resultaten van de Nationale Studenten Enquête. Het is heel bijzonder dat vrijwel al onze bachelor opleidingen het predicaat van topopleiding mogen dragen. Deze groei is een resultaat van de jarenlange toewijding waarmee docenten en andere medewerkers onze opleidingen vormgeven en blijven verbeteren. Voor en met onze studenten.

Daarnaast zijn de kunsteducatie masters International Master Artist Educator (iMAE) en de masteropleiding Kunsteducatie (MKE) dit jaar met prachtige aanbevelingen positief geaccrediteerd. En de aanvraag voor een Unesco-chair door John Johnston, hoofd van deze masters, is door Unesco toegekend. Een bijzondere prestatie om als eerste hbo- en als eerste kunstonderwijsinstelling van Nederland, een Unesco-chair toegewezen te krijgen.

Bij de ArtEZ AKI Academie voor Art & Design (AKI) in Enschede is de directeur hard aan de slag met een intern ontwikkeltraject. Dit traject richt zich onder meer op onderwijskwaliteit, modernisering van het curriculum, (verplichte) scholing (BDB, BKE) en strategisch personeelsbeleid.

Het uitbreken van de oorlog tussen Israël en Hamas had grote impact op onze studenten en medewerkers. In die context is het voor het College van Bestuur en onze directeuren onze eerste prioriteit om een veilige leer- en werkomgeving te borgen voor iedereen die bij ons studeert en werkt. Dat doen we door over al deze ontwikkelingen in gesprek te gaan en te blijven. Al is het niet altijd gemakkelijk om de dialoog te voeren over zaken die zo raken. We moedigen iedereen aan om deel te nemen aan de dialoog, in de hoop dat dit resulteert in meer begrip, of wellicht zelfs een gemeenschappelijke taal. Juist in een tijd van polarisering en steeds grotere verschillen. We blijven leren als organisatie, en zijn vastberaden om een inclusieve en veilige omgeving te creëren voor iedereen.

ArtEZ leidt studenten op om hun vak in te zetten voor maatschappelijke ontwikkeling. Dit betekent dat er soms van ons wordt gevraagd om als instelling een standpunt in te nemen of onze steun uit te spreken. Het maken van deze afwegingen houdt ons scherp. In dit voortdurende proces wegen we steeds opnieuw wat onze rol is en bepalen onze verantwoordelijkheid. We leren ook voortdurend op het gebied van sociale veiligheid. Thema's als inclusie & diversiteit staan hoog op de agenda en komen onder meer terug in bijscholing en in de voortdurende reflectie op ons handelen. Het gaat enerzijds om de structuur (procedures en voorzieningen) en anderzijds om cultuur (aanspreken, agenderen, in het werk en in het onderwijs). Deze thema's zullen ook de komende jaren prioriteit blijven houden. Als lerende onderwijsorganisatie zijn we een samenleving in het klein; we hebben er het volste vertrouwen in dat we juist als lerende en artistiek geëngageerde organisatie met elkaar elke dag stappen vooruit kunnen zetten op weg naar een betere wereld.

In 2023 zijn er weer 683 studenten afgestudeerd bij ArtEZ. Zij zijn klaar om het werkveld te betreden en in de buitenwereld hun eigen bijdrage te leveren op de vele terreinen waar ArtEZ-studenten impact hebben.

College van Bestuur

Marjolijn Brussaard, voorzitter College van Bestuur

Bert Verveld, lid a.i.

Kirsten Deetman | Graphic Design

Leeswijzer

Voor u ligt het jaarverslag 2023. Ingeleid door een voorwoord en deze leeswijzer (hoofdstuk 1) beginnen de jaarstukken met een bestuursverslag (hoofdstuk 2). Daarin delen we allereerst kort onze missie, visie, juridische structuur en beleidspunten. Ook benadrukken we daar een aantal belangrijke thema's, zoals sociale veiligheid, diversiteit & inclusie en onze focus op duurzaamheid en de Sustainable Development Goals. Bovendien laten we zien in welke samenwerkingsverbanden ArtEZ actief was in 2023. In de rest van dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vraag hoe gewerkt is aan State-of-the-art education, aan onderzoek (ArtEZ Research) en internationalisering.

In hoofdstuk 3 staan de tijdelijke door OCW gefinancierde programma's centraal. Dat begint met onze uitleg hoe we middels een programma aan het Plan Kwaliteitsafspraken (PKA) invulling hebben gegeven en laten we de voortgang zien die we geboekt hebben. Daarbij komen onder meer de governance van deze programma's in relatie tot kwaliteitszorg aan bod, alsook het instellingsplan, personele wijzigingen, wijzigingen in het programma en de omgang met belanghebbenden. We geven een aantal voorbeelden weer waar we trots op zijn en beschrijven de inhoudelijke voortgang op drie belangrijke thema's, te weten: onderwijsdifferentiatie, onderwijsfaciliteiten en de begeleiding van studenten. We sluiten het Plan Kwaliteitsafspraken af met reflecties van de medezeggenschapsraad en de Raad van Toezicht op de Kwaliteitsafspraken. Het tweede tijdelijke programma betreft het Nationaal Programma Onderwijs (NPO). In paragraaf 3.11 reflecteren we op dat programma: we beschrijven een aantal NPO-projecten en laten zien welke voortgang daarin geboekt is en hoe we deze voortgang zelf monitoren. In deze paragraaf verantwoorden we tevens de projecten die met de NPO-gelden zijn gedaan.

In hoofdstuk 4 staat de Governance centraal. Een groot deel van dit hoofdstuk betreft de verslaglegging vanuit de Raad van Toezicht en de medezeggenschapsraad. Daarnaast geeft dit hoofdstuk onder meer inzicht in de portefeuilleverdeling van het College van Bestuur en nevenfuncties. Daarnaast is er in dit hoofdstuk aandacht voor Good Governance en Risicomanagement.

Hoofdstuk 5 behandelt de belangrijkste aspecten van de bedrijfsvoering. Op het gebied van medewerkers geven we een overzicht van de belangrijkste (personele) ontwikkelingen en laten we zien hoe verdere professionalisering handen en voeten is gegeven. Dit hoofdstuk gaat in op huisvesting en faciliteiten – van het masterplan huisvesting tot het meerjarenonderhoudsplan – en op het belang van cybersecurity en privacy.

Het jaarverslag eindigt met een financiële verantwoording over het jaar 2023 in hoofdstuk 6, gevolgd door de Jaarrekening 2023 en overige gegevens in hoofdstuk 7.

Bestuursverslag

→ 2.1 Algemeen

→ 2.1.1 Over ArtEZ

ArtEZ leidt professionele makers en docenten op die midden in de maatschappij staan en doet onderzoek in de disciplines waarin ArtEZ onderwijs geeft om nieuwe kennis te ontwikkelen met en voor het onderwijs. En om bij te dragen aan de aanpak van de grote maatschappelijke vragen. Het doel van ArtEZ is het samenbrengen van kunst en educatie; daaraan ontleent ArtEZ haar bestaansrecht. Via onderwijs en onderzoek wordt aan deze doelen gewerkt.

Missie

ArtEZ leidt professionele makers en docenten op die midden in de maatschappij staan, en doet onderzoek naar hun werkvelden. Het hogere doel van ArtEZ bevindt zich in het hart van datgene waaraan wij ons bestaansrecht ontleenen, waar kunst, onderwijs en onderzoek samenkomen. Bij alles wat wij doen vormen kunst en educatie ons bestaansrecht, en zijn onderwijs en onderzoek de wegen waarlangs wij onze doelen bereiken. We doen dat door het uitdragen van onze gemeenschappelijke waarden zoals geformuleerd in het instellingsplan.

Onze waarden

ArtEZ werkt in al haar geledingen volgens een aantal waarden (zie fig 2.1). Deze geven aan waar wij voor gaan en staan en hoe we daar invulling aan geven.

Waarden		Waar we voor gaan en staan
1. Inclusie en diversiteit	→	Meerstemmigheid in een veilige omgeving
2. Het belang van maken	→	Conceptontwikkeling, vakmanschap en zeggingskracht gaan hand in hand
3. Impact	→	Maken, denken, verbinden en vernieuwen in - relatie tot - de samenleving
4. (Zelf)vertrouwen	→	Bewustzijn van onze kracht en meerwaarde voor de samenleving
5. Blijvend ontwikkelen	→	Samen op weg naar de best denkbare, steeds nieuwe vormen van onderzoek en onderwijs

Figuur 2.1: onze waarden en hoe we daar invulling aan geven

Bovenstaande waarden (zie fig 2.1) zijn niet los van elkaar te zien, maar hangen duidelijk met elkaar samen. Ze zijn daarnaast niet statisch, maar bewegen mee met wat de veranderingen in de wereld om ons heen van en aan ons vragen. Het zijn **levende thema's** die passen binnen onze organisatiefilosofie: samen met studenten, medewerkers, stakeholders en de maatschappij bouwen we aan het ontwikkelen van een netwerkorganisatie. We werken aan een stevige basis van ons instituut om zich toekomstbestendig, op het scherpst van de snede, te blijven ontwikkelen. We blijven de komende jaren alles wat we doen toetsen aan deze waarden. Zo willen we bewust werken aan ons onderwijs en onderzoek en daarmee ArtEZ blijvend ontwikkelen tot een instituut waar iedereen op het gebied van kunst, educatie en onderzoek graag wil zijn en aan bij wil dragen.

Deze waarden vertellen waar we als ArtEZ gezamenlijk voor staan en voor gaan. Tegelijkertijd bieden deze waarden de **ruimte aan opleidingen en individuen** om hier zelf – ieder vanuit zijn eigenheid, onderdeel, discipline, werkstijl, methodiek en (sub)cultuur – invulling aan te geven.

Juridische structuur

ArtEZ University of the Arts is een stichting die ten doel heeft om het (hoger) onderwijs en onderzoek op het gebied van de kunsten en kunsteducatie te verzorgen, te bevorderen en in stand te houden, volgens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Dit doel is vastgelegd in de statuten. We houden ons hierbij aan de branchecode goed bestuur en toezicht in het hbo¹. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van het opleidingsaanbod van ArtEZ in 2023.

ArtEZ is gevestigd in drie steden; Arnhem, Enschede en Zwolle. De organisatiestructuur van ArtEZ, inclusief de taken en verantwoordelijkheden van het College van Bestuur en de Raad van Toezicht, is vastgelegd in het bestuurs- en beheersreglement van ArtEZ. Een organogram met de interne organisatie van ArtEZ vind je in bijlage 2 van dit jaarverslag.

De contactgegevens zijn:

Stichting ArtEZ

Onderlangs 9 6812 CE Arnhem

Telefoonnummer: 026 - 353 56 35

E-mailadres: CvB@ArtEZ.nl

Brin-nummer: 27NF

Bevoegdgezag-nummer: 41292

Bijzondere aandachtspunten

In de kernwaarden en ambities uit het instellingsplan én in het dagelijks werk zijn enkele thema's verweven die bijzondere aandacht vragen in deze tijd. Het gaat om sociale veiligheid, diversiteit & inclusie, duurzaamheid en samenwerking met externe partijen. In de volgende paragrafen wordt duidelijk hoe we hieraan vorm en inhoud geven.

→ **2.1.2 Sociale veiligheid**

Code Sociale Veiligheid

In december 2022 hebben de hogescholen met kunstopleidingen een gezamenlijke Code Sociale Veiligheid vastgesteld. Deze Code beschrijft de maatregelen die elke instelling minimaal neemt om sociale veiligheid te vergroten en aan welke (kwaliteits-)eisen de uitvoering ervan moet voldoen. Die maatregelen omvatten in ieder geval:

- Een ondertekende gedragscode;
- Heldere procedures en toegankelijke meldpunten;
- Monitoring;
- Professionalisering; en
- Verankering in beleid.

ArtEZ stond mede aan de wieg van het ontwikkelen van deze code. Daarmee heeft ArtEZ een belangrijke rol te spelen om sociale veiligheid een integraal onderdeel te laten zijn in de ontwikkeling van kunstenaars, docenten en cultuurprofessionals van de toekomst. We benadrukken dat sociale veiligheid, ondanks onze continue inspanningen, nooit “af” zal zijn. Dit is dan ook de reden dat ArtEZ zich hier bewust en voortdurend voor zal blijven inzetten.

1. Branchecode Goed bestuur en toezicht in het hbo VH December 2023.pdf (vereniginghogescholen.nl)

De sociale veiligheid van studenten en medewerkers verdient voortdurende aandacht binnen een hogeschool. Deze aandacht dient niet pas te ontstaan als er iets fout gaat, noch is sociale veiligheid als thema voorbehouden aan een vertrouwenspersoon of klachtencommissie. We willen hier graag organisatiebreed aandacht voor, vooral met het oog op preventie. Aandacht voor sociale veiligheid begint in het onderwijs en op de werkvloer. Docenten en managers spelen hierin een cruciale rol. In de dialoog hierover zijn bewustwording van dit thema en het bespreekbaar maken van gedrag daarom structurele onderwerpen.

Wat deed ArtEZ in 2023?

In juni 2023 is een onderzoek van bureau Scolix afgerond naar het leer- en werkklimaat binnen alle organisatieonderdelen van ArtEZ. Uiteindelijk is de doorlooptijd in totaal 2 jaar geweest. Redenen voor deze spreiding in de tijd zijn: de wens om per organisatieonderdeel maatwerk te willen leveren, rekening houden met jaarplanningen en andere onderzoeken (NSE), het niet willen meten van het 'corona-effect' en de wisselingen binnen de directies. Inmiddels zijn de resultaten met de directeuren besproken en zijn zij met de uitkomsten en aanbevelingen aan de slag: ArtEZ-breed als dat kan, ieder binnen de eigen eenheid als dat beter past. Op landelijk niveau is de ervaring van ArtEZ met het uitzetten van dit onderzoek, gedeeld binnen de community Integrale Veiligheid Hoger Onderwijs. Op deze manier levert ArtEZ een bijdrage aan de ontwikkeling van de landelijke monitor Sociale Veiligheid.

Klachtenloket

ArtEZ heeft een klachtenloket waar studenten en medewerkers van ArtEZ laagdrempelig klachten kunnen indienen en in alle vertrouwelijkheid vragen kunnen stellen over de behandeling van klachten en andere problemen. Het klachtenloket behandelt zelf geen klachten, maar heeft een faciliterende rol.

In 2023 benaderden elf mensen het klachtenloket met een klacht of vraag. Het klachtenloket stuurt klachten of vragen door naar de functionaris of instantie die deze in behandeling zal nemen. Bijvoorbeeld een opleidingshoofd, een directeur, een vertrouwenspersoon of de Examencommissie. De status van deze elf klachten in 2023 is als volgt:

- Afgehandeld: 9 (waarvan één langlopende zaak en één die in februari 2024 is afgehandeld)
- Doorverwezen naar decanaat: 2

Vertrouwenspersonen

Er waren in 2023 twee externe vertrouwenspersonen voor studenten werkzaam en twee externe vertrouwenspersonen voor medewerkers. De vertrouwenspersonen kunnen door studenten en medewerkers via e-mail of telefonisch benaderd worden. In 2023 zijn er bij de vertrouwenspersonen voor studenten 32 klachten/consultaties in behandeling genomen; voor medewerkers zijn 53 klachten/consultaties in behandeling genomen. Afhankelijk van de situatie volgde hierop de nodige begeleiding of advies.

Klachtencommissie Ongewenst Gedrag

Wanneer een (oud-)student of (oud-)medewerker van ArtEZ te maken heeft met ongewenst gedrag, zoals pesten, discriminerende opmerkingen of (seksuele) intimidatie of andere vormen van grensoverschrijdend gedrag, dan is er de mogelijkheid een klacht in te dienen bij de Klachtencommissie Ongewenst Gedrag. Als mogelijk voorportaal voor deze commissie zijn er binnen ArtEZ vertrouwenspersonen aangesteld die een melder kunnen bijstaan.

In 2023 is er één klacht ingediend. Deze klacht is ongegrond verklaard. Er zijn géén klachten ingediend vóór 2023 met een doorlooptijd in het verslagjaar. Vorig jaar was er ook één klacht, de jaren daarvoor waren dat er, met drie klachten in 2020 en vijf in 2021, meer.

Samenstelling Klachtencommissie

De Klachtencommissie bestaat uit de voorzitter, de plaatsvervangend voorzitter, twee leden en twee plaatsvervangend leden. De voorzitter en de leden, inclusief hun plaatsvervangers, worden benoemd door het College van Bestuur voor een termijn van maximaal vier jaren. Bij het benoemen van de (plaatsvervangend) voorzitter en (plaatsvervangende) leden wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met deskundigheid met betrekking tot ongewenst gedrag op juridisch en psychosociaal gebied. De (plaatsvervangend) voorzitter heeft, anders dan de (plaatsvervangende) leden, geen dienstverband bij ArtEZ.

De commissie wordt tijdens de zitting, bij het opstellen van haar advies en voor de administratieve werkzaamheden, bijgestaan door een secretaris. De (plaatsvervangend) voorzitter, de (plaatsvervangende) leden van de commissie en de secretaris zijn verplicht tot geheimhouding van al hetgeen aan hen over of in verband met de klacht ter kennis komt.

→ **2.1.3 Diversiteit & inclusie**

Projectleider diversiteit & inclusie

In 2022 is een projectleider aangetrokken om het thema diversiteit & inclusie een zichtbare, merkbare en voelbare plek te geven binnen alle dagelijkse werkzaamheden van studenten en medewerkers. Via deze projectvorm beogen we onze kernwaarde van diversiteit en inclusie, zoals vastgelegd in het instellingsplan, binnen ArtEZ te verankeren.

ArtEZ heeft al stappen gezet in de richting van meer diversiteit en inclusie. Kennissessies maakten deelnemers (soms pijnlijk) bewust van de mate waarin onze taal, onze communicatie en ons handelen cultureel bepaald is. De organisatie is zich steeds meer en in de volle breedte bewust van dit onderwerp en de aandacht ervoor groeit binnen de academies en afdelingen van ArtEZ.

Tegelijkertijd bracht de projectleider diversiteit & inclusie ook aan het licht hoe complex en gevarieerd het onderwerp is. Behoeften en inzichten om vorm en inhoud te geven aan diversiteit en inclusie verschillen per eenheid. Initiatieven zijn per eenheid verschillend en veelvormig. Wat binnen de ene eenheid hoog op de agenda staan – zoals de feestelijke viering van Ketikoti bij de Academie voor Theater & Dans – leeft op andere plekken minder. Het is niet vruchtbaar gebleken om op één manier binnen ArtEZ vorm te geven aan dit thema. Dit zou de vele goede initiatieven lokaal juist frustreren of in de weg zitten. De volgende stap is dan ook beleidsontwikkeling op dit vlak die in evenwicht tussen centraal en lokaal goed wordt uitgewerkt. Het CvB beraadt zich, in overleg met de directeuren, hoe dit belangrijke thema verder vorm te geven. De vele initiatieven van de afgelopen jaren dienen daarbij als basis.

Lokale initiatieven binnen ArtEZ

Onderstaand een greep uit de lokale initiatieven van het afgelopen jaar op het gebied van sociale veiligheid, diversiteit & inclusie en toegankelijkheid:

- De managementteams van de verschillende eenheden hebben deelgenomen aan verschillende soorten scholing over diversiteit en inclusie. Hieruit zijn plannen op maat gekomen om dit thema in de teams te implementeren. De trainingen gaven veel stof tot nadenken over bijvoorbeeld ons wervingsbeleid. Het heeft waardevolle inzichten, bewustwording en nieuw in te zetten methodes opgeleverd.
- De Tussenruimte is een werkplaats voor studenten, docenten en medewerkers van de Academie voor Theater & Dans. Het is een plek waar onder meer uitwisseling plaatsvindt over de omgang met moeilijke en uitdagende momenten in de lessen binnen de school. Hoe gaan we om met intimiteit, pijn, (on)macht, verdriet? Hoe creëren we hier de juiste

ruimte en aandacht voor? Studenten, docenten en andere medewerkers gaan met een theatermaker aan de slag aan de hand van eigen dilemma's, praktijkvoorbeelden en werkvormen. De Tussenruimte vindt twee keer in de maand plaats.

- Vanaf oktober 2023 worden op o.a. AKI en bij de Academie voor Theater & Dans bijeenkomsten georganiseerd over de oorlog Israël- Hamas. Het doel van deze bijeenkomsten is het voeren van gesprekken waarin de verschillende perspectieven aandacht krijgen. Deze gesprekken worden begeleid door professionals, die zorgdragen voor een veilige omgeving en een empathische grondhouding.
- Bij het Conservatorium Arnhem is een student aangesteld als aanjager van activiteiten op het terrein van diversiteit en inclusie voor en met studenten. Op 3 oktober hebben studenten en docenten deelgenomen aan 'International Diversity Day', een avond met muziek en een workshop.
- De Academie voor Art & Design Zwolle werkt aan een beurs voor het voorbereidende jaar en heeft het voornemen om niet meer te selecteren aan poort voor het nieuwe uitstroomprofiel 'Try Out' (zie ook paragraaf 3.7.1 Onderwijsdifferentiatie).
- Bij de Academie voor Theater & Dans hebben drie personen vanuit studentbegeleiding een training gevolgd over sociale veiligheid. Deze training vormt de eerste stap in de ontwikkeling van een beleidsplan voor sociale veiligheid binnen de opleiding. Studieloopbaanbegeleiders en mentoren namen deel aan een training over neurodiversiteit bij studenten, waardoor ze beter toegerust zijn om studenten te begeleiden.
- De 'inclusieweken' zijn al enkele jaren een vast onderdeel van alle opleidingen. In deze weken worden diverse activiteiten georganiseerd om diversiteit en inclusie te bevorderen. De bacheloropleiding Dance Artist besteedde dit jaar aandacht aan fysieke en mentale verbinding, juist met onbekende mensen en aan het zelf creëren van veiligheid in leersituaties.
- De masteropleiding international Master Artist Educator (iMAE) en de bacheloropleiding Artist Educator in Theatre werken samen aan het thema inclusie en diversiteit via locatieprojecten in Belfast waar studenten aan deelnemen. Dit gebeurt in samenwerking met verschillende communities, lokale overheden en regionale partners in Belfast. Doel van de kunstprojecten is om te onderzoeken hoe een hoopvolle, vreedzame toekomst eruit kan zien.
- Studium Generale kwam met de online publicatie "Secure Learning and Culture Environments: Making Cultures in Art Schools". In deze publicatie deelt Studium Generale kennis over het formaliseren van sociaal gedrag en gedragsstructuren om een cultuur van verantwoordelijkheid en vertrouwen te creëren in kunstopleidingen.

→ 2.1.4 Duurzaamheid

Aandacht voor SDG's op ArtEZ

ArtEZ heeft in het Instellingsplan 'Creating Futures Together' haar kernwaarden en ambities benoemd. Deze sluiten nauw aan bij de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Uiteraard is ArtEZ via haar missie constant en instituutbreed bezig met SDG 4 (Kwaliteitsonderwijs) en SDG 17 (Partnerschap om doelstellingen te bereiken). Daarnaast staan ook onderwerpen als gendergelijkheid (SDG 5) en het verminderen van ongelijkheid (SDG 10) op allerlei manieren op de agenda. Duurzaamheid komt uiteraard ook in onze bedrijfsvoering terug en is een van de pijlers onder het masterplan huisvesting (zie paragraaf 5.2). De bijdrage die ArtEZ levert aan de culturele infrastructuur in Oost-Nederland toont aan dat ArtEZ in ieder geval ook aandacht heeft voor SDG 11 (Duurzame steden en

gemeenschappen). De verschillende organisatieonderdelen werken de doelen die hen passen uit in hun meerjarenplannen. Impact als wederkerig begrip kan daarnaast als maatstaf dienen om deze doelen ook daadwerkelijk kritisch te toetsen.

- **Maatschappelijke verantwoordelijkheid**

Sociaal-maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen is voor een onderwijsinstelling als ArtEZ vanzelfsprekend. Het is onze missie dat onze studenten hun toekomstig kunstenaarschap maatschappelijk betekenis weten te geven. In de belangrijke ontwikkelingen op sociaal-maatschappelijk gebied willen wij zelf bovendien een voorloper zijn en daarmee andere instellingen, onze medewerkers en onze studenten inspireren en stimuleren. Duurzaamheid en sociale impact maken deel uit van veel van onze studieprogramma's. Daarnaast nemen we onze maatschappelijke verantwoordelijkheid specifiek op vier belangrijke pijlers:

- **Verantwoord inkopen**

Door bewust te kiezen voor diensten en producten die zowel aantrekkelijk zijn in prijs als in duurzaamheid en sociale impact, kunnen we als organisatie verantwoord inkopen. Bijvoorbeeld door te letten op circulariteit van materialen, Social Return on Investment (SROI) van onze samenwerkingspartners, diversiteit & inclusie en ketenverantwoordelijkheid. Binnen elke afzonderlijke aanbesteding besteden we gericht, relevant aan de opdracht en proportioneel aandacht aan verantwoord inkopen. Zo wijden we gunningscriteria aan diversiteit en inclusie, waardoor een opdracht wordt gegund aan een partij die een helder beleid op deze gebieden voert, ten koste van een gelijkwaardige partij die dat niet doet. Ook stellen we eisen aan nieuwe opdrachtnemers met betrekking tot milieubeheer en de SROI.

- **Duurzame relaties**

ArtEZ streeft een integere omgang na met samenwerkingspartijen, medewerkers en studenten. Het onderhouden van een goed arbeidsklimaat, het faciliteren van duurzame ontwikkelingen van onze medewerkers en studenten staat bij ons voorop. Hierbij krijgen onze werknemers handvatten aangereikt om op hun eigen, door opvoeding en cultuur bepaalde, handelen te reflecteren en hun inzichten toe te passen in het contact met collega's en studenten. Een belangrijke ontwikkeling, want de studentenpopulatie van ArtEZ bestaat uit ongeveer 20% internationale studenten en een inclusief en divers personeelsbestand vormt de basis voor een toekomstbestendige organisatie.

- **Duurzame gebouwen**

Onze ruim 3000 studenten en bijna 1000 medewerkers werknemers maken, leren en werken op verschillende locaties in Arnhem, Enschede en Zwolle. Het is belangrijk dat deze locaties een duurzame, toegankelijke en inspirerende omgeving zijn; goed voor het klimaat en goed voor het artistieke klimaat. We beseffen dat we met grote gebouwen in beheer of bezit een aanzienlijke maatschappelijke impact kunnen maken als we hier goed mee om gaan. De planning van de verduurzaming van de gebouwen hangt ten nauwste samen met de gehele huisvestingsplanning. Zodra daar meer duidelijkheid over is zullen we de verduurzaming oppakken en uitvoeren.

We zetten ons de komende jaren expliciet in om de toegankelijkheid van onze gebouwen te verbeteren in samenwerking met de organisatie. Daarnaast zal in 2050 al ons onderwijsvastgoed klimaatneutraal zijn. Elk inkooptraject vastgoed en bouwen staat in het teken van onze duurzaamheidsdoelstelling. We werken met de CSRD-richtlijn en richten ons op energiebesparing en circulariteit (ook van bouwelementen). Specifieke vastgoedprojecten waar wij ons op dit gebied mee bezig houden zijn:

- **Spoorzone Zwolle**

ArtEZ werkt intensief samen met Cibap (MBO creatief), museum de Fundatie, Gemeente Zwolle en de NS aan een plan voor een unilocation in de Spoorzone. Door de academies van ArtEZ binnen de stad Zwolle en andere kunstinstellingen dicht bij elkaar te brengen zien we grote potentie voor verbetering van het artistieke klimaat, en vruchtbare grond voor ideeënuitswisseling en 'cross-overs'. Daarnaast brengt het verhuizen vanuit locaties zoals het oude ziekenhuis en het huidige conservatorium veel duurzaamheidsvoordelen met zich mee. Deze gebouwen voldoen niet aan onze duurzaamheidseisen en de kosten voor het verduurzamen zijn te hoog.

- **Oude Kraan 74 Arnhem**

De locatie Oude Kraan 74, sinds 2016 in eigendom van ArtEZ, en Oude Kraan 72 is sterk verouderd. Deze heeft prioriteit om te renoveren en in te richten naar de lange termijn wensen van ArtEZ. Deze locatie wordt beoordeeld als onderdeel van de toekomstplannen van ArtEZ op huisvestingsgebied. Zodra definitief duidelijk is dat we deze locatie behouden en eventueel uitbreiden, zullen we de planning en uitvoering van de renovatie oppakken.

- **In het onderwijs en onderzoek**

Naast de aandacht ArtEZ breed voor duurzaamheid, geven ook alle opleidingen, ieder op hun eigen manier, vorm aan dit thema. In de curricula en projecten van de opleidingen spelen sociaal-maatschappelijke thema's, educatie en klimaat een belangrijke rol. Kunst is bij uitstek een manier om aandacht te vragen voor duurzaamheid. Dit komt dan ook op diverse manieren terug in het werk van onze studenten en onderzoekers. We noemen enkele voorbeelden:

- Een student Mediamusic van het ArtEZ Conservatorium Enschede werkt aan een EP, gemaakt van biologisch afbreekbaar en veganistisch vinyl. Hiermee draagt de student bij aan bewustwording, aan een betere wereld en is tegelijkertijd in staat een uniek product op de markt te brengen.
- Een student Graphic Design van de Academie voor Art & Design Zwolle ging in zijn afstudeerwerk in op het 'symbioceen', een nieuw tijdperk waarin mens, natuur en technologie in harmonie leven. Hij liet zien hoe de mens in de wereld staat en hoe die rol ook kan veranderen.
- In het Biolab op de AKI Academie voor Art & Design doen studenten onderzoek op het snijvlak van ecologie en kunst. Het lab is 'een kweekvijver van ecologisch bewustzijn'.
- De textielsector is wereldwijd één van de grootste vervuilers. Dit komt onder meer door het enorme water- en energiegebruik, de grootschalige CO2-uitstoot en heel veel textielafval. In de SPRONG-onderzoeksgroep 'New Textile Ecosystems' (afgekort: NEWTEXECO) bundelen ArtEZ, Saxion en de Hogeschool van Amsterdam hun krachten om middels onderzoek de transitie naar een duurzame waardeketen voor textiel te versnellen. Design vormt de spil in de ontwikkeling van een duurzaam, circulair en regeneratief ecosysteem voor textiel. Voor dit project verwierven we een SPRONG subsidie van SIA.

→ 2.1.5 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

Samenwerken met diverse organisaties in de regio en daarbuiten is een kernelement van het beleid, zowel voor onderwijs als onderzoek. De meeste van deze samenwerkingsverbanden zijn gekoppeld aan het onderwijs van één of meerdere opleidingen of aan lectoraten.

Landelijke samenwerkingen

ArtEZ is lid van de Vereniging Hogescholen en speelt daarin een prominente rol, ondanks haar relatief kleine omvang. De voorzitter van het College van Bestuur is in 2023 lid van het bestuur van de Vereniging Hogescholen en is hierdoor nauw betrokken bij grote vraagstukken die spelen. Daarnaast zijn directeuren en hoofden actief betrokken in disciplinaire landelijke samenwerkingen van hun discipline zoals het SAC KUO (Sectoraal Advies College Kunstonderwijs) en het KVDO (Kunst vak docenten overleg) en het landelijk Netwerk Muziek (voorzitterschap). Daarnaast is ArtEZ actief lid van SURF, de ICT-coöperatie van Nederlandse onderwijs- en onderzoeksinstituten en is vice voorzitter van de community Integrale Veiligheid Hoger Onderwijs.

ArtEZ participeert tevens in de landelijke samenwerking in KUO-verband bij de uitvoering van een gezamenlijke aanpak van het programma voor Professional Doctorate. Ook bestaat sinds 2022 samen met de andere mono-KUO hogescholen een gezamenlijke Commissie Wetenschappelijke Integriteit.

Regionale samenwerkingen

Bestuurlijk is er regelmatig overleg met:

- regionale en gemeentelijke overheden, zoals met de gemeenten Arnhem, Enschede en Zwolle en/ of de provincies Gelderland en Overijssel;
- onderwijsinstellingen in de vestigingssteden en de regio;
- de culturele netwerken in de steden waarin ArtEZ actief is, zoals CNA (cultuur netwerk Arnhem Nijmegen), de Zw8lse en samenwerkingen met de economic boards in de steden.
- samenwerkingsverbanden tussen hogescholen en mbo's in de regio, te weten:
 - RxH (in de regio Arnhem-Nijmegen); en
 - Zwolse 8 (in de regio Zwolle; aldaar co-voorzitterschap).

ArtEZ maakte in 2023 daarnaast nog onderdeel uit van twee regionale allianties. Daarin wordt door het onderwijsveld en de lerarenopleiders samengewerkt om het lerarentekort tegen te gaan. Voor Arnhem gaat het om de Regionale Alliantie Zuid-Oost Nederland, met als alliantiepartners: Radboud Universiteit, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en ArtEZ. De docentenopleidingen in Enschede en Zwolle werken samen in de Regionale Alliantie Oost Werkt met hogescholen VIAA, Iselinge, KPZ, Saxion en Windesheim en de Universiteit Twente. De Academie voor Art & Design Zwolle werkt samen met de provincie Overijssel in een gezamenlijke denktank.

Voorbeelden van samenwerkingen in steden en regio's in het onderwijs

In 2023 is de AKI Academie voor Art & Design gestart met de ontwikkeling van een nieuw curriculum. Stakeholders zoals de gemeente Enschede, KUO, onderwijsinstellingen in Enschede (zoals Saxion en UT) en culturele instellingen zoals het Rijksmuseum Twente worden nauw bij dit proces. Een deel van de eindexamententoonstelling van de AKI vond in 2023 voor de eerste keer plaats in het Rijksmuseum Twente. Beide partijen willen de samenwerking voortzetten en uitbreiden.

De Academie voor Art & Design Zwolle heeft het afgelopen jaar meer verbinding gezocht op lokaal en regionaal niveau. De academie is een belangrijke partner en trekker geworden in

het Zwolse PROTO Art & Design-festival. Internationale kunstenaars en ontwerpers, zoals Dana Lixenberg en Richard Hutten, zijn verbonden aan het festival en de stad. Er is samengewerkt met de partners van festivals als Biennale Design Graphique (Chaumont), International Animation Film Festival (Annecy) en Fumetto (Luzern). De academie neemt ook deel aan het jaarlijkse Bevrijdingsfestival.

Binnen alle afdelingen van het Conservatorium zijn er in 2023 nieuwe samenwerkingsverbanden gestart. Sommige van deze samenwerkingen zijn nieuw en moeten hun waarde nog bewijzen; van andere weten we dat ze met name strategisch van waarde zijn. De regeling voor muziek-hubs van het Fonds Podium Kunsten (FPK) heeft geresulteerd in een subsidie van € 0,3 mln. voor 2023 en 2024. Het conservatorium maakt al jaren deel uit van de nationale en internationale samenwerkingsverbanden zoals de AEC (Association Européenne des Conservatoires) en de EAS (docentenopleidingen muziek). Op opleidingsniveau zijn er diverse internationale samenwerkingsverbanden, zoals Muziektheater met de Hochschule Zürich en de ENSATT in Lyon. Het ArtEZ Conservatorium draagt verder actief bij aan maatschappelijke ontwikkelingen zoals Meer muziek in de klas.

Open Dag ArtEZ Conservatorium

→ 2.2 State of the art education

→ 2.2.1 Studenten

Sectorafspraken

In overleg met de sector kunstonderwijs zijn maximale studentenaantallen² afgesproken voor twee CROHO's. Voor het CROHO Autonoom Beeldend (39110) bedraagt het streefcijfer 339, terwijl ArtEZ 266 inschrijvingen heeft. Voor het CROHO Muziek (34739) ligt het streefcijfer op 595, met 625 inschrijvingen.

Studentenaantallen

	2023	2022	2021
Art & Design	1.655	1.606	1.659
Conservatorium	863	876	861
Theater & Dans	346	339	350
Masteropleidingen	333	337	363
Totaal	3.197	3.158	3.233

Profileringsfonds

Het Profileringsfonds heeft in 2023 14 studenten geholpen die te maken kregen met onvoorziene omstandigheden. De gemiddelde ondersteuningsduur was 7 maanden per student. In totaal is er een bedrag van € 32K uitgekeerd, wat neerkomt op gemiddeld € 2K per student. Er zijn 0 aanvragen afgewezen.

Overzicht uitkeringen Profileringsfonds

Omschrijving	Aantallen HO-studenten	Totaal van de toekenningen	Gemiddelde hoogte van de toekenningen	Gemiddelde duur van de toekenningen
HO-studenten in overmachts-situaties Ziekte, functiebeperking, familieomstandigheden, mantelzorg of niet-studeerbare opleidingen	14 Aanvragen 14 Toewijzingen	€ 32.265	€ 2.305	7 maanden
Bestuurders van studie- of studenten- verenigingen of MR	0 Aanvragen 0 Toewijzingen			
Overige categorieën Prestaties op het gebied van sport of cultuur, fin. steun aan niet-EER ho-studenten, uitgaande beurzen, e.a.	0 Aanvragen 0 Toewijzingen			

Uit hetzelfde fonds worden de ArtEZ-beurzen voor non-EER studenten gefinancierd. In 2023 zijn er 12 beurzen van € 5K per studiejaar, gedurende de nominale duur van de opleiding, toegekend aan studenten die in 2023 zijn begonnen met hun opleiding bij ArtEZ.

Linda Olthof Fonds

Twee studenten hebben een bijdrage van € 2,5K ontvangen van het Linda Olthof Fonds.

NLScholarship (voorheen Holland Scholarship)

De beurzen van het NLScholarship (tot halverwege 2023 Holland Scholarship genoemd) worden voor 50% betaald door ArtEZ. In totaal hebben 19 studenten een beurs gekregen voor een studie buiten Europa. Hiervan hebben 17 studenten het beursbedrag vanuit het Holland Scholarship ontvangen: € 1,25K per student; 2 studenten hebben het beursbedrag vanuit het NLScholarship ontvangen: € 2,5K per student. In totaal is er € 26K uitbetaald.

Situatie in Oekraïne

In 2022 is een fonds opgericht voor studenten die in de financiële problemen zijn gekomen door de oorlog in Oekraïne; het zogeheten noodfonds. Hiervoor zijn ook bijdragen ontvangen vanuit medewerkers van ArtEZ en het ministerie van OCW. In de eerste maanden van 2023 zijn de laatste betalingen uit dit fonds aan studenten gedaan. Alle binnengekomen gelden zijn uitgegeven en het fonds is opgeheven.

→ 2.2.2 Onderwijsontwikkeling

In 2023 vond veel onderwijsontwikkeling plaats in het kader van het Plan Kwaliteitsafspraken (PKA), voortbouwend op de onderwijsvisie van 2019. De voortgang van deze activiteiten wordt in hoofdstuk 3 van dit jaarverslag uitgebreid besproken. Naast de PKA-activiteiten was er in 2023 ook aandacht voor andere vernieuwingen en ontwikkelingen in het onderwijs. In deze paragraaf noemen we een aantal opvallende vernieuwingen van het afgelopen jaar.

- Op de AKI Academie voor Art & Design is gestart met de ontwikkeling van een nieuw curriculum, op basis van kwaliteit en (o.a. financiële) haalbaarheid en met de opdracht aan te sluiten bij de ontwikkelingen in de samenleving, het hoger (kunst)onderwijs en het instellingsplan van ArtEZ.
- De Academie voor Art & Design Arnhem start in studiejaar 2024-2025 met een nieuwe vooropleiding: de Pre-Academy. Deze opleiding is bedoeld voor jonge mensen die zich grondig willen voorbereiden op een eventuele toelating tot ArtEZ.
- De Academie voor Art & Design Zwolle is bezig met de voorbereidingen voor twee nieuwe uitstroomprofielen:
 - **Try out (bachelor)** is een cross-disciplinair curriculum met onderdelen van verschillende opleidingen. Dit profiel is mede ingegeven door de toekomstige nabijheid van alle opleidingen in één gebouw en maakt deel uit van de Academie van de Toekomst
 - **Image Based Narrative (IBN; master)** is een opleiding gericht op de doorstroom van illustratie-, animatie- en comic-studenten, met beeldend verhalen vertellen als centraal thema.
- De master Corporeal (interior architecture) Zwolle is gestart met de ontwikkeling van de minor Mapping Research voor bachelor studenten. Zij maken in deze minor alvast kennis met onderzoek op masterniveau.
- Vanuit de master Critical Fashion Practices is gewerkt aan de opzet van de conferentie Dialogical Bodies. Deze vindt, in samenwerking met The Royal Melbourne Institute of Technology (RMIT), The Swedish School of Textiles en het Modelectoraat, plaats in het voorjaar van 2024. In deze master is het curriculum gestroomlijnd en aangepast. Er ligt nu extra nadruk op: (a) “building a practice”, (b) de verbinding met het veld van mode en (c) het verbinden en betrekken van alumni.

- De master Kunsteducatie heeft nieuwe beoordelingsformulieren ontworpen voor meer geïntegreerde assessments. Deze komen tegemoet aan de wens van studenten en docenten om studenten meer regie te geven over hoe ze kunnen aantonen dat ze de moduledoelstellingen hebben behaald.

→ 2.2.3 Kwaliteit van het onderwijs

Visitaties en accreditatie

In de verslagperiode 2023 is de onderstaande opleiding met goed gevolg gevisiteerd en geaccrediteerd:

Titel	Opleidingsvorm	CROHO/ISAT code	Studierichting
Master KunstEducatie (MA)	MA	49117	International Master ArtistvEducator (iMAE) KunstEducatie (MKE)

In 2023 zijn bij de Academie voor Art & Design in Arnhem de voorbereidingen gestart voor de eerste mid-termreview bij de opleiding Product Design en de bachelor BEAR Fine Art: Base for Experiment, Art and Research.

De Academie voor Art & Design Zwolle startte eind 2023 met de voorbereidingen voor de visitatie. In alle grote projecten worden de vervolgstappen meegenomen en gevalideerd die voorkomen uit de her-accreditatie uit 2022.

Topopleidingen

ArtEZ University of the Arts mag zich verheugen op een verdubbeling van het aantal Topopleidingen. Maar liefst 27 van de in totaal 31 bacheloropleidingen zijn benoemd tot Topopleiding 2024 in de onafhankelijke Keuzegids hbo 2024. Opleidingen met een score van 75 punten of hoger mogen dit predicaat voeren. Daarmee is ArtEZ de best beoordeelde kunsthogeschool van Nederland in de categorie middelgrote hogescholen.

De 13 bacheloropleidingen van ArtEZ die volgens de Keuzegids hbo 2023 ook al tot de besten van Nederland behoorden, en in 2024 nog steeds zijn:

- Toneelschool
- Artisteducator in Theater
- Dance Artist
- Artisteducator in Dans
- Artisteducator in Theater & Media
- MediaMusic
- Popacademie
- Muziektherapie
- Muziektheater
- Jazz & Pop Arnhem
- Docent Muziek Enschede
- Docent Muziek Zwolle
- Docent Beeldende Kunst en Vormgeving Arnhem.

De 14 nieuwkomers in 2024 zijn:

- Klassieke Muziek
- Jazz & Pop Zwolle

- Composition for Film and Theatre
- BEAR Fine Art
- Product Design
- Fashion Design
- Creative Writing
- Design Art Technology
- Graphic Design Arnhem
- Animation Design
- Comic Design
- Illustration Design
- Interieurarchitectuur
- Graphic Design Zwolle

Deze bachelors dragen allemaal het kwaliteitszegel 'Topopleiding 2024'.

→ 2.2.4 Onderwijsprestaties

Niet alleen binnen, maar ook buiten ArtEZ wordt het harde werk van studenten en alumni gezien en beloond. Dat blijkt wel uit de mooie titels en prijzen die jaarlijks behaald worden. Ook in 2023 hebben diverse studenten en alumni mooie prestaties geleverd. We presenteren er hier een aantal, zonder uitputtend te willen zijn. Via onze website en sociale media geven wij doorlopend aandacht aan bijzondere onderwijsprestaties en opvallende prijzen van alumni.

- Iris van Herpen, alumni fashion, exposeerde in Parijs haar overzichtstentoonstelling, geopend door Koningin Maxima.
- Nathalie Schaap, alumna van het conservatorium, won de Talentprijs Overijssel.
- Jeangu Macrooy, alumnus van het conservatorium, maakte furore met zijn rol als Jezus in de rockopera Jezus Christ Superstar.
- Maar liefst drie alumni van de AKI Academie voor Art & Design waren uit 495 inzendingen genomineerd voor de Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2023. Zij waren uitgenodigd bij de ceremoniële prijsuitreiking in het Koninklijk Paleis Amsterdam door Zijne Majesteit de Koning. De werken van alle genomineerden zijn in het Koninklijk Paleis geëxposeerd van 7 oktober tot en met 5 november 2023.
- Studenten en alumni van de Academie voor Art & Design Arnhem wonnen:
 - de titel 'De Innovatiefste Student van Nederland' bij Innovate (Product Design).
 - Lichting 2023, prijs voor afgestudeerden van Nederlandse mode-academies.
 - Nominaties voor de Libris-prijs en voor de Bronzen Uil (Creative Writing).
- Diverse studenten van de master Interieurarchitectuur zijn geselecteerd om zich te presenteren bij de Dutch Design Week.
- Docent Illustratie (en alumnus) Douwe Dijkstra werd genomineerd voor een Oscar in de categorie animatiefilm met de film Buurman Abdi en heeft diverse prijzen gewonnen op internationale filmfestivals.

→ 2.2.5 Examencommissie

De Centrale Examencommissie stelt jaarlijks voor 1 december een verslag op van haar werkzaamheden over het direct daaraan voorafgaande studiejaar. De Examencommissie bestond in studiejaar 2022-2023 uit een Centrale Examencommissie, een Kamer Art & Design, een Kamer Conservatorium, een Kamer Theater & Dans en een Kamer Masteropleidingen. De Centrale Examencommissie treedt tevens op als Kamer voor de Masteropleidingen. Er zijn totaal 11 personen lid van de vier verschillende Kamers. Deze personen zijn op alle posities en op alle academies inzetbaar.

De Centrale Examencommissie en de vier Kamers (hierna ook: Examencommissie(s)) werden in het studiejaar 2022-2023 ondersteund door negen ambtelijk secretarissen. De ambtelijk secretarissen zijn de 'ogen en oren' van de Examencommissies en hebben een belangrijke signaleringstaak. Zij nemen ook administratief werk voor hun rekening. Sommige ambtelijk secretarissen hebben een plaatsvervanger, de zogenaamde provisioneel ambtelijk secretaris. Deze heeft feitelijk dezelfde bevoegdheden als een 'gewone' ambtelijk secretaris. Enkele ambtelijk secretarissen zijn door de betreffende Examencommissie ook gemandateerd in het nemen van eenvoudige besluiten. Op intranet van ArtEZ staat altijd aangegeven wie mandaat heeft en hoever dat mandaat reikt.

Alle leden van de Centrale Examencommissie, de leden van de Examencommissies en ambtelijk secretarissen hebben de verplichte driedaagse cursus "Leden Examencommissies in het Hoger Onderwijs" gevolgd.

Aantal aanvragen

De Examencommissies houden een gedetailleerd register bij van het aantal aanvragen, dat is tevens het aantal genomen beschikkingen. Onderstaande data zijn op dat register gebaseerd.

	Aantal aanvragen
Art&Design	350
Conservatorium	350
Masteropleidingen	42
Theater&Dans	102
Totaal	844

Het aantal aanvragen is in studiejaar 2022-2023 gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Vooral het aantal verzoeken om extra tentamenkansen en vrijstellingen is gestegen. De reden van deze stijging is (nog) niet bekend. Ook zijn er significant meer aanvragen voor het doen van de Colloquium behandeld. Daarbij valt op dat ongeveer de helft van deze aanvragen eindigt in een negatief advies van de toetsorganisatie.

Controle

Een van de instrumenten die de Centrale Examencommissie inzet om te controleren of een Examencommissie de kwaliteit van toetsing van bepaalde opleidingen voldoende kan borgen (de wettelijke kerntaak van de Examencommissies) is het controleren van de studentendossiers. In het studiejaar 2022-2023 heeft de Centrale Examencommissie audits uitgevoerd bij de volgende opleidingen:

- Alle A&D opleidingen te Zwolle
- Alle A&D opleidingen te Enschede
- Minor Liberal Arts (loopt nog)
- Master Muziek (loopt nog, hoofd van de opleiding is langdurig ziek)

De Centrale Examencommissie heeft in de verslagperiode 2022-2023 geen beleidsregels vastgesteld. De huidige set regel voldoet goed en er is geen behoefte om nadere regels vast te stellen. De beleidsregels staan alle gepubliceerd op het intranet van ArtEZ.

De Examencommissie is in studiejaar 2022-2023 betrokken geweest bij één accreditatietraject, te weten bij de opleiding(en) Master Kunsteducatie.

In studiejaar 2022-2023 zijn vier studenten in beroep gegaan tegen een besluit van een Examencommissie. Conform de nieuwe procedure moet het College van Beroep voor de

Examens de zaak eerst voor bemiddeling terugverwijzen naar de betreffende Examencommissie. In alle vier gevallen zijn de student en de Examencommissie daarna tot een vergelijk gekomen en is het beroep ingetrokken.

→ 2.2.6 College van Beroep voor de Examens

Het College van Beroep voor de examens (Cobex) behandelt beroepen die (aanstaande) studenten hebben ingesteld tegen examen- of tentamenbeslissingen, het bindend studieadvies, verwijzingsbeslissingen, beslissingen over de studievoortgang, vrijstellingen, enzovoort. Bij ArtEZ gaat het veelal om besluiten van de Examencommissie en examinatoren. Het Cobex beperkt zijn toetsing tot de vraag of de Examencommissie in redelijkheid tot haar besluit heeft kunnen komen en of de wettelijke procedures juist zijn toegepast.

Samenstelling

Het Cobex van ArtEZ bestaat uit een voorzitter, een docent-lid, een student-lid en voor elk van hen een plaatsvervanger.

In 2023 was de samenstelling als volgt:

- mr. S. (Sytze) Hiemstra, voorzitter
- mr. drs. A. (Anna) Hoekstra-Borzymowska, plaatsvervangend voorzitter
- dr. M. (Monique) van Bruggen-Rufi, docent-lid
- R. (Ruben) Tekelenburg MA, plaatsvervangend docent-lid
- L. (Lotte) Sloot, student-lid
- Voor een plaatsvervangend student-lid bestaat een vacature

Zaken in 2023

In 2023 zijn vier zaken bij het Cobex aangemeld. Een zaak werd niet ontvankelijk verklaard, twee zaken werden geschikt, een zaak is ingetrokken. Er hebben in 2023 geen hoorzittingen plaatsgevonden. Een keer werd een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening gedaan. Er waren geen lopende zaken uit 2022.

De functie van secretaris werd vanaf 10 juli 2023 ingevuld door mr. D. (Daniëlle) Schattenberg.

→ 2.3 Onderzoek

Van circulair ontwerponderzoek tot kunsteducatie, van duurzaamheid tot neurowetenschap: bij ArtEZ werken onderzoekers, studenten en docenten iedere dag samen aan maatschappelijk geëngageerd en kritisch kunstonderzoek. Praktijkgericht onderzoek is de kerntaak van onze lectoraten. Hiermee verbeteren we de kwaliteit van het onderwijs en innoveren we samen het werkveld. Meer informatie over onze lectoraten en de uitvoering van de projecten staat op <https://www.artez.nl/onderzoek>.

Aard van de gerealiseerde inkomsten voor onderzoek in 2023	Gerealiseerde inkomsten in K € in 2023
Inkomsten 1 ^e geldstroom	2.735
Inkomsten 2 ^e geldstroom	518
Inkomsten 3 ^e geldstroom	265
Overige middelen voor onderzoek	0
Totaal budget voor praktijkgericht onderzoek	3.518

→ 2.3.1 Unesco-chair

Dr. John Johnston, hoofd van de internationale Master Artist Educator (iMAE) aan ArtEZ is benoemd tot Unesco-chairhouder 'Issues Based Arts Education, Intercultural Dialogue and Social Cohesion' aan ArtEZ.

De Unesco-chairs zijn onderdeel van een wetenschapsprogramma van Unesco, opgezet in 1992. De chairs zijn onderdeel van een wereldwijd kennisnetwerk en stimuleren onderzoek en educatie over voor Unesco relevante onderwerpen.³ De chairs worden geselecteerd door een onafhankelijke commissie op basis van hun academische expertise, hun maatschappelijke relevantie en hun internationale samenwerking. De chairs ontvangen geen financiële ondersteuning van Unesco en worden gemonitord en geëvalueerd door de organisatie.

De toekenning van de Unesco-chair erkent de unieke bijdrage die kunsteducatie kan leveren aan de ontwikkeling van nieuwe kennis. ArtEZ heeft de chair toegewezen gekregen voor een periode van vier jaar, met de mogelijkheid tot verlenging.

→ 2.3.2 Verbinding versterken

Onderzoek speelt zich niet alleen af binnen de lectoraten; ook in het onderwijs wordt onderzoek ingezet voor de ontwikkeling van curricula en als onderdeel van de competenties voor het afstuderen. ArtEZ werkt op allerlei manieren aan het versterken van de samenwerking tussen onderzoek en onderwijs.

- De master Critical Fashion Practices heeft twee PhD-trajecten opgezet in samenwerking met The Royal Melbourne Institute of Technology (RMIT University). Bovendien is de nauwe samenwerking tussen het Modelectoraat en de opleiding voortgezet en uitgebouwd.
- De master Architectuur werkt met het lectoraat Tactical Design samen aan relevant onderzoeksonderwijs.
- De master Kunsteducatie heeft met het lectoraat GGZ van Windesheim een KIEM-aanvraag ingediend bij Regieorgaan SIA Praktijkgericht Onderzoek. Het gaat om een onderzoeksproject naar de werking van kunstlessen in de GGZ voor herstelondersteunende zorg. Helaas is de aanvraag wegens een vormfout niet gehonoreerd. Het voornemen is om deze aanvraag opnieuw in te dienen.
- De AKI werkt samen met de directeur Onderzoek & Valorisatie en de lector Tactical Design aan curriculumvernieuwing.
- Het Winterlab van ArtEZ in Zwolle is een interdisciplinair programma, waarin studenten van verschillende opleidingen samenwerken onder leiding van artistieke professionals. Studenten werkten dit jaar met vluchtelingen uit Oekraïne en met Museum Anno samen aan een verbindend project in een Zwolse woonwijk.
- Bij de Academie voor Art & Design Zwolle wordt een onderzoekswerkplaats opgezet met een bijbehorende werkplaatscursus. Deze werkplaats wordt onderdeel van het nieuwe interdisciplinaire uitstroombrofiel met als werktitel 'Try Out', waarin creërend vermogen als instrument in verschillende domeinen centraal staat. Het ontwikkelingstraject draagt bij aan validatie door middel van publicaties en papers, die onder andere gepresenteerd zullen worden op de Cumulus Conference in Beijing.

3. <https://www.unesco.nl/nl/dossier/unesco-chair>

- (No) University is een samenwerking tussen onderzoek en onderwijs waarin een internationale gemeenschap van non-conformistische kunstenaars, makers en wetenschappers, samenwerken aan interdisciplinair, multi-level, non-reductionistisch onderzoek en experimenten met betrekking tot de belangrijke maatschappelijke uitdagingen van de komende decennia: duurzaamheid, gelijkwaardigheid en veerkracht. ArtEZ (penvoerder) werkt daarin ook samen met Windesheim, CIBAP, gemeente Zwolle en UT als partners en is sinds kort gehuisvest in de Spoorzone.
- ArtEZ Studium Generale organiseerde in samenwerking met opleidingen en lectoraten eind november 2023 een tweedaagse conferentie over het thema 'Future Art School.' Hoe ziet de kunsthogeschool van de toekomst eruit? Hoe voelt, ruikt, klinkt deze? Bijna 350 docenten, studenten, medewerkers en managers namen deel. Meer dan 40 studenten, collega's en experts droegen bij aan de programmalijnen via een zogeheten Open Call. Het thema 'Future Art School' vormt inmiddels een kapstok voor een aantal activiteiten die via Studium Generale het licht gaan zien.

→ 2.3.3 Onderzoeksprijs

Lisanne Peters, Product Design-alumnus, mag zich 'De Innovatiefste Student van Nederland 2023' noemen. Zij won met haar initiatief Symbiomatter een volledig verzorgd groeiprogramma in Silicon Valley én een 'golden ticket' voor technologieconferentie The Next Web Amsterdam 2024. Lisanne ontwikkelde een biologisch afbreekbaar alternatief voor foam. Ze voerde haar onderzoek uit bij het lectoraat Tactical Design, waar ontwerpers worden uitgedaagd om bij te dragen aan een duurzame en inclusieve toekomst.

→ 2.3.4 Professional Doctorate

In 2023 zijn Nederlandse hogescholen begonnen met een pilot voor een eigen doctoraatstraject, genaamd de 'professional doctorate' (PD). Dit programma draait om praktijkgericht onderzoek. Deelnemers worden getraind in een intensief leertraject om hooggeschoolde professionals te worden die die leren interveniëren in complexe praktijken op het niveau EQF-8/NLQF-8 (Europees Kwalificatiekader respectievelijk Nederlands Kwalificatiekader). De pilot, opgestart door de Vereniging Hogescholen in samenwerking met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en Regieorgaan SIA, omvat 25 hogescholen in 7 domeinen. Het doel is waardevolle PD-programma's te ontwikkelen voor deelnemers, de maatschappij, het werkveld en het onderwijs, als aanvulling op bestaande PhD-trajecten aan universiteiten, die zich meer richten op wetenschappelijk onderzoek. Via ArtEZ kunnen kandidaten deelnemen aan het domein Kunst+Creatief. In dit programma nemen alle kunstopleidingen in Nederland deel, biedt het KUO een gezamenlijk programma aan en is er samenwerking op het terrein van selectie, toelating en kwaliteitsborging.

In september 2023 is bij ArtEZ als eerste PD-kandidaat gestart met haar onderzoek naar digitale geletterdheid in de mode Digitised practices in the margins: Reimagining fashion's virtual interface. Mode en digitale cultuur zijn nauw met elkaar verbonden. Dankzij digitale media kunnen we mode op nieuwe manieren beleven en onze identiteit online uitdrukken. Zij onderzoekt deze relatie tussen mode en de virtuele wereld, en wat dit betekent voor hoe we ons online gedragen. Het onderzoek richt zich op identiteit in het digitale tijdperk en hoe mensen verschillende identiteiten kunnen aannemen. Het doel is om bij te dragen aan bredere ontwikkelingen in onze steeds meer digitale wereld, zoals veranderingen in consumentisme, kapitaal en culturele waarden. Ze wordt begeleid vanuit het lectoraat Mode.

→ 2.3.5 Onderzoek naar ondernemerschap

Het ArtEZ Business Centre (ABC) heeft deelgenomen aan een tweejarig onderzoek met de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) en de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht (HKU). Het onderzoek, gefinancierd door Regieorgaan SIA, richtte zich op het benutten van innovatietrainingen om (kunst)studenten waarde te laten toevoegen aan het midden- en kleinbedrijf (MKB). Het doel was om duurzame samenwerkingen aan te gaan met organisaties binnen en buiten de kunstsector.

Een van de uitkomsten is de totstandkoming van een website: <https://creatieftalentwerkt.nl/>. Creatief Talent Werkt (CTW) gaat over samenwerken met startende creatief professionals. Dit initiatief streeft naar duurzame samenwerkingen binnen en buiten de kunstsector, omdat het creatieve talent potentieel heeft dat zowel door het mkb als de publieke sector wordt erkend.

Als vervolg van de samenwerking willen de drie grootste mono-sectorale kunsthogescholen ArtEZ, HKU en AHK een landelijk netwerk opzetten voor het hoger kunstonderwijs (KUO) t.b.v. het delen en leren van best practices in ondernemerschap en ondernemerschapsonderwijs. Hiervoor wordt een Community Of Practice (COP) op landelijk niveau geïnitieerd.

→ 2.3.6 Publicaties ArtEZ Press

Uitgeverij ArtEZ Press bracht in samenwerking met de opleiding BEAR Fine Art een publicatie uit getiteld *We Contain Multitudes*. Deze publicatie stelt inspirerende vragen, zoals:

- Hoe kunnen we actief deelnemen aan ons eigen leer- en ontwikkelproces?
- Wat gebeurt er wanneer we openstaan voor de wijsheid van ons lichaam?
- En voor inzichten die voortkomen uit informele gesprekken?

Daarnaast publiceerde ArtEZ Press *From Within: The Architecture of Helena Arahuate*. Dit is de eerste publicatie over het leven en werk van de in 1938 geboren Argentijns-Amerikaanse architect Helena Arahuate. Zij is een van de weinige architecten ter wereld die nog steeds de oorspronkelijke principes van de organische architectuur in praktijk brengt. Deze principes werden meer dan een eeuw geleden ontwikkeld door Louis Sullivan en Frank Lloyd Wright. Arahuate brengt deze traditie naar de 21e eeuw en integreert deze met de huidige vraagstukken rondom duurzaamheid.

Naast de boeken van ArtEZ Press is er APRIA Platform (i.s.m. Studium Generale) en APRIA Journal. Op APRIA Platform verschijnen artikelen en andere artistieke bijdragen die actuele ontwikkelingen in kunst onderzoeken in relatie tot wetenschap en samenleving. Elk jaar organiseert APRIA Platform een Open Call, waarbij studenten, kunstenaars en onderzoekers worden aangemoedigd om hun bijdrage in te sturen. APRIA Journal is een peer-reviewed tijdschrift voor artistiek onderzoek dat thematische edities publiceert. Studenten, docenten en onderzoekers (van zowel binnen als buiten ArtEZ) dragen op deze manier bij aan kennisontwikkeling en –disseminatie.

→ 2.4 Internationalisering

→ 2.4.1 Internationale populatie

Niet-Nederlandse nationaliteit

We zien een kleine stijging van het percentage studenten met een niet-Nederlandse nationaliteit. Bij ArtEZ heeft nu 24,55% van de studentenpopulatie⁴ een niet-Nederlandse nationaliteit.

4. Cijfers gebaseerd op de inschrijfcijfers per 1-10-2023 van studentenzaken

Zo'n 7% van deze studenten komt van buiten de EER. In totaal hebben onze studenten, net als vorig jaar, 64 verschillende nationaliteiten.

Uitwisseling

In 2023 is het aantal studenten dat voor studie naar het buitenland ging flink gestegen. Dit lijkt tevens een reactie op de coronatijd waarbij uitwisseling niet mogelijk was. In totaal gingen 42 studenten studeren aan één van onze partnerscholen, ten opzichte van 30 studenten in 2022. Dat is een stijging van 33%. Het aantal studenten dat voor stage naar het buitenland ging bleef gelijk: 28 studenten.

Stafmobilititeit

Ook op het gebied van stafmobilititeit heeft ArtEZ stappen gezet. In 2022 zijn 16 stafleden namens ArtEZ met een Erasmus+ beurs naar het buitenland geweest om les te geven of om een training te volgen. In 2023 waren dat 26 stafleden.

→ **2.4.2 Beleid ten aanzien van internationalisering**

ArtEZ deelt haar kennis en kunde graag met anderen en wil zelf ook van anderen leren. We leiden onze studenten op voor het (inter)nationale speelveld. Een aantal opleidingen heeft een internationaal profiel en trekt ook internationaal talent naar Nederland. Daar hoort een bewuste onderwijsvisie bij met een internationaal en intercultureel karakter. Deze visie past ook binnen de maatschappelijke opdracht van ArtEZ. Om het kunstonderwijs en daarmee het Nederlandse culturele en creatieve werkveld in de wereldtop te houden, zijn aandacht voor en actieve aansluiting bij een internationale omgeving belangrijke voorwaarden.

Het onderwijs van ArtEZ is gebaat bij een internationale blik naar buiten en oog voor diversiteit. De mate waarin afdelingen hier invulling aan (kunnen) geven, verschilt. ArtEZ volgt de internationale competenties die door de Nuffic, de Nederlandse organisatie voor internationalisering in onderwijs, worden gehanteerd: interculturele competenties, internationale oriëntatie en persoonlijke ontwikkeling.

Internationalisering is geen doel op zich, maar kent wel doelstellingen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de mate van internationalisering op afdelingsniveau. We kennen drie typen oriëntaties met betrekking tot onderwijs en werkveld: een Nederlandse oriëntatie, een volledig internationale oriëntatie en een internationale *outreach* op Nederlandse grondvesten. Elk van deze oriëntaties heeft een eigen behoefte aan ondersteuning daarbij.

Het studie- en werkklimaat van elke oriëntatie wordt beïnvloed door de diversiteit van haar populatie. Voor studenten is een internationale omgeving daarom relevant. Wij hechten aan meerstemmigheid in ons onderwijs en aan een inclusieve en diverse populatie. Dit vertaalt zich in ons aannamebeleid voor docenten en studenten. ArtEZ heeft geen wervingsdoelstelling voor internationale studenten. De naam en reputatie van ArtEZ zorgt voor een natuurlijke aanwas van internationale studenten.

Gelijkwaardigheid is een groot goed. Een veilig onderwijs- en onderzoekklimaat met ruimte voor meerstemmigheid is een voorwaarde voor goed onderwijs. Dit is tevens een voorbereiding op het toekomstige werkveld van onze studenten die vanuit een gelijkwaardigheid met een diverse populatie moet kunnen werken en schakelen. Daar zijn naast verschillende nationaliteiten en culturele achtergronden ook bijvoorbeeld genderdiversiteit en neurodiversiteit voorbeelden van een breed maatschappelijk besef dat diversiteit een meerwaarde is waar we mee om willen gaan. Een internationaal karakter draagt bij aan deze meerstemmigheid, wat volledig in lijn is met het te ontwikkelen inclusiebeleid.

ArtEZ biedt onderwijs aan in het Nederlands en, daar waar van toegevoegde waarde, in het Engels. In 2023 is een nieuw beleid op voertaal vastgesteld, gebaseerd op de bevindingen van het Project Tweektaligheid uit 2021.

Daarnaast investeert ArtEZ in de uitbreiding van de infrastructuur voor internationalisering. Een voorbeeld hiervan is de implementatie van de zogeheten Course Catalogue: een digitale, openbare catalogus met informatie over al het onderwijs dat ArtEZ via haar verschillende onderwijseenheden aanbiedt. In het kader van het Erasmusprogramma wordt het onderwijs dat beschikbaar is voor inkomende uitwisselingsstudenten in de catalogus opgenomen. Zo kunnen deze studenten zich tijdig oriënteren op het onderwijs dat ze bij ArtEZ willen volgen. Het project wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de onderwijsbureaus, de portefeuillehouder onderwijslogistiek, de informatiemanager en IT-architect; dit om de Course Catalogue zo optimaal en duurzaam mogelijk in het applicatielandschap van ArtEZ te integreren.

Het Instellingsplan en de meerjarenplannen van de eenheden blijven belangrijke toetsstenen bij onze beleidsvorming.

Birgitta Karen Sveinsdottir | Fine Art

Tijdelijke programma's: Kwaliteitsafspraken en NPO

→ 3.1 Ter introductie

In deze paragraaf staan twee tijdelijke programma's centraal die ook in 2023 bij ArtEZ een belangrijke plek vervulden. Het gaat om:

- Programma Kwaliteitsafspraken (zie 3.2 tot en met 3.10), en:
- Het Nationaal Programma Onderwijs (zie 3.11).

→ 3.2 Achtergrond en opzet programma Kwaliteitsafspraken

In het plan 'Ruimte voor talent' heeft ArtEZ de thema's en voornemens beschreven waarmee de hogeschool invulling geeft aan het Plan Kwaliteitsafspraken (2019-2024). In paragrafen 3.2 t/m 3.10 geeft ArtEZ inzicht in hoe de uitvoering van dit plan inhoudelijk en financieel (3.8) is verlopen in 2023.

In hoofdstuk 2 van het jaarverslag van 2021 heeft ArtEZ uitvoerig gerapporteerd over de eerste drie jaar van de planperiode (2019-2021).⁵ Dit aan de hand van de in 2019 opgestelde mid-termdoelen voor alle voornemens. In het najaar van 2022 heeft de NVAO deze rapportage getoetst en geconcludeerd dat ArtEZ voldoet aan de gestelde criteria (Protocol Beoordeling Kwaliteitsafspraken Hoger Onderwijs 2019-2024). In het protocol is een derde, afsluitend toetsmoment opgenomen in 2025.

In het jaarverslag over 2024 zal ArtEZ dus de eindbalans opmaken voor de eindresultaten van de Plan Kwaliteitsafspraken, aan de hand van de gesteld einddoelen voor alle voornemens in het plan. Dit zal dienen als basis voor dit afsluitend toetsmoment. In dit jaarverslag rapporteren we op hoofdlijnen over de voortgang van de uitvoering in kalenderjaar 2023. Het is daarmee minder gedetailleerd dan de tussen- en eindrapportage.

ArtEZ heeft in 2019 het plan 'Ruimte voor Talent' opgesteld, in samenspraak met medewerkers, studenten, de medezeggenschap en diverse externe betrokkenen. Na een positieve visitatie zijn de middelen voor de Kwaliteitsafspraken voor 2020-2024 toegekend. In totaal gaat het om ruim € 20 mln. voor vijf jaar. ArtEZ heeft gekozen voor een programmatische aanpak, met inzet op drie thema's: 'onderwijsdifferentiatie' (3.7.1), 'passende en goede onderwijsfaciliteiten' (3.7.2) en 'meer en betere begeleiding van studenten' (3.7.3).

ArtEZ investeert 60% van de middelen binnen de academies en de masteropleidingen in decentrale projecten en activiteiten. De resterende 40% wordt besteed aan ArtEZ-brede projecten. De directeurs zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de decentrale projecten. Twee themamanagers sturen juist de ArtEZ-brede projecten aan, die zich richten op de drie gekozen thema's. In 2019 is gestart met een programma van 27 ArtEZ-brede en meer dan 100 decentrale projecten. In de afgelopen jaren is het programma steeds bijgesteld en aangepast aan de actualiteit, altijd in nauwe samenspraak met de medezeggenschap. Daar waar nodig zijn projecten inhoudelijk aangepast, afgerond, samengevoegd en in sommige gevallen geschrapt.

→ 3.3 Kwaliteitszorg en governance

Voorwaarde voor het slagen van een omvangrijk programma met zoveel ArtEZ-brede en decentrale projecten en activiteiten, is een goede structuur voor monitoring en verantwoording, afstemming en kennisdeling. ArtEZ ziet de Kwaliteitsafspraken niet alleen als een kans voor het realiseren van onderwijsverbeteringen voor studenten, maar tevens als een vliegwiel om binnen

5. https://www.artez.nl/media/documenten/jaarstukken_2021_artez_university_of_the_arts.pdf

de organisatie meer kennisdeling en onderlinge samenwerking tot stand te brengen. Om die reden is gekozen voor een programma met een matrix-structuur. Een uitgebreide toelichting op de rollen en verantwoordelijkheden, monitoring en de procedure bij tussentijdse wijzigingen in het programma (inclusief de rol van de MR en de deelraden) is opgenomen in paragraaf 2.2 van het ArtEZ-jaarverslag van 2021. Hier is sindsdien niets in veranderd. In paragraaf 3.9 van dit jaarverslag reflecteert de MR op hun betrokkenheid in 2023.

→ 3.4 Ontwikkeling van het programma Kwaliteitsafspraken in 2023

→ 3.4.1 Voortgang

Het jaar 2023 vormt het voorlaatste jaar waarin het programma Kwaliteitsafspraken speelt. Daarmee wordt vooruitkijken ('na 2024') steeds belangrijker. Zowel ArtEZ-breed als binnen de academies en de masteropleidingen is gesproken over de vragen 'Wat levert het programma op, welke projecten zijn klaar, welke opbrengsten moeten overgedragen worden aan de lijn en wat is daarvoor nodig?' De onzekerheid in Den Haag over het wel of niet permanent (al dan niet volledig) continueren van de studievoorschotmiddelen hadden grote invloed op de dynamiek van het programma. Ondertussen ging de uitvoering gewoon door. Zoals ieder jaar zijn ook weer opvallende resultaten geselecteerd en heeft een (oud-) student deze op artistieke wijze in beeld gebracht.

→ 3.4.2 Wijzigingen

Ook in 2023 is het programma op diverse punten aangepast op basis van ontwikkelingen en naar aanleiding van de actualiteit en de realiteit. Voor het aanpassen, opheffen of samenvoegen van projecten heeft ArtEZ een wijzigingsprocedure. Daarbij wordt de medezeggenschap altijd geraadpleegd dan wel om instemming gevraagd.

In 2023 is met de MR voor de ArtEZ-brede projecten naast de officiële wijzigingsprocedure ook een 'light-route' vastgesteld. Dit betreft nieuwe initiatieven die binnen een bestaand project worden uitgevoerd. Ook hiervoor is immers inbreng en instemming van de MR noodzakelijk en waardevol. Het werkt echter te vertragend om steeds de (tijdrovende) procedure voor formele instemming te moeten doorlopen. Om die reden heeft de werkgroep Education van de MR nu het mandaat om met dit soort initiatieven via een verkorte route in te stemmen. Hiervoor is een heldere procedure opgesteld, waarbij de werkgroep altijd de mogelijkheid heeft om toch 'op te schalen' naar de voltallige MR.

Enkele voorbeelden van wijzigingen uit 2023:

- Vanuit het thema Onderwijsfaciliteiten is budget vrijgemaakt om een bijdrage te leveren aan het 'Future Storytelling Lab'. Vooruitlopend op een nieuwe ArtEZ-locatie in de Spoorzone in Zwolle is op die locatie een lab ingericht waar vierdejaars bachelor studenten kunnen werken aan onderzoek met innovatieve technologie.
- Het ArtEZ-brede project 'Studenten beter begeleiden bij ondernemerschap' is uitgebreid met een aantal nieuwe initiatieven. Zo worden innovatievouchers beschikbaar gesteld aan docenten voor het verbeteren van hun onderwijs op ondernemerschapscompetenties. Hiervoor is extra budget uit het thema studentenbegeleiding toegevoegd aan het project. De MR was enthousiast over het idee van vouchers voor docenten, omdat kwaliteitsgeld zo heel direct terecht komt bij docenten en studenten.

- Het ArtEZ-brede project 'International Student Circle' is stopgezet, omdat het project niet meer aansloot bij de actualiteit. Het geld is ingezet voor het verbeteren van de communicatie aan studenten over bestaande initiatieven die de community versterken.
- Op het conservatorium Arnhem en Zwolle is een project over digitale toetsing stopgezet omdat digitaal toetsen hier niet langer aan de orde is. Dit geld is ingezet om een lesruimte voor hybride onderwijs in te richten.

→ 3.5 Studenten en medewerkers betrekken

→ 3.5.1 Algemeen

Met de Kwaliteitsafspraken realiseert ArtEZ een groot aantal nieuwe of verbeterde voorzieningen op onderwijsgebied. Onderdeel van het succes is dat studenten en medewerkers weten welke nieuwe mogelijkheden en voorzieningen er zijn en hoe ze daarvan gebruik kunnen maken. Daarvoor is het van belang studenten en medewerkers goed te informeren en betrekken. Daarnaast draagt communicatie bij aan kennisdeling en verdere samenwerking binnen de organisatie.

De communicatie rond de Kwaliteitsafspraken is primair gericht op studenten, medewerkers en medezeggenschapsorganen; daar waar nodig ook op alumni en andere stakeholders. Voor de herkenbaarheid, zichtbaarheid en verantwoording ('mede mogelijk gemaakt door') maakt het programma gebruik van een vignet.

Vignet Kwaliteitsafspraken

→ 3.5.2 Interne communicatie resultaten PKA

Met een nieuwsbrief en publicaties op het intranet (40 in 2023) worden studenten en medewerkers op de hoogte gehouden van opvallende opbrengsten en ontwikkelingen. Daarbij is in 2023 ook gebruik gemaakt van nieuwe beeldschermen voor narrow casting en student-informatie als 'menukaart' in de mediatheken.

De communicatie over studentenbegeleiding is in 2023 flink gestroomlijnd en uitgebreid, onder andere op intranet en met flyers en posters. De vraag 'Met welke vraag kun je bij wie terecht?' stond daarbij centraal. De Academie voor Theater & Dans speelde hierin een voortrekkersrol.

→ 3.5.3 Meedenken en meedoen

Studenten worden zoveel mogelijk betrokken bij de projecten en maken soms zelf ook communicatiemiddelen. Ook medewerkers participeren actief. Enkele voorbeelden:

- Een student van de AKI Academie voor Art & Design heeft een artistieke weergave gemaakt van enkele succesvolle projectresultaten in 2023. Deze staan in paragraaf 3.6 en komen op posterformaat in alle ArtEZ-gebouwen te hangen.

- De Academie voor Theater & Dans heeft in september de jaarlijkse participatie-avond georganiseerd over de Kwaliteitsafspraken voor alle studenten.
- De Academie voor Art & Design Arnhem is een project 'Culture making' gestart met als doel om initiatieven van studenten en alumni binnen opleidingen te stimuleren en te verbreden naar de hele academie. Onder andere de opleiding Graphic Design benut kwaliteitsgelden voor het honoreren van studentinitiatieven, waarbij samenwerking wordt gezocht met andere opleidingen.
- De studenten uit de medezeggenschap hebben in diverse sessies feedback gegeven op de implementatie en het gebruik van het leermanagementsysteem Leerpodium.
- Een groep medewerkers en studenten heeft input geleverd voor een ArtEZ-brede visie op studentenwelzijn. Deze wordt in 2024 vastgesteld en zal leiden tot een actieplan.
- Een groep studieloopbaanbegeleiders en studentendecanen heeft gezamenlijk een ArtEZ-brede handleiding studieloopbaanbegeleiding opgesteld, die door het CvB is vastgesteld.
- Het ArtEZ Business Centre heeft drie docenten aangenomen in de rol van ambassadeur om kennisdeling over en betrokkenheid bij ondernemerschapsonderwijs te verstevigen.

Poster over studentbegeleiding

'Take-over' sociale media door student tijdens evenement Keti Koti bij Theater & Dans

3.6

Waar we trots op zijn

ArtEZ-student Cel Lotgerink (AKI Crossmedia Design en master The Sound of Innovation) heeft acht succesvolle opbrengsten uit het jaar 2023 vormgegeven in poëzie en beeld.

movement fills the space
curtains dancing in the manmade wind

from strings plucked by roughened fingertips
to song flowing from the chest

voices sound through the room
caught and softened by its walls

feet scurry and scuff the floor
as they turn on their toes and glide across

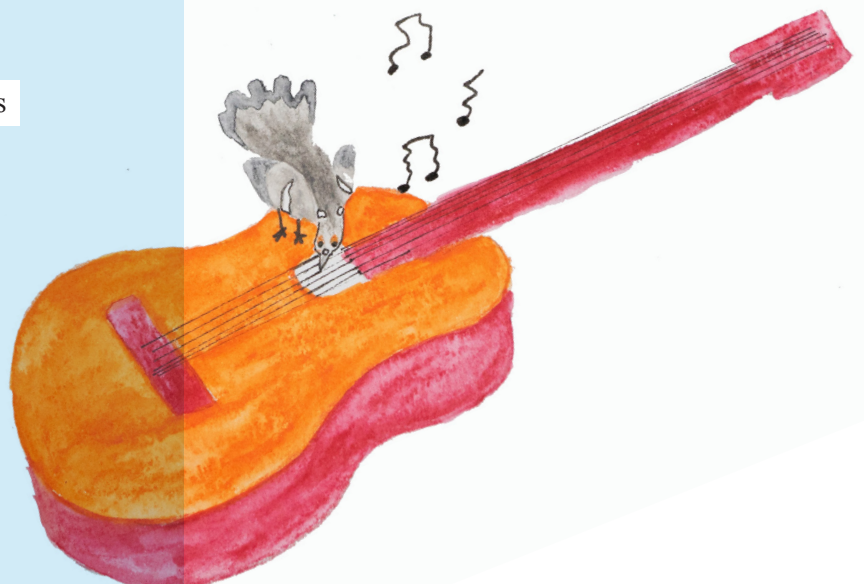
together to form one
their sound captured into song

a new generation, to the next twenty years
a future to invite them forward

1

Multifunctionele ruimte (Conservatorium Enschede)

Er is een toekomstbestendig multifunctioneel lokaal ingericht waar bandlessen, reguliere lessen, danslessen en repetities plaatsvinden. Inmiddels is het de meest gebruikte ruimte van het Conservatorium Enschede!

lights flicker in the darkness
illuminating a figure centre stage

sound fills the room, bouncing from its walls
gentle buzz of rolling film smooths any void

rapid movements downstage left
timed and carried by music

a warm embrace to a change in scenery
from cold winter months to the gentle light of spring

a screen turns on upstage right
wheeled to the centre amidst the others

gentle hands to the once static screen
turns spring into summer

2

Hybride klaslokaal (Conservatorium)

Hoogwaardig hybride onderwijs stelt studenten in staat om vanuit het buitenland te studeren, waardoor het aantal studenten in de opleiding Compositie voor Film en Theater is toegenomen.

from one to another
flowing forth from multitudes

the knowledge and care
to bring about something new

it passes from lips through hands to ears
noted in books for beyond the years

a pulled smile
a pushed frown

the body winding up
and voices cooling down

to question leads to answers
which echo and change with time

3

Other Voices (Academie voor Art & Design Arnhem)

De opleiding BEAR Fine Art (Base for Experiment, Art and Research) heeft een meerstemmig curriculum ontworpen om ruimte te bieden aan de vele manieren waarop artistieke leerprocessen plaatsvinden. Dit heeft geresulteerd in een publicatie* die uitnodigt om open en kritisch om te gaan met tal van artistieke leermethoden zoals maken, luisteren, praten, onderzoeken, uiten, vragen stellen en samenwerken. Deze publicatie is geselecteerd door de studentenjury van de Stichting De Best Verzorgde Boeken.

* We contain multitudes. Expanding Spaces and Forms of Mentorship within Art Education and Practices (ArtEZ Press, 2023).

dust and grime had settled
years behind closed doors

windows pushed open
it dances in the sunlight

people file into the room
grabbing kneading and creating anew

hands pass over the materials
grasping any of interest

even in the face of fire
hands guiding the metal

carving and shaping
all forms coming together

4

Extra investeringen in Zwolse werkplaatsen (Academie voor Art & Design Zwolle)

Op basis van een wensenlijst van de werkplaatsen zijn er extra investeringen gedaan. De resultaten? Extra grote lithostenen, een 3D-scanner, een smeedoven, VR-brillen, een rondblijder en een volledig ingerichte keramiekwerkplaats.

the chain is cut
broken and destroyed

perhaps for the first time
the sun felt not so harsh

from then, ten years to freedom
to the first steps into a changing world

by now, they walk proudly
past the shop windows turned to mirrors

colours flowing in the wind
clothes speaking feelings and intentions

but there is also silence, a remembrance
of that which should have never been taken

5

KetiKoti (Academie voor Theater & Dans)

De Academie voor Theater & Dans vierde en herdacht samen met alle medewerkers en studenten de verbroken ketens tijdens KetiKoti. Studenten en medewerkers werden uitgenodigd om na te denken over het koloniale en het slavernijverleden en hoe dat nu nog steeds zichtbaar is en doorwerkt in onze huidige samenleving.

sometimes
all that is desired

is a listening ear
and a pair of kind eyes

other times
that which is needed

may seem out of reach
until touched

not as alone as you fear you are
let others guide and support you

a chance to speak from the heart
and grasp the world with your own hands

6

Studentenpsycholoog

Sinds dit jaar bieden we op alle ArtEZ-locaties kortdurende hulp door studentenpsychologen.

a wish
for clarity and ease

the central point of information
finding all that is needed

to share work and thoughts
and find that of others

7

Leerpodium

Dit jaar hebben de meeste opleidingen Leerpodium in gebruik genomen. Met Leerpodium bieden we studenten één overzichtelijk, centraal digitaal platform voor hun studie.

we begin together
close to the same point

then march and grow
and change, diverge

using our knowledge from before
to unite and set ourselves apart

8**Experimenteren met e-learnings**

Docenten vergroten hun digitale vaardigheden en leren hoe ze e-learnings kunnen maken. Door deze e-learnings zelfstandig te doorlopen voorafgaand aan de start van het programma, beginnen alle studenten vanuit hetzelfde kennisniveau.

→ 3.7 Inhoudelijke voortgang per thema

De volgende paragrafen geven een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen per thema: onderwijsdifferentiatie, onderwijsfaciliteiten en studentenbegeleiding.

→ 3.7.1 Thema 1 Onderwijsdifferentiatie

Onderwijsdifferentiatie is een steeds belangrijker thema, gezien onze studentenpopulatie die almaar diverser wordt. Het thema onderwijsdifferentiatie omvat een groot aantal projecten. Deze projecten gaan onder meer over flexibilisering van het onderwijs, docent-professionalisering, digitale vaardigheden en verrijking van curricula en aanbod. Kernvragen daarbij zijn: welke maatregelen zijn nodig om onderwijsdifferentiatie mogelijk te maken en te doen slagen? Wat vraagt deze onderwijsdifferentiatie van docenten? Hoe heeft dat impact op onze curricula en onderwijslogistiek? Hieronder een greep uit de resultaten.

Bestuursakkoord lerarenopleidingen

Ook dit jaar hebben de zeven kunstvakdocentenopleidingen samengewerkt om uitvoering te geven aan het landelijk Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen. Mede dankzij de onderlinge kennisdeling zijn onder meer de volgende stappen gezet:

- Docent Muziek Zwolle is in september een studieonderdeel gestart onder de naam Muzieklab; daarbinnen wordt voor het eerst met leeruitkomsten gewerkt.
- Docent Muziek Enschede is een ontwikkeltraject gestart om per september 2024 het gehele curriculum te flexibiliseren op basis van leeruitkomsten. Dit ter vervanging van het bestaande curriculum, dat 195 summatieve toetsmomenten kent.
- Docent BKV Arnhem is in september 2023 in de deeltijdopleiding gestart met een geheel vernieuwd curriculum op basis van leeruitkomsten.

Minoren en Kies op Maat

ArtEZ heeft de deelname aan minorenplatform Kies op Maat uitgebreid met een minor Creating Creativity bij de Academie voor Art & Design Zwolle. Bij diverse andere opleidingen zijn plannen voor minoren voorbereid. Op deze manier doet ArtEZ nuttige ervaring op met het aanbieden van onderwijs aan studenten van buiten ArtEZ. Ook vergroot ArtEZ zo de mogelijkheden voor haar studenten om een minor te volgen. Er is een begin gemaakt om de werkprocessen en soms ook curricula hierop aan te passen.

Maatwerk makkelijker mogelijk maken

Dit jaar is gestart met het optimaliseren van de onderwijslogistiek; met nadruk op maatwerk voor studenten en inschrijving op keuzevakken. Bovendien zijn ontwerpcriteria opgesteld voor nieuwe curricula, gericht op meer keuzeruimte en uniformiteit in onderwijsseenheden en -planning. Dit traject verloopt per opleiding en academie in een eigen tempo.

Docent-professionalisering

ArtEZ is voor de zomer van 2023 gestart met een Center for Teaching & Learning (CTL), conform de landelijke afspraken in het Nationaal Groeifonds-programma NPULS van SURF. Dit CTL werkt aan professionalisering voor docenten en andere medewerkers en wordt deels gefinancierd uit de Kwaliteitsafspraken. Het CTL brengt al lopende trainingen samen (o.a. BDB-BKE, studieloopbaanbegeleiding), inventariseert behoeften in het onderwijs en stemt het aanbod daarop af. Ook de digicoaches van ArtEZ werken samen met het CTL. Een van hun kerntaken in 2023 was het trainen van docenten bij de implementatie van leermanagementsysteem Leerpodium.

Verrijking curricula en aanbod

De academies hebben met kwaliteitsgelden het curriculum verrijkt met nieuwe studieonderdelen, summer courses en interdisciplinaire projecten. Enkele voorbeelden:

- Bij de masteropleidingen vond in 2023 voor de vierde keer de interdisciplinaire week 'GRASED' plaats. Studenten volgden masterclasses bij andere programma's en bouwden zo een netwerk op over de grenzen van hun eigen vakgebieden en opleidingen heen. Het is de bedoeling deze week ook na het programma Kwaliteitsafspraken voort te zetten.
- De Academie voor Art & Design Zwolle werkt aan een nieuw, interdisciplinair uitstroomprofiel met als werktitel 'Try Out'. Het studieprogramma vertrekt niet vanuit een specifiek medium of binnen een bepaalde discipline, maar vanuit het creërend vermogen van de studenten als instrument in verschillende domeinen.
- Op de AKI Academie voor Art & Design is in het voorjaar gestart met het vormgeven van een nieuw curriculum waarvan flexibel vraaggestuurd onderwijs een belangrijk uitgangspunt is.
- De opleiding Creative Writing van Art & Design Arnhem breidt de keuzemogelijkheden voor studenten steeds verder uit. Nieuwe vakken zijn ontwikkeld, zoals het vak Onvergetelijke Teksten, een nieuw performance-vak (Vak zonder Tekst) en twee keuzevakweken. Na een eerste uitvoeringsjaar in 2022 is dit project in 2023 volledig op vlieghoogte.

→ 3.7.2 Thema 2 Passende en goede onderwijsfaciliteiten

Dit thema omvat projecten ter verbetering van fysieke en digitale faciliteiten (ICT-voorzieningen) voor alle studenten van ArtEZ.

Fysieke faciliteiten

Na onderzoek naar de behoeften van studenten in 2021 en 2022 hebben medewerkers per vestigingsstad de onderzoeksresultaten vertaald naar concrete aanpassingen en investeringen. Hierdoor konden specifieke wensen van academies en opleidingen vorm krijgen. In 2023 zijn onder meer gerealiseerd:

- Meubilair op de catwalk van de Academie voor Theater & Dans in Arnhem om in stilte te kunnen werken/ studeren;
- Nieuw keukenblokken bij de Academie voor Theater & Dans en het Conservatorium Arnhem;
- Mobiele expowanden bij de Academie voor Art & Design Arnhem;
- Nieuwe stoelen en tafels voor twee werk- en loungepleinen op de AKI Academie voor Art & Design;
- Drie stiltecabines bij de Academie voor Art & Design Zwolle.

Daarnaast hebben academies vanuit hun eigen kwaliteitsafspraken middelen ingezet op betere voorzieningen. Denk aan een verbouwing van de foto- en filmstudio, aanschaf van flexibel inzetbare apparatuur (AKI) of de aanschaf van CAD-software en iPads (Art & Design Arnhem).

In 2023 is een nieuw project toegevoegd: voorzieningen voor het Future Storytelling Lab. Dit is een werkplaats in de Spoorzone in Zwolle om studenten te ondersteunen in hun gebruik van digitale hulpmiddelen. In 2023 hebben de eerste studenten dit Lab (nog in pilot-fase) gebruikt. Er is aanzienlijk geïnvesteerd in apparatuur, onderzoek en ontwikkeling. Zo zijn er onder andere een VR Oculus-suite, een Motion Capture Suit en Touch-ontwerpsoftware aangeschaft.

De Mediatheek heeft in 2023 op diverse locaties kleine verbeteringen aangebracht die de ruimtes aantrekkelijker en praktischer maken voor studenten. Zo werd in Arnhem een stiltekamer ingericht en werden extra oplaadpunten voor laptops gecreëerd in de leeszaal.

Op het Conservatorium Zwolle zijn prettigere studieplekken gerealiseerd en zijn drie comfortabele fauteuils neergezet voor de nodige ontspanning. In de mediatheek van het Conservatorium Enschede is een akoestisch zitmeubel in gebruik genomen. Daarnaast werden er licenties afgesloten voor twee digitale contentdiensten: nkoda voor streaming bladmuziek en QwestTV, een videostreamingdienst “for black music and global sounds”.

Tenslotte is in 2023 het nodige gedaan om het huisvestingsprobleem van (toekomstige) internationale studenten vooraf onder de aandacht te brengen. De stappen die we hebben gezet zijn:

- De informatie over de Nederlandse woningmarkt is aangepast aan en geactualiseerd voor inkomende internationale studenten. Huidige studenten worden gemotiveerd elkaar te helpen bij het vinden van woonruimte.
- In april en juni zijn er twee webinars georganiseerd voor aankomende internationale studenten met als doel hen voldoende voor te bereiden op hun komst naar Nederland. Huisvesting was hierin een belangrijk onderwerp.
- De campagne “What is Home?” die in het najaar van 2022 van start ging, werd voortgezet met een zes weken durende expositie in het gemeentehuis van Arnhem. De kunstwerken van internationale ArtEZ-studenten brachten de problematiek van studentenhuysvesting op een indringende en rake manier in beeld. De expositie trok de aandacht van wethouders en beleidsmakers. Studentenhuysvesting is inmiddels een expliciet onderdeel geworden van de woonvisie van de gemeente Arnhem.
- Eind 2023 zijn onderwijsinstellingen in Arnhem (HVHL, HAN en ArtEZ) samen met de gemeente Arnhem een samenwerking aangegaan met een commerciële organisatie (Hospi Housing); zij matchen kamerzoekende (internationale) studenten met inwoners van Arnhem die een kamer willen verhuren.

ICT-voorzieningen

Na de focus op de aanschaf en eerste implementaties van het nieuwe leermanagementsysteem (Leerpodium) in 2022, werden in 2023 meer ArtEZ-brede ICT-projecten opgestart. Zo werd onderzocht hoe de intranetsite voor studenten vernieuwd kon worden, en werd gestart met de vervanging van de huidige website artez.nl. Parallel is ook gewerkt aan het verstevigen en verbreden van het gebruik van studentadministratiesysteem OSIRIS.

• Implementatie leermanagementsysteem Leerpodium

Bij vrijwel alle eenheden is met het leermanagementsysteem Leerpodium flinke voortgang geboekt; alleen de AKI is nog niet gestart. Tot de zomer werd gestuurd op het gebruik van Leerpodium door zoveel mogelijk opleidingen; na de zomer was Leerpodium bij bijna de helft van alle opleidingen geïmplementeerd. Kink in de kabel was de uitval van de functioneel beheerder; hierdoor vertraagden implementatietrajecten bij andere opleidingen. Samen met het conservatorium in Zwolle en Arnhem werd een functionaliteit ontwikkeld om studenten en docenten te ondersteunen die bij meerdere opleidingen en onderdelen onderwijs volgen of geven. Het enthousiasme voor Leerpodium varieert per opleiding; docentopleidingen blijken in de praktijk het snelst de implementatiestappen te doorlopen. Bij de implementatie en

ontwikkeling van Leerpodium gaat ArtEZ te werk als lerende organisatie; werkende weg wordt de toepassing verbreed en verdiept.

- **Vernieuwing Intranet**

Na onderzoek in 2022 naar het gebruik van het intranet is in 2023 de richting voor vernieuwing van het platform vastgesteld. Daarbij is steeds het perspectief van de student expliciet meegewogen. Vier functies en deelgebieden zijn inmiddels verder uitgewerkt:

- Intranet als centrale informatiebron voor studenten, met informatie over processen, regelgeving en beleid (werknaam 'ArtEZ-wegwijzer');
- Intranet als startpagina ('studentenportal')
- Intranet als nieuwsmedium (i.c.m. andere systemen) en
- De wens om meer community-functionaliteit te introduceren bij ArtEZ.

- **Internet/ Sharing Authority**

In het voorjaar van 2023 is besloten de ArtEZ-website te vernieuwen. Het doel ervan is om de studenten en onderzoekers een beter kanaal te geven voor het delen van werk en voor interactie. Na de zomer heeft een extern bureau ondersteund bij het opstellen van de functionele eisen en wensen voor de nieuwe website.

- **OSIRIS-projecten**

Vanwege het toenemend belang en gebruik van studentadministratiesysteem OSIRIS, is onderzocht hoe de functioneel beheerorganisatie hierop aangepast moet worden. Ook zijn de processen van de decanen in OSIRIS ingericht. Voor de examencommissie is de overstap in voorbereiding.

Ter voorbereiding op flexibilisering van het onderwijs is verder gewerkt aan een ArtEZ-brede digitale Course Catalogue. Daarin worden de vakbeschrijvingen van alle opleidingen opgenomen.

→ 3.7.3 Thema 3 Meer en betere begeleiding van studenten

ArtEZ streeft naar meer en betere begeleiding van studenten. Dit thema is dan ook een speerpunt in het beleid van ArtEZ. Om dit te realiseren, heeft ArtEZ drie concrete voornemens geformuleerd: (a) een meer divers begeleidingsaanbod dat beter op de studentenbehoeften is afgestemd, (b) een goede en zorgvuldige facilitering van studentbegeleiders en (c) een intensievere begeleiding van internationale studenten.

Een werkgroep, samengesteld uit vertegenwoordigers van het onderwijs en het decanaat, vervult een cruciale rol in het bevorderen van kennisdeling en verbinding binnen ArtEZ. Zo vormen zij de 'linking-pin' tussen de ArtEZ-brede projecten en de activiteiten op locatie. Een greep uit de resultaten:

ArtEZ investeert in studentenwelzijn

ArtEZ zet zich in voor het bevorderen van studentenwelzijn, in lijn met het Landelijk kader studentenwelzijn 2023-2030 van het ministerie van OCW. In samenwerking met medewerkers en studenten heeft ArtEZ een visie opgesteld die de ambitie, definitie en prioriteiten voor studentenwelzijn binnen de instelling beschrijft. Deze visie is geënt op het landelijk kader. Begin 2024 wordt deze visie vastgesteld en vervolgens uitgewerkt tot een actieplan. De huidige lopende projecten vormen de basis voor dit plan. Zo geeft ArtEZ een logisch vervolg aan de resultaten die gerealiseerd zijn binnen het programma Kwaliteitsafspraken. Het eigenaarschap en de taakverdeling voor studentenwelzijn worden binnen de organisatie geborgd.

Studentpsycholoog

Sinds april 2023 werkt ArtEZ samen met een GGZ instelling in een pilotproject om studentpsychologen op alle ArtEZ-locaties te bieden. Studenten kunnen hier terecht voor maximaal vijf begeleidingsgesprekken, na doorverwijzing door de studentendecaan. De focus ligt op studiegerelateerde problematiek, met uitsluiting van psychologische behandelingen die onder de Zorgverzekeringswet vallen. In 2023 vonden er 154 intake-gesprekken plaats, waarna 136 studenten een begeleidingstraject startten. De eerste evaluaties van deze pilot zijn zeer positief.

Menstruatieproducten

Op initiatief van de Academie voor Theater & Dans heeft ArtEZ zich in 2023 bij het Armoedefonds aangemeld als menstruatie-uitgiftepunt. Resultaat is dat op alle ArtEZ-locaties nu gratis menstruatieproducten beschikbaar zijn voor studenten.

Studieloopbaanbegeleiding

De werkgroep studentenbegeleiding heeft een handleiding opgesteld met ArtEZ-brede kaders voor studieloopbaanbegeleiding. Met deze handleiding zijn alle academies aan de slag gegaan om deze te vertalen naar de eigen context en verbeteracties te ondernemen. Aandachtspunten zijn onder andere: de training voor studieloopbaanbegeleiders, voldoende begeleidingsuren en onafhankelijke begeleiding. De scheiding tussen begeleiding en beoordeling is essentieel voor studenten om een vertrouwelijke band met een studieloopbaanbegeleider (SLB'er) op te kunnen bouwen.

Vaardigheden mentale weerbaarheid

In Zwolle is zowel op het conservatorium als bij Art & Design gestart om de methodiek 'Tijdsurfen' onderdeel te maken van het curriculum. Dit om studenten beter te leren omgaan met stress en planning. Bij de Academie voor Theater & Dans is een training over faalangst aangeboden. Deze krijgt bij meerdere academies een vervolg.

Werving voor de
training Tijdsurfen

ArtEZ University of the Arts

HEY STUDENT,

Vanuit rust en aandacht studeren?
Doe gratis de training Tijdsurfen!

Study from a state of peace? Take the training course Time Surfing for free!

Wat heb ik aan deze training?

- Je bent minder snel uit je aandacht!
- Je krijgt praktische en theoretische kennis over hoe je je aandacht kunt controleren!
- Je gaat het concept 'Tijdsurfen' ervaren!
- Je gaat het concept 'Tijdsurfen' naar 'Tijdsurfen'!

What do I gain from this training?

- You learn to work from a state of peace and attentiveness!
- You receive practical and theoretical knowledge on how to control your attention!
- You learn to work from 'Time Surfing'!
- You gain the concept of 'Time Surfing'!
- You gain the concept of 'Time Surfing'!

Waar?

Trainingen vinden op twee locaties in Zwolle plaats.

Hoe lang?

De training bestaat uit één bijeenkomst van 4 uur.

Where?

The training courses are offered at two venues in Zwolle.

Duration

The training course consists of one 4-hour meeting.

Aanmelden? Sign up?

Je kunt je belangstelling aangeven via deze QR-code. You can express your interest via the QR code.

Student Support

Buddy's voor internationals

Conservatorium Zwolle en de Academie voor Art & Design Zwolle hebben al enkele jaren ervaring met het koppelen van buddy's aan internationale studenten. In de eerste maanden van het studiejaar ondernemen zij gezamenlijke activiteiten en helpen met praktische zaken. Wegens succes is dit project uitgebreid naar het conservatorium van Arnhem.

Aandacht voor studenten met een (studie)beperking

De Academie voor Theater & Dans heeft een reeks workshops georganiseerd voor medewerkers over omgaan met neurodiversiteit. Ook is er gewerkt aan de fysieke toegankelijkheid van het Theatrium en aan het inclusiever maken van de werving van studenten.

→ 3.8 Financiële verantwoording per thema

→ 3.8.1 Overzicht

De financiële middelen voor Kwaliteitsafspraken zijn over diverse projecten verdeeld en ook over verschillende jaarschijven. Daarom volgt ook het beeld van de cumulatieve realisatie ten opzichte van de beschikbare middelen over de periode tot en met het jaar 2023. In onderstaande tabel is de financiële realisatie over de jaren 2020 t/m 2023 in beeld gebracht. Het resterende saldo is in een hiervoor gealloceerde reserve geplaatst. In 2023 is gemiddeld 92% van het beschikbare budget voor projecten uitgegeven. Ook de compensatie die is toegekend voor de loon-prijs-ontwikkeling over 2023 ad € 0,3 mln. is toegevoegd aan de reserve Kwaliteitsafspraken.

Onderstaande tabel is exclusief de mutatie voorzieningen en onderhanden werk. Zie hiervoor de tabel bij het kopje Financiële toelichting 2023.

	Budget 2023	Cum. Budget t/m 2023	Realisatie 2023	Cum. Realisatie t/m 2023	Saldo 2023	Cum. Saldo t/m 2023	Realisatie % 2023	Realisatie % cumulatief
Kwaliteitsafspraken per thema								
(in € x 1.000)								
Onderwijsdifferentiatie	2.062	6.437	2.105	6.017	-43	419	102%	93%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	1.941	5.863	1.711	5.431	230	431	88%	93%
Meer en betere begeleiding van studenten	1.133	3.614	995	3.112	138	502	88%	86%
	5.136	15.914	4.811	14.561	325	1.353	94%	92%
Inzet kwaliteitsafspraken Gezamenlijk (thema)								
(in € x 1.000)								
Onderwijsdifferentiatie	570	1.757	580	1.741	-10	16	102%	99%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	920	2.913	898	2.573	22	340	98%	88%
Meer en betere begeleiding van studenten	550	1.722	456	1.433	93	288	83%	83%
	2.039	6.391	1.934	5.747	105	644	95%	90%
Inzet kwaliteitsafspraken Academies (thema)								
(in € x 1.000)								
Onderwijsdifferentiatie	1.492	4.680	1.525	4.276	-33	403	102%	91%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	1.021	2.950	813	2.859	208	91	80%	97%
Meer en betere begeleiding van studenten	584	1.893	539	1.679	45	214	92%	89%
	3.096	9.522	2.877	8.814	219	708	93%	93%

→ 3.8.2 Financiële toelichting 2023

In 2023 is beschikbaar gesteld middels de rijksbijdrage een bedrag ad € 5,4 mln.. In totaal is € 4,8 mln. uitgegeven op de verschillende projecten. De hogere rijksbijdrage in 2023 betreft compensatie voor de loon-prijs-ontwikkeling in dit jaar. Dit is een financieel effect ad € 0,3 mln. voordelig. In een CvB besluit d.d. 10 juli 2023 is besloten dit bedrag te reserveren voor beleidsontwikkeling ten behoeve van de overdracht van de projecten aan de lijnorganisatie.

De onderbesteding op de projecten resulteert in 2023 in lagere materiële lasten ad € 0,9 mln. en lagere personeelskosten ad € 1,2 mln.. De formatie in de begroting 2023 was gesteld op 46,92 fte. De realisatie in 2023 is gesteld op 28,35 fte. Met name de lagere inzet in fte heeft grote impact.

In de begroting 2023 is uitgegaan van een inhaaleffect op de projecten en de inzet van de bestemmingsreserve Kwaliteitsafspraken. In de begroting 2023 is dan ook een negatief resultaat begroot. In realiteit is de rijksbijdrage voor 2023 niet volledig ingezet, en zal dit resterende saldo worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Kwaliteitsafspraken.

De beschikbare rijksbijdrage voor 2023 is conform de brief dd. 19 december 2023 Financiële beschikkingen OCW-HO met kenmerk 2023/2/23857052.

Inzet kwaliteitsafspraken 2023 totaal (thema) (in € x 1.000)	Begroting 2023	Beschikbaar 2023 RB2023-03	Realisatie 2023	Saldo 2023
Onderwijsdifferentiatie	2.652	2.062	2.105	547
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	2.232	1.941	1.711	521
Meer en betere begeleiding van studenten	1.626	1.133	995	631
Totaal projecten Kwaliteitsafspraken	6.510	5.136	4.811	1.699
Loon-prijs compensatie rijksbijdrage		292		
Rijksbijdrage OCW	5.136	5.428	5.428	292
	-1.374		617	1.991
Afschrijvingslasten investeringen	0		-217	-217
Activering investeringen	0		654	654
Mutatie verlofstanden	2		21	19
Totaal Kwaliteitsafspraken 2023	-1.372		1.075	2.447

Inzet kwaliteitsafspraken 2023 Gezamenlijk (thema) (in € x 1.000)	Begroting 2023	Beschikbaar 2023 RB2023-03	Realisatie 2023	Saldo 2023	% tov begroting 2023
Onderwijsdifferentiatie	649	570	580	69	89%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	1.225	920	898	327	73%
Meer en betere begeleiding van studenten	807	550	456	350	57%
	2.680	2.039	1.934	747	72%

Inzet kwaliteitsafspraken 2023 Academies (thema) (in € x 1.000)	Begroting 2023	Beschikbaar 2023 RB2023-03	Realisatie 2023	Saldo 2023	% tov begroting 2023
Onderwijsdifferentiatie	2.003	1.492	1.525	478	76%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	1.007	1.021	813	194	81%
Meer en betere begeleiding van studenten	819	584	539	280	66%
	3.829	3.096	2.877	952	75%
Cumulatief	6.510	5.136	4.811	1.699	74%

→ 3.8.3 Ontwikkeling rijksbijdrage Kwaliteitsafspraken

In de vastgestelde begroting 2023 (Basis) is rekening gehouden met cumulatief € 21,7 mln.. In de laatste brief van OCW is een bijstelling voor 2023 en 2024 opgenomen ter dekking van Loon en Prijsontwikkeling. De verwachte extra middelen bedragen € 0,9 mln.. Ook is er sprake van een oploep van de middelen tussen de jaarschijven 2023 en 2024. De extra middelen worden ingezet om een goede landing in van de kwaliteitsimpulsen in de staande organisatie. Hiermee blijft het beschikbare budget voor de jaarschijf 2023 en 2024 op het huidige niveau en kan er in verhouding minder inzet worden gedaan (in personeel/ materieel). De beleidsaanvragen zijn meegenomen in het begrotingsproces 2024-2028.

Rijksbijdrage Kwaliteitsbekostiging Bedragen x € 1.000	Basis	Brief OCW B2024- 01	Mutatie RB 2024- 01	Aandeel Loon- compensatie (77%)	Aandeel Prijs- compensatie (23%)
RB 2020	2.191	2.191			
RB 2021	3.818	3.818			
RB 2022	4.769	4.769			
RB 2023	5.136	5.428	292	225	67
RB 2024	5.811	6.401	591	455	136
Cumulatief	21.725	22.608	883	680	203

Ontwikkeling realisatiecijfers cumulatief Kwaliteitsafspraken

Jaarlijks wordt de rijksbijdrage Kwaliteitsafspraken bijgesteld, gekoppeld aan het marktaandeel van ArtEZ. Daarnaast heeft er over het jaar 2023 een bijstelling plaatsgevonden om de cao-ontwikkeling en de prijsontwikkeling te compenseren. Cumulatief is de aan projecten toegekende rijksbijdrage tot en met 2023 € 15,9 mln. (exclusief € 0,3 mln. loonprijs-ontwikkeling). De uitgaven bedragen cumulatief € 14,5 mln.. Procentueel geeft dit onderstaand beeld:

Kwaliteitsafspraken per thema (in € x 1.000)	Cum. Budget t/m 2023	Cum. Realisatie t/m 2023	Cum. Saldo t/m 2023	Realisatie % 2023	Realisatie % cumulatief
Onderwijsdifferentiatie	6.437	6.017	419	102%	93%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten	5.863	5.431	431	88%	93%
Meer en betere begeleiding van studenten	3.614	3.112	502	88%	86%
	15.914	14.561	1.353	94%	92%

→ 3.8.4 Thema onderwijsdifferentiatie

Voor het totaal van alle projecten in dit thema is de constatering dat er 102% van de middelen is gerealiseerd in 2023. Er is gestuurd op de extra inzet van middelen, rekening houdend met de beschikbare reserve Kwaliteitsafspraken. De voortgang van de projecten houdt rekening met het cumulatief beschikbare budget en hiervan is ultimo 2023 93% gerealiseerd.

Voor de ArtEZ-brede projecten onder dit thema is een vergelijkbaar beeld te zien als het totaal. De realisatie is 102% van de middelen en 99% van het cumulatief beschikbare budget. Bij de academies en masteropleidingen is de realisatie 102% van de beschikbare middelen en 91% van het cumulatief budget.

Bij de aanvraag van het Plan Kwaliteitsafspraken is gemiddeld 40% van de beschikbare middelen toegekend aan het thema Onderwijsdifferentiatie. De bandbreedte over de jaren 2020 t/m 2024 is afhankelijk van de projectenplanning. Op basis van deze kengetallen is de conclusie dat de uitvoering conform het Plan Kwaliteitsafspraken 2019-2024 plaatsvindt.

Aandeel in beschikbare middelen	Bandbreedte	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023
Onderwijsdifferentiatie thema	44%-50%	44%	45%	42%	44%
Onderwijsdifferentiatie gezamenlijk	26%-29%	24%	31%	32%	30%
Onderwijsdifferentiatie academies	44%-53%	44%	45%	49%	53%

→ 3.8.5 Thema Passende en goede onderwijsfaciliteiten

Voor het totaal van de projecten in dit thema is de constatering dat er 88% van de middelen is gerealiseerd in 2023. Er is gestuurd op de extra inzet van middelen, rekening houdend met de beschikbare reserve Kwaliteitsafspraken. De voortgang van de projecten houdt rekening met het cumulatief beschikbare budget en hiervan is ultimo 2023 93% gerealiseerd.

ArtEZ-breed is de realisatie 98% van de middelen 2023 en 88% van het cumulatief beschikbare budget; er zijn dus middelen beschikbaar om de nog niet gerealiseerde voornemens en resultaten te halen.

Bij de academies is de realisatie 80% van de beschikbare middelen 2023 en 97% van het cumulatief budget. Hier heeft een duidelijke inhaalslag plaatsgevonden door met name investeringen.

Bij de aanvraag van het Plan Kwaliteitsafspraken is gemiddeld 37% van de beschikbare middelen toegekend aan het thema onderwijsfaciliteiten. De bandbreedte over de jaren 2020 t/m 2024 is afhankelijk van de projectenplanning. Op basis van deze kengetallen is de conclusie dat de uitvoering van de ArtEZ-brede projecten conform plan heeft plaatsgevonden. Op decentraal niveau is een aantal investeringen eerder uitgevoerd in de tijdlijn dan was voorzien.

Aandeel in beschikbare middelen	Bandbreedte	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023
Passende en goede onderwijsfaciliteiten thema	27%-33%	37%	38%	34%	36%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten gezamenlijk	37%-48%	55%	42%	41%	46%
Passende en goede onderwijsfaciliteiten academies	27%-33%	37%	38%	30%	28%

→ 3.8.6 Meer en betere begeleiding studenten

Voor het totaal is de constatering dat er 88% van de middelen is gerealiseerd in 2023. Er is gestuurd op het inhalen van de achterstand in de uitputting van middelen Plan Kwaliteitsafspraken. De voortgang van de projecten houdt rekening met het cumulatief beschikbare budget en hiervan is ultimo 2023 86% gerealiseerd. Ook op het gebied van beschikbare capaciteit heeft dit thema vertraging opgelopen. In 2023 is met name onderbesteding op het beschikbare budget voor de studentpsycholoog.

Voor de ArtEZ-brede projecten onder dit thema is een vergelijkbaar beeld te zien als het totaal. De realisatie is 83% van de middelen en 83% van het cumulatief beschikbare budget. Bij de academies is de realisatie 92% van de beschikbare middelen en 89% van het cumulatief budget.

Bij de aanvraag van het Plan Kwaliteitsafspraken is 23% van de beschikbare middelen toegekend aan het thema 'Meer en betere begeleiding van studenten'. De bandbreedte over de jaren 2020 t/m 2024 is afhankelijk van de projectenplanning.

Op basis van deze kengetallen is de conclusie dat de uitvoering van dit thema op het gebied van gezamenlijke projecten beïnvloed is door de beschikbaarheid van capaciteit. Daarnaast is gebleken dat niet alle plannen "houdbaar" bleken gedurende de gehele planperiode van Kwaliteitsafspraken.

Aandeel in beschikbare middelen	Bandbreedte	Realisatie 2020	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023
Meer en betere begeleiding van studenten thema	18%-24%	19%	17%	24%	21%
Meer en betere begeleiding van studenten gezamenlijk	26%-34%	22%	26%	27%	24%
Meer en betere begeleiding van studenten academies	18%-24%	19%	17%	22%	19%

→ 3.9 Reflectie medezeggenschapsraad

→ 3.9.1 Huidige stand van zaken

De werkgroep Education, bestaande uit zowel studenten als docenten van de centrale medezeggenschapsraad (MR), houdt zich vooral bezig met de Kwaliteitsafspraken. De werkgroep heeft maandelijks, waar nodig meer, contact met de twee themamanagers. In deze bijeenkomsten worden de werkgroepleden door de themamanagers geïnformeerd over de stand van zaken van de ArtEZ-brede projecten binnen de Kwaliteitsafspraken. Ook fungeert de werkgroep als een klankbord en wordt er gebrainstormd over mogelijk nieuwe projecten, nieuwe afslagen die genomen kunnen worden en verbeterpunten. Deze bijeenkomsten worden door de werkgroep Education als erg prettig en productief ervaren.

De werkgroep wordt vaak vroeg in de besluitvorming betrokken waardoor er meer samen tot een besluit wordt gekomen in plaats van “alleen ja of nee zeggen”. Wijzigingen worden in een vroeg stadium aangekondigd, schriftelijk goed gemotiveerd en in het overleg worden vragen en zorgen besproken. Hierin voelen we ons als werkgroep serieus genomen en gewaardeerd en ervaren we dit als zeer prettig en kwalitatief goed. Door het vroegtijdig betrekken van de MR-werkgroep bij te verwachten wijzigingen, kunnen de leden ook nog input leveren die in de wijziging wordt meegenomen. Een goed voorbeeld hiervan is het opzetten van een informele of zogenaamde ‘light- route’ voor nieuwe PKA-projecten, waarbij nieuwe projecten getoetst worden aan een aantal criteria. De werkgroep Education heeft het mandaat gekregen van de MR om in te stemmen als projecten aan deze criteria voldoen. Hierdoor kunnen nieuwe initiatieven die passen binnen lopende projecten, in het laatste jaar van de kwaliteitsgelden sneller uitgevoerd worden.

Een ander thema waar we veel over gesproken hebben is de implementatie van leer-managementsysteem Leerpodium: wat loopt daar nog niet lekker, wat ontbreekt er volgens ons nog en wat zijn onze wensen op het gebied van gebruiksvriendelijkheid en toekomst-bestendigheid, zowel voor de studenten als de docenten. Op dit moment hebben we nog zorgen over de koppeling van leer-managementsysteem Leerpodium en studentadministratie-systeem OSIRIS en over het oplossen van toekomstige problemen of wensen als de implementatie is afgerond.

Voortdurend is bij de MR de graadmeter voor de inhoud: hoe profiteren de studenten hiervan? De middelen zijn tenslotte bedoeld om de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren. De ervaring is dat de themamanagers dezelfde insteek hebben.

→ 3.9.2 Toekomst Kwaliteitsafspraken

Naast de eerdergenoemde focus op resultaat voor de student, zal de MR zich ook richten op de toekomstbestendigheid van de projecten. Hoe zorgen we dat de opbrengsten voldoende verankerd zijn in de organisatie, zodat zij ook na het aflopen van het Plan Kwaliteitsafspraken goed doorgang kunnen vinden? Dat wordt in dit laatste jaar van de Kwaliteitsafspraken een belangrijk thema. En daarnaast natuurlijk de vraag hoe we het resterende budget in dit laatste jaar kunnen inzetten voor verbetering van het onderwijs voor de student.

→ 3.10 Reflectie Raad van toezicht

De uitvoering binnen ArtEZ van de gemaakte Kwaliteitsafspraken 'Ruimte voor talent' (PKA) is ook in het voorlaatste jaar met voortvarendheid aangepakt. Het gaat om een scala aan projecten en initiatieven binnen de geselecteerde thema's onderwijsdifferentiatie, onderwijsfaciliteiten en studentenbegeleiding.

De NVAO, de Vereniging Hogescholen en Universiteiten van Nederland hebben afgesproken dat de Raden van Toezicht van hogescholen en universiteiten in het jaarverslag van hun instelling bijdragen aan de verantwoording van de uitvoering. Het gaat er in het bijzonder om dat de toezichthouders duidelijk maken hoe zij zijn betrokken bij de uitvoering van het PKA en wat zij vinden van de voortgang. Hierbij onze reflectie op dit proces.

Betrokkenheid

Het College van Bestuur van ArtEZ heeft met onze Onderwijs & Onderzoek-commissie de uitvoering en voortgang besproken op 18 april 2023 en 20 september 2023. Daar hebben we gereflecteerd op de voortgang van de projecten, de inzet van personeel, de financiële realisatie (is ook in de auditcommissie aan de orde geweest) en de knelpunten en risico's. Ook in onze vergaderingen met het College van Bestuur zijn uitvoering en voortgang onderwerp van gesprek geweest. Verder is het College van Bestuur in zijn maandelijkse updates aan ons ingegaan op de kwaliteitsafspraken. Ook in informele gesprekken tussen College van Bestuur en ons is dit gebeurd.

Vliegwiel

De projectvoortgang laat zien dat het programma Kwaliteitsafspraken op onderdelen heeft gewerkt als een vliegwiel voor nieuwe ontwikkelingen, bijvoorbeeld op het gebied van flexibilisering. Daarbij hoeft niet al het onderwijs in hetzelfde tempo dezelfde kant op te ontwikkelen, maar is wel een gezamenlijke richting ingezet en ligt de focus binnen de kwaliteitsafspraken op het stimuleren en organiseren van kennisdeling en het faciliteren en stroomlijnen van onder andere de onderwijslogistieke kant. Immers: flexibiliseren aan de voorkant vraagt om standaardiseren en samenwerken aan de achterkant. Ook de ArtEZ-brede implementatie van Leerpodium sluit daarbij aan. Ook dit is immers een voorbeeld van aan de achterkant de infrastructuur stroomlijnen om aan de voorkant opleidingen de vrijheid te geven hun onderwijs naar eigen inzicht in te richten. In het bijzonder bij het thema flexibilisering is duidelijk geworden hoe lastig het is om meer variëteit in het leerprogramma van studenten in te passen in de bestaande curricula. Dat is een logistieke én een culturele opdracht. Gebaande paden worden ter discussie gesteld en dat betekent voor alle betrokkenen herijking van werkwijzen en gewoonten.

Nieuw in 2023 is bovendien dat de Kwaliteitsafspraken ook hebben geleid tot het instellen van een Center for Teaching & Learning. Dit Center is een vliegwiel voor de professionalisering van medewerkers, door kennis en activiteiten samen te brengen en breed te delen in de organisatie.

De Raad van Toezicht ziet de meerwaarde van deze werkwijze: aanjagen, verbinden en kennisdelen. In het instellingsplan is een voornemen uitgesproken om veel meer te gaan werken als een netwerkorganisatie. Dit Center for Teaching & Learning is een concretisering van deze ambitie. Een van de speerpunten van de Raad van Toezicht is toezien op de concretisering en feitelijke uitvoering van het instellingsplan.

Verduurzaming

Behalve aandacht voor de voortgang is nadrukkelijk ook aan de orde geweest hoe we de opbrengsten van de kwaliteitsafspraken voor ArtEZ kunnen verduurzamen na 2024. Dit gesprek is lastig te voeren zonder duidelijkheid over de financiële context. De komst van een nieuw kabinet in 2024 maakt eerder gemaakte landelijke afspraken over continuering van de middelen

minder solide, wat juist bij en kleine hogeschool als ArtEZ zorgt voor veel onduidelijkheid. Niet inde laatste plaats voor medewerkers die met een tijdelijk contract werken aan de kwaliteitsafspraken.

Het gesprek over verduurzaming van de opbrengsten al in 2023 is gestart, zowel met de directeuren als met de themamanagers en zowel voor de academie- als de ArtEZ-brede projecten. De Raad van Toezicht is hierover geïnformeerd. De Raad van Toezicht verwacht begin 2024 een heldere keuze van het College van Bestuur op basis van een scherpe analyse van wat tot nu toe is gerealiseerd en wat ArtEZ nodig heeft om ook in de toekomst de gewenste kwaliteit te blijven leveren.

Conclusie

Wij, als Raad van Toezicht, zijn voldoende en tijdig geïnformeerd over de realisatie van het PKA. Knelpunten zijn openlijk benoemd. We hebben veel waardering voor de wijze waarop de vele projecten met enthousiasme worden uitgevoerd en ook zichtbaar veel opleveren voor studenten en docenten. We blijven toezicht houden op de realisatie en verduurzaming van de afspraken na 2024.

→ 3.11 Het Nationaal Programma Onderwijs

In de jaren 2020 tot en met 2023 heeft het onderwijs van ArtEZ plaats moeten vinden onder veranderende en veelal moeilijke omstandigheden. De gevolgen van de coronapandemie waren ook in het jaar 2023 aanwezig. De impact van de maatregelen op onze studenten, docenten, onderzoekers en andere medewerkers was uiteenlopend en lastig te kwantificeren. Via steunmaatregelen en later via het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is en wordt geprobeerd de gevolgen zoveel als mogelijk weg te nemen.

ArtEZ ziet dat COVID-19 gevolgen heeft voor studenten die ook landelijk gezien worden, bijvoorbeeld voor het studentenwelzijn. Er zijn ook effecten die specifiek zijn voor het kunstonderwijs, zoals het niet kunnen optreden of exposeren. Dit zijn activiteiten die noodzakelijk zijn voor het verwerven van vaardigheden en die de kern van ons kunstonderwijs raken.

Net als andere onderwijsinstellingen heeft ook ArtEZ het vertrouwen gekregen om de inzet van een groot deel van de middelen af te stemmen op de eigen situatie. In nauwe samenwerking met de medezeggenschapsraad heeft ArtEZ in 2021 het bestedingsplan gemaakt voor de NPO-gelden, die ingezet mogen worden in de collegejaren 2021-2022 en 2022-2023 en 2023-2024. Het kalenderjaar 2024 geldt daarbij als uitlooptjaar.

In 2022 is, aan het begin van het kalenderjaar, afstemming geweest met hogescholen over de voortgang van de bestedingsplannen. Daarbij bleek dat veel instellingen, waaronder ook ArtEZ, achterliepen met de uitvoering van de projecten. De belangrijkste oorzaak daarvan lag in het feit dat veel COVID-19 maatregelen nog in werking waren en veel plannen niet konden worden uitgevoerd, onder andere door een breed arbeidsmarkt tekort. Daarop is vanuit de overheid besloten dat de gelden ook in 2024 nog mogen worden uitgegeven.

Ook in 2023 is er veel werk verzet om de plannen uit te voeren. Om de uitvoering en de medezeggenschap zo goed mogelijk af te stemmen op de specifieke wensen van studenten in de verschillende opleidingsdisciplines is ervoor gekozen om gelden bijna in zijn geheel toe te kennen aan onderwijsseenheden. Daarmee vond de afstemming met de medezeggenschap plaats op lokaal deelraad-niveau. Omdat er geen inhoudelijke wijzigingen hebben plaatsgevonden, verwijzen we voor de inhoud van de plannen graag naar het jaarverslag

van 2021. Financiële wijzigingen (verschuiving) van het budget zijn in 2023 via de deelraad goedgekeurd voor de Academie voor Art & Design Arnhem.

→ 3.11.1 NPO-projecten en voortgang monitoren

De projecten van het NPO zijn concreet en gericht op het inlopen van achterstanden, opgedaan in de COVID-19 periode. Ze zijn minder gericht op de ontwikkeling en doorontwikkeling van het onderwijs, zoals de projecten van de Kwaliteitsafspraken dat wel zijn. Zo vullen de projecten elkaar aan. Medewerkers en studenten ervaren het concrete karakter van de projecten als prettig en zeer goed uitvoerbaar. Voorbeelden zijn de extra studieloopbaanbegeleiding, extra begeleiding bij stages en kennismaken met het werkveld.

ArtEZ volgt de voortgang op de plannen via de al bestaande planning & control-cyclus. Dat gebeurt op zowel financieel als inhoudelijk niveau. Hiertoe is een projectrapportage beschikbaar die ook periodiek wordt besproken met de medezeggenschap. Directeuren leggen daarnaast verantwoording af aan de deelraad van hun academie. Op die manier worden bestaande processen en afspraken gevolgd en wordt extra werk voorkomen. Voor eventuele veranderingen in de plannen is een wijzigingsprocedure opgesteld. Voorstellen voor wijzigingen in doelen, projecten of besteding van middelen gaan altijd via de medezeggenschap.

→ 3.11.2 Financiële realisatie

ArtEZ heeft diverse projecten gekoppeld aan drie keuzethema's. In 2023 bedragen de projectuitgaven € 0,6 mln. inclusief € 9K investeringen. De rijksbijdrage ad € 0,6 mln. is het resultaat van € 0,6 mln. (projectuitgaven 2023) minus investeringen € 9K (activa) vermeerderd met de afschrijvingen € 1K. Per saldo is het resultaat nihil.

In de begroting 2023 is uitgegaan van de volledige besteding van de beschikbare NPO-middelen in het jaar 2023. Het landelijke beeld is dat de projecten vertraging hebben opgelopen en doorschuiven naar 2024. Ook bij ArtEZ is dit beeld duidelijk zichtbaar. De projecten zijn inmiddels echt op stoom gekomen en er is een duidelijke inhaalslag gemaakt ten opzichte van het opstartjaar 2021. Het uitloopjaar 2024 zal nodig zijn om alle projecten volledig uit te voeren.

Inzet NPO 2023 totaal (thema) (in € x 1.000)	Begroting 2023	Realisatie 2023	Saldo 2023	% tov begroting 2023
1. Soepele in- en doorstroom	800	224	576	28%
2. Welzijn studenten en sociale binding	532	330	202	62%
3. Ondersteuning en begeleiding op het	330	73	257	22%
Totaal Projecten NPO	1.662	627	1.035	38%
Afschrijvingslasten investeringen	1	1	0	
Activering investeringen		-9	9	
Dekking NPO middelen	-679	-619	-60	
Totaal NPO 2023	984	0	984	

→ 3.11.3 Verdeling middelen NPO over jaarschijven

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is een (niet-structureel) investeringsprogramma van het kabinet om de gevolgen van de COVID-19 crisis voor studenten op te vangen. De begroting 2022 NPO is samengesteld uit dekking collegegeld € 2,0 mln. en projecten NPO € 1,1 mln. waarvoor ArtEZ in het najaar 2021 een plan ingediend heeft met diverse projecten per academie. De begroting is verdeeld over de jaren 2021 t/m 2023. Het totaal

van de ingediende plannen betreft een budget van € 2,2 mln. waarbij voor 2021 (€ 0,4 mln.) en 2022 (€ 1,1 mln.) cumulatief € 1,6 mln. is begroot en in 2023 € 0,7 mln.. Cumulatief is de realisatie € 1,6 mln. ultimo 2023. De uitgavenontwikkeling (cumulatief € 1,6 mln.) over de jaarschijven is als volgt: 2021 € 0,1 mln.; 2022 € 0,9 mln.; 2023 € 0,6 mln.. In 2023 is het niveau iets gedaald. In 2024 is de opgave vergelijkbaar met het jaar 2023.

Thema x € 1.000	Nationaal Programma Onderwijs		
	Begroting t/m 2023	Voortgang t/m december 2023	% voortgang
1. Soepele in- en doorstroom	1.059	682	64%
2. Welzijn studenten en sociale binding met de opleiding	767	720	94%
3. Ondersteuning en begeleiding op het gebied van stages	407	205	50%
Totaal	2.232	1.607	72%

→ 3.11.4 Een voorbeeld: Studentenpsycholoog

Met ingang van het jaar 2023 is de studentenpsycholoog ingezet op alle academies. In 2022 heeft het CvB besloten hiervoor de € 71K in te zetten, zoals die ook in het NPO-plan staat gelabeld voor extra ondersteuning op het gebied van studentenwelzijn. De besteding van dit NPO-project staat op 80%. Het is gekoppeld aan een budget binnen het Plan Kwaliteitsafspraken ad € 0,2 mln.. Hier zijn nog geen uitgaven geboekt.

Levi Overvest | Fine Art

→ 4.1 Het belang van governance

ArtEZ University of the Arts streeft naar een hoge kwaliteit en krijgt hiervoor ook de erkenning, gezien het toekennen van 27 Topopleidingen. Met het kwaliteitszorgsysteem legt ArtEZ openlijk en transparant verantwoording af over prestaties en kwaliteitsverbeteringen. Toezicht en bestuur zijn ingericht en uitgevoerd in overeenstemming met de eisen uit de Branchecode Goed Bestuur Hogescholen. De medezeggenschapsorganen zijn binnen ArtEZ een vanzelfsprekende en waardevolle kritische gesprekspartner bij de ontwikkeling van het beleid.

→ 4.2 Raad van Toezicht – verslag over 2023

De Raad van Toezicht van ArtEZ University of the Arts houdt toezicht op het bestuur van ArtEZ, statutair ondergebracht in de Stichting ArtEZ. Met dit verslag legt de Raad van Toezicht verantwoording af over het uitgeoefende toezicht in 2022. De Raad van Toezicht houdt toezicht op (het beleid van) het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken van de stichting en kan het College van Bestuur gevraagd en ongevraagd van advies dienen. Het toezicht omvat in ieder geval de realisatie van de doelstellingen, de strategie, de risicobeheersing en -controle, het kwaliteitsbeleid, het financiële verslaggevingsproces, en ook de naleving van de wet- en regelgeving. De raad heeft toegezien op rechtmatige verwerving, én doelmatige en rechtmatige besteding van publieke middelen. Alle leden van de Raad van Toezicht zijn onafhankelijk zoals bedoeld in artikel 4 lid 3 statuten ArtEZ.

→ 4.2.1 Samenstelling in 2023

Per 4 maart 2023 zijn afgetreden: de heer P.F.M. Ballings (voorzitter) en mevrouw dr. A. Esmeijer (vicevoorzitter en lid auditcommissie). Per 28 februari 2023 zijn benoemd: mevrouw L.H. van Deth (voorzitter en lid remuneratie commissie) en de heer S. Haringa (lid RvT en lid auditcommissie). Mevrouw prof. dr. P.L. Meurs is per 4 maart 2023 benoemd als vicevoorzitter. Per 13 september 2023 heeft de heer J.J.A. Francisco zijn taken op verzoek van de RvT neergelegd. Per 1 januari 2024 is de heer Francisco teruggetreden als lid van de raad.

De werving en selectie voor twee nieuwe leden van de Raad van Toezicht (profiel Onderwijs & Onderzoek en het profiel kunstenaar) is gestart per 1 november 2023 en wordt begeleid door Colourful People. In eerste instantie is de opdracht gegeven voor werving van een lid RvT profiel Onderwijs & Onderzoek, de opdracht is nadien uitgebreid per januari 2024 voor het zoeken naar twee leden RvT (ook profiel kunstenaar).

De bezoldiging van de Raad van Toezicht is opgenomen in paragraaf 4.2.5.

→ 4.2.2 Rooster van Aftreden en functie leden Raad van Toezicht bij ArtEZ

Het rooster van aftreden en de functies van de leden van de Raad van Toezicht van Stichting ArtEZ:

Naam	Functie RvT ArtEZ	1 ^e /2 ^e Benoeming	Herbenoembaar
Mevrouw L. van Deth	Voorzitter RvT Lid remuneratiecommissie	1 ^e benoeming per 01-03-2023 t/m 01-03-2027 2 ^e benoeming per 01-03-2027 t/m 01-03-2031	Ja
Mevrouw P.L. Meurs	Vicevoorzitter RvT Voorzitter Remuneratiecommissie Voorzitter Onderwijs- en Onderzoekcommissie	1 ^e benoeming per 01-01-2017 t/m 31-12-2020 2 ^{de} benoeming per 01-01-2021 t/m 31-12-2024	Nee
De heer S.P. Baboeram Panday	Lid RvT Voorzitter Auditcommissie	1 ^e benoeming per 14-09-2020 t/m 14-09-2024 2 ^e benoeming per 14-09-2024 t/m 14-09-2028	Ja
De heer J.J.A. Francisco	Lid RvT Lid Onderwijs- en Onderzoekcommissie	1 ^e benoeming per 14-09-2020 t/m 13-09-2024 Afgetreden 01-01-2024	Nee
De heer S. Haringa	Lid RvT Lid auditcommissie	1 ^e benoeming per 01-03-2023 t/m 01-03-2027 2 ^e benoeming per 01-03-2027 t/m 01-03-2031	Ja

→ 4.2.3 Vergaderingen en overige activiteiten

In 2023 is de Raad van Toezicht elf keer bij elkaar gekomen. De belangrijkste onderwerpen per vergadering zijn in onderstaande lijst opgenomen.

Datum	Ritme	Vergadering	Onderwerpen
28 februari 2023	Extra	RvT-CvB-vergadering	Benoeming leden RvT ArtEZ Update AKI
21 maart 2023	Extra	RvT-CvB-vergadering	Goedkeuren meerjarenbegroting M. Brussaard afwezig*
5 april 2023	Regulier	RvT-CvB-vergadering	Update AKI Huisvesting stand van zaken Rooster van aftreden Indeling RvT-commissies Voorstel bezoldiging RvT en CvB
11 april 2023	Regulier	RvT-MR-CvB-vergadering	Introducties MR – RvT vice versa Introductie per werkgroep
22 mei 2023	Extra	RvT-CvB-vergadering	Huisvesting
5 juni 2023	Extra	RvT-CvB-vergadering	Bezetting CvB tijdens langdurige afwezigheid van M. Brussaard

7 juni 2023	Extra	RvT-vergadering	Bemensing CvB en bestuurssecretariaat
16 juni 2023		RvT-CDO-CvB-vergadering	Overleg RvT met directeuren en CvB inzake neerleggen taken M. Brussaard
21 juni 2023	Regulier	RvT-CvB-vergadering	Bemensing CvB komende tijd Jaarstukken 2022 Huisvesting
9 oktober 2023	Regulier	RvT-CvB-vergadering	Bemensing CvB Bemensing RvT
3 november 2023	Regulier	RvT-CvB-vergadering	Stand van zaken huisvesting Stand van zaken sociale veiligheid Update cybersecurity Update werving nieuw RvT-lid Update werving CvB-lid
14 november 2023	Regulier	RvT-MR-CvB-vergadering	Nadere kennismaking in Utrecht
20 december 2023	Regulier	RvT-CvB-vergadering	Begroting 2024-2028 Voortgang werving lid CvB Voortgang werving lid RvT Voortgang huisvesting

De zelfevaluatie van de Raad van Toezicht onder begeleiding van een externe begeleider vond plaats op 13 februari 2023. Het College van Bestuur is vooraf om input gevraagd.

* Vanaf 28 februari 2023 tot en met 31 december 2023 is M. Brussaard afwezig geweest door ziekte.

Het jaar 2023 is ook voor de RvT een druk jaar geweest. De RvT heeft zich veelvuldig beziggehouden met de continuïteit van goed bestuur. De wisselende samenstelling van het CvB, door ziekte, vertrek van een CvB lid en komst van een interim bestuurder, heeft de voortdurende aandacht van de RvT gehad. Naast een aantal ingelaste RvT bijeenkomsten hebben de leden van de Remuneratiecommissie de CvB leden (twee)wekelijks gesproken. Ook de Audit Commissie is vaker dan in andere jaren bijeengewees, met name vanwege de huisvestingsplannen. De RvT is zich in deze steeds bewust van haar rol als toezichthouder en werkgever en de zorgvuldigheid waarmee zij deze uitvoert.

→ 4.2.4 Commissies

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie (RemCo) bestond in 2023 uit P. Meurs (voorzitter) en L. van Deth (lid). Op 28 februari 2023 heeft M. Brussaard zich (langdurig) ziekgemeld. Gedurende het gehele kalenderjaar 2023 is zij afwezig geweest. De remuneratiecommissie heeft in haar rol van werkgever veelvuldig contact gehad met M. Brussaard en met haar – na advies van de bedrijfsarts- afspraken gemaakt over haar re-integratie. De remuneratiecommissie heeft ook wekelijks contact onderhouden met M. Bremer over de continuïteit van het CvB.

In overleg met M. Bremer hebben twee leden van de RvT (Pauline Meurs en Sietze Haringa) tijdelijk een commissie vastgoed gevormd en is besloten een adviseur in te schakelen ter ondersteuning van dit dossier.

Gelet op de zwaarte van de portefeuille heeft de remuneratiecommissie na overleg met de Raad van Toezicht in mei besloten een interim-bestuurder te werven en daarvoor een extern bureau in te schakelen (TwynstraGudde Interim, mevrouw B. Neerhoff). De werving heeft per 1 augustus geleid tot de aanstelling van Bert Verveld als interim voorzitter van het CvB. L. Verveld heeft de portefeuille van M. Brussaard overgenomen met bijzondere aandacht voor vastgoed en bedrijfsvoering.

Na het zomerreces heeft M. Bremer aan de RvT laten weten zijn baan te willen beëindigen bij ArtEZ. Met begrip voor dit besluit is in overleg afgesproken dat M. Bremer aanblijft als collegelid tot begin 2024 teneinde een aantal taken af te kunnen maken en de terugkeer van M. Brussaard te overbruggen. De remuneratiecommissie heeft verdere afspraken gemaakt over de afronding van het dienstverband van M. Bremer en deze ook door een arbeidsjurist laten toetsen.

Tevens is in het najaar gewerkt aan een profiel van een te werven collegelid en is een extern bureau aangezocht om de werving te begeleiden (mevrouw M. Elemans, TwynstraGudde). Op 14 november 2023 heeft de Remuneratiecommissie twee gesprekken gevoerd met de leden van het CvB (M. Bremer en M. Brussaard) over hun functioneren.

Auditcommissie

De Auditcommissie is in 2023 een vijftal maal bij elkaar gekomen in 2023. De auditcommissie bestond uit S. Baboeram Panday (voorzitter) en A. Esmeijer (lid). Per 4 maart 2023 is mevrouw A. Esmeijer afgetreden. Per 28 februari 2023 is benoemd S. Haringa (lid).

Datum	Ritme	Vergadering	Onderwerpen
16 maart 2023	Extra	AC	Goedkeuren meerjarenbegroting (validatie, energielasten, studievoorschotmiddelen)
13 april 2023	Regulier	AC	Concept jaarrekening 2022 Aangepaste meerjarenbegroting december 2022 Huisvesting Risicomanagement (Cybersecurity, OZON)
6 juni 2023	Regulier	AC	Accountantsverslag en jaarstukken Managementreactie CvB Rapportage Q1 2023 Huisvesting
13 oktober 2023	Regulier	AC	Benen op tafel-sessie Huisvesting Rapportage T2 (t/m augustus 2023)
30 november 2023	Regulier	AC	Interim-bevindingen 2022 (PWC) Zwolle Begroting 2024-2028 Treasurystatuut Kennismaking M. Akkersdijk (programmadirecteur huisvesting)

Onderwijs- en Onderzoekscommissie

Deze commissie is in 2023 tweemaal bij elkaar gekomen. De O&O-commissie bestaat uit twee leden: mevrouw P.L. Meurs (voorzitter) en de heer J.J.A. Francisco (lid). Per 13 september 2023 heeft de heer J.J.A. Francisco zijn taken op verzoek van de RvT neergelegd. Vanaf 1 september 2023 bestaat de Onderwijs- en Onderzoekscommissie uit mevrouw P.L. Meurs. Per 1 januari 2024 zal de heer Francisco terugtreden uit de Raad van Toezicht.

Datum	Ritme	Vergadering	Onderwerpen
18 april 2023	Regulier	O&O-commissie	Concept jaarstukken 2022 Onderdeel: conceptjaarverslag 2022 Toelichting Kwaliteitsafspraken Instellingsaccreditatie vanaf 2025 Huisvesting Nationaal Programma Onderwijs (NPO) Update Onderzoek & Valorisatie
20 september 2023	Regulier	O&O-commissie J. Francisco afwezig T. Rumiantsev gast	Onderzoeksbeleid en -ontwikkelingen Unesco-chair Kwaliteitsborging van onderwijs (AKI, FA) Kwaliteitsafspraken Instellingsaccreditatie

→ 4.2.5 Bezoldiging toezichthouders en bestuurders

Algemeen

ArtEZ houdt zich bij vaststelling van de bezoldiging van leden van de Raad van Toezicht en leden van het College van Bestuur aan de Wet Normering Topinkomens (WNT). De bezoldigingsklasse wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht en is opgenomen in de jaarstukken.

In juni 2021 heeft de Raad van Toezicht besloten over het Remuneratiebeleid van ArtEZ en de daarin opgenomen regels en uitgangspunten voor de bezoldiging van leden van het College van Bestuur en Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht heeft besloten de bezoldiging jaarlijks te verhogen met het indexeringspercentage zoals genoemd in het Remuneratiebeleid. De bezoldiging van RvT- en CvB-leden wordt jaarlijks geïndexeerd onder voorwaarde dat daarmee de bezoldiging niet boven het geldende maximum uitkomt en ArtEZ niet significant uit de pas loopt met andere Nederlandse kunsthogescholen van vergelijkbare grootte. Ook voornoemde onkostenvergoeding wordt jaarlijks geïndexeerd, voor het eerst per 1 januari 2024. Ook werd besloten het indexeringspercentage met ingang van 2023 gelijk te stellen aan de consumentenprijsindex (CPI) en niet langer aan de alimentatie-index. Voor het jaar 2023 werd de bezoldiging geïndexeerd met 3,0%. In 2022 is besloten om aan elk lid Raad van Toezicht een vaste onkostenvergoeding toe te kennen van € 200,- per jaar.

Op 15 december 2022 werd voor 2023 klasse D vastgesteld. De klasse werd bepaald op basis van 12 complexiteitspunten: 6 punten vanwege de gemiddelde totale baten, 2 punten vanwege het gemiddeld aantal bekostigde studenten en 4 punten vanwege het gewogen aantal onderwijssectoren. Aldus geldt voor 2023 een beloningsmaximum van € 173.000,-. Voor het jaar 2022 was dit € 168.000,-.

Declaraties College van Bestuur

Door de leden van het College van Bestuur zijn in 2023 de volgende kosten gemaakt (declaraties en facturen), uitgedrukt in €:

CvB Leden	Reis en verblijf binnenland	Reis en verblijf buitenland	Representatie	Opleiding en coaching	Totaal
M. Brussaard	2.276	0	0	0	2.276
M. Bremer	7.773	0	12	708	8.492
L. Verveld	1.573	0	0	0	1.573
Totaal	11.622	0	12	708	12.341

→ 4.2.6 Functies en nevenfuncties

De leden van de Raad van Toezicht bekleedden in 2023 de volgende hoofd- en nevenfuncties.

Mevrouw L.H. van Deth

- Voorzitter Raad van Toezicht CNV Vakmensen, 2021 – 03/2023
- Lid Raad van Commissarissen Stichting Ymere, oktober 2020 – heden
- Lid Raad van Advies ING bank Nederland, 2019 – heden
- Lid Bestuur Stichting Videma, 2019 – heden
- Voorzitter Bestuur Samenwerkende Hulp Organisaties/Giro 555, 2019 - heden
- Lid Raad van Toezicht Nationaal Muziekinstrumenten Fonds, 2018 – heden
- ArtEZ University of the Arts:
 - Voorzitter Raad van Toezicht

Mevrouw P.L. Meurs

- Emeritus hoogleraar Gezondheidszorg Erasmus Universiteit Rotterdam
- Voorzitter Raad van Toezicht van het Cultuurfonds
- Voorzitter Raad van Commissarissen ZorgDomein (tot 1 juni 2023)
- Lid Raad van Toezicht Universiteit van Amsterdam (tot 1 september 2023)
- Lid Raad van Commissarissen Parnassia groep
- Buitengewoon lid Onderzoeksraad voor Veiligheid (tot 1 september 2022)
- Lid Algemeen Bestuur Vereniging AEGON
- Lid van het bestuur van stichting Hulptroepen Alliantie (vanaf 24 november 2022)
- ArtEZ University of the Arts:
 - Lid Raad van Toezicht
 - Voorzitter Remuneratiecommissie
 - Voorzitter Onderwijs- en Onderzoekcommissie

De heer S.P. Baboeram Panday

- CFO/ lid Raad van Bestuur Talpa Holding NV/ Talpa Network BV (hoofdfunctie)
- Lid Raad van Toezicht Nederlands Fotomuseum te Rotterdam:
 - Lid Auditcommissie
- Lid Medezeggenschapsraad OBS De Horizon te Harmelen
- ArtEZ University of the Arts:
 - Lid Raad van Toezicht
 - Voorzitter Auditcommissie

De heer J.J.A. Francisco

- Algemeen directeur Stichting Likeminds (hoofdfunctie)
- Voorzitter bestuur Het Markttheater
- Adviseur Fonds voor Cultuurparticipatie
- Secretaris Stichting Dans aan 't IJ
- Voorzitter Stichting De Gloed
- Penningmeester Stichting Het eerste kwartier
- Algemeen directeur Stichting Non Profit Kapitalist
- ArtEZ University of the Arts:
 - Lid Raad van Toezicht
 - Lid Onderwijs- en Onderzoekcommissie

De heer S. Haringa

- Lid Raad van Toezicht en voorzitter commissie bedrijfsvoering en financiën Amsterdams Fonds van de Kunsten
- Lid Raad van Toezicht en voorzitter audit- en riskcommissie Dunamare Onderwijs Haarlem
- Zelfstandig adviseur
- ArtEZ University of the Arts:
 - Lid Raad van Toezicht
 - Lid Auditcommissie

De heer P.F.M. Ballings

- Directeur Gate Advies (hoofdfunctie)
- Voorzitter Raad van Toezicht Eurosonic Noorderslag (ESNS)
- Voorzitter Raad van Toezicht LikeMinds
- Voorzitter Raad van Toezicht Sonic Acts
- Voorzitter bestuur Cinedans
- Voorzitter Raad van Toezicht Moai Social Design project Up
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Kinetisch Noord (SKN)
- Vicevoorzitter Raad van Toezicht SJL (John Leerdam)
- Lid Raad van Toezicht De Toneelmakerij
- ArtEZ University of the Arts:
 - Voorzitter Raad van Toezicht
 - Lid Remuneratiecommissie

Mevrouw A. Esmeijer

- Directeur/eigenaar Trias66 Advies & Consultancy (hoofdfunctie)
- Vicevoorzitter Raad van Toezicht NOS (Nederlandse Omroep Stichting)
- Lid Raad van Toezicht NWO (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek)
- Lid Raad van Toezicht Elisabeth Strouven Fonds
- Lid Raad van Commissarissen van de Holding Nationale Goede Doelen Loterijen N.V.
- Lid bestuur Stichting The Hague Club
- ArtEZ University of the Arts:
 - Lid Raad van Toezicht
 - Vicevoorzitter
 - Lid Auditcommissie

→ **4.3 College van Bestuur**

→ **4.3.1 Algemeen**

Het huidige College van Bestuur bestaat in 2023 uit Marjolijn Brussaard (voorzitter) en Maarten Bremer. De twee leden van het college vullen elkaar aan door hun bestuurservaring, visie op het hoger onderwijs, grondige kennis van de organisatie alsmede hun landelijk en internationaal netwerk.

Het College van Bestuur is gezamenlijk verantwoordelijk voor de realisatie van de missie, visie, strategie en doelstellingen van de organisatie en de daaruit voortvloeiende resultaatontwikkelingen. In overeenstemming met de wet en de statuten zijn de taken en bevoegdheden van de leden van het college van bestuur vastgelegd in een bestuurs- en beheersreglement.

Leden van het College van Bestuur van ArtEZ worden benoemd voor een periode van vier jaar. Na afloop van deze termijn kan eenmaal herbenoeming voor een periode van maximaal

vier jaar plaatsvinden, tenzij de Raad van Toezicht oordeelt dat uitzonderlijke omstandigheden nopen tot een tweede en laatste herbenoeming voor een termijn van maximaal vier jaar. Marjolijn Brussaard en Maarten Bremer zijn op respectievelijk 1 november 2015 en 1 december 2018 door de Raad van Toezicht benoemd voor hun eerste termijn. Marjolijn Brussaard zit in 2021 derhalve in haar tweede termijn; op 13 oktober 2022 heeft de RvT op basis van de positieve adviezen van de organisatie besloten haar te herbenoemen voor een derde termijn. Deze termijn start op 1 november 2023. Maarten Bremer is in november 2021 herbenoemd voor zijn tweede termijn, die op 1 december 2022 is ingegaan.

Vanaf maart 2023 is Marjolijn Brussaard wegens ziekte afwezig geweest. De RvT heeft Bert Verveld per 1 augustus 2023 benoemd als interim-voorzitter van het College van Bestuur. Eind 2023 kondigde Maarten Bremer zijn vertrek aan. In 2024 zal de werving van een nieuw CvB-lid de volle aandacht krijgen.

Het College van Bestuur werd in 2023 ondersteund door een Bestuursbureau, bestaande uit een secretaris, een plaatsvervangend secretaris/ juridisch adviseur, een woordvoerder/ crisismanager, een concerncontroller en het bestuurssecretariaat. De ambtelijk secretaris van de medezeggenschap is eveneens aan het Bestuursbureau gekoppeld.

→ 4.3.2. Portefeuilleverdeling

Wat betreft de inhoudelijke (i.e. functionele en dus niet hiërarchische) aansturing van de organisatie, waren de portefeuilles binnen het College van Bestuur in 2023 als volgt verdeeld:

Voorzitter Bert Verveld (a.i.) (Marjolijn Brussaard afwezig vanaf maart 2023)		Lid Maarten Bremer	
Aandachtsgebieden		Aandachtsgebieden	
Strategie Onderzoek en valorisatie, 3e cyclus Bedrijfsvoering Externe betrekkingen Crisismanagement Internationalisering Inclusie en diversiteit Sociale veiligheid Financiën (FEZ) Personeel & Organisatie (P&O) waaronder professionalisering Marketing & Communicatie (M&C) Facilitaire zaken (FAZ) Huisvesting		Onderwijs (vooropleiding, BA en MA, contractonderwijs) Flexibilisering onderwijs/ Leven Lang Ontwikkelen Bestuursakkoord Lerarenopleidingen Kwaliteitsafspraken NPO Onderwijs & Kwaliteit (O&K) Studentenzaken (SZ) Mediatheek (Med) ICT	
Bestuurlijk overleg intern		Bestuurlijk overleg intern	
Raad van Toezicht (RvT) Auditcommissie RvT Onderwijs- en onderzoekcommissie RvT Medezeggenschapsraad (MR) CvB-Directeuren Overleg (CDO) Huisvestingsoverleg Crisis Management Team (CMT)		Raad van Toezicht Onderwijs- en onderzoekcommissie RvT Centrale Examencommissie (CEC) CvB-Directeuren Overleg (CDO) Stuurgroep Basis op Orde ArtEZ-breed overleg Kwaliteitsafspraken NPO University Architecture Board	

Externe vertegenwoordiging ArtEZ in stad en regio:

- Gemeente Arnhem
- Provincie Gelderland
- Lid stuurgroep Arnhem studiestad
- Lid bestuur Cultureel netwerk Arnhem
- Lid Stuurgroep RXH (platform mbo-ho)
- Lid bestuur Stichting Fondsbeheer Gelderland Valoriseert
- Lid bestuur Cultureel Netwerk Arnhem (CNA)
- Lid Ondernemers Kontakt Arnhem (OKA)
- Lid Denktank Kring Arnhem Oost, gemeente Arnhem

Externe vertegenwoordiging ArtEZ in stad en regio:

- Gemeentes Zwolle en Enschede
- Co-voorzitter Zwolse8 (samenwerkingsverband mbo-hbo instellingen)
- Provincie Overijssel
- Bestuurscommissie Onderwijs (BCO – op afroep)
- Bestuurscommissie Lerarenopleidingen (Vereniging Hogescholen lid)
- SURF
- Regio Opleiders
- Lid Raad van Advies ECO team Spoorzone Zwolle (Economie, Cultuur, Onderwijs)
- Lid C7+ netwerk van culturele instellingen in Zwolle

→ 4.3.3 Nevenfuncties

De leden van het College van Bestuur hebben, naast de nevenfuncties in het kader van vertegenwoordiging ArtEZ in stad en regio, in 2023 de volgende nevenfuncties bekleed:

Marjolijn Brussaard

- Lid bestuur Vereniging Hogescholen (portefeuilles Internationalisering en Kunsten)
- Voorzitter Bestuurscommissie Internationalisering, Vereniging Hogescholen
- Lid Bestuurscommissie Onderzoek, Vereniging Hogescholen
- Voorzitter Bestuurlijk Overleg Kunstonderwijs (BO KUO)
- Voorzitter MONO KUO overleg
- Co-chair UAS4EUROPE (Universities of Applied Sciences for Europe)
- Lid UAS.nl
- Bestuurder Stichting Cultuur Netwerk Arnhem
- Bestuurder Stichting Fondsbeheer Gelderland valoriseert
- Lid bestuur Bridge to Liberation (tot oktober 2022)

Maarten Bremer

- Voorzitter Raad van Toezicht Connecting Natural Values & People
- Voorzitter bestuur Stichting Zonder Einde (tot oktober 2022)
- Lid Raad van Advies Impacter (project Maatschappelijke Diensttijd)

Bert Verveld

- Voorzitter Raad van Toezicht CINOP-ecbo (bezoldigd)
- Voorzitter Bestuur Stichting Cultuur & School Utrecht
- Voorzitter KVDO (van 1 maart tot 1 september 2023) (bezoldigd)
- Voorzitter Commissie Wetenschappelijke Integriteit Hogeschool van Amsterdam
- Lid Raad van Advies CASE (Centre of Expertise Art & Sciences Education)
- Lid Adviesraad lectoraat Kunsteducatie AHK

Afgezien van de functies waar zulks is vermeld, zijn de nevenfuncties zijn onbezoldigd.

→ 4.4 Good Governance

ArtEZ legt als organisatie horizontaal en verticaal verantwoording af.

Verticaal legt ArtEZ verantwoording af aan haar toezichthouders: intern rapporteert het College van Bestuur aan de Raad van Toezicht en extern legt ArtEZ verantwoording af aan de minister van OCW via haar jaarverslag. De NVAO en de Inspectie van het onderwijs houden toezicht op de kwaliteit van het onderwijs en onderzoek, respectievelijk op de naleving van de regelgeving.

Intern betreft ArtEZ de studenten en medewerkers bij het beleid. Primair gebeurt dat via de medezeggenschapsraad, deelraden en opleidingscommissies, waar studenten en medewerkers met de bestuurders, directeuren en hoofden van ArtEZ overleggen om plannen te bespreken en beleid effectief te beïnvloeden. De bestuurders luisteren ook op de studie- en werkvloer om te weten wat er speelt en welke behoeften er leven. In 2023 waren er tussentijdse verkiezingen van alle medezeggenschapsorganen. De raden en commissies zijn inmiddels in hun nieuwe samenstelling geïnstalleerd, getraind en hebben de eerste gesprekken met het College van Bestuur, de directeuren en de hoofden gevoerd.

De samenwerking tussen directeuren en de deelraden verloopt over het algemeen goed. Deelraden praten actief mee over decentrale ontwikkelingen en de Kwaliteitsafspraken. Waar verbetering mogelijk is, zijn gesprekken gaande over rollen en taken. Ook staat er een extra medezeggenschapstraining op stapel. Een evaluatie van de medezeggenschap bij ArtEZ is gepland voor de nieuwe verkiezingen in 2025.

Verder wil ArtEZ haar handelen afstemmen op de behoeften van haar omgeving. Zo stemmen we de inhoud van onze studieprogramma's af op ontwikkelingen in en wensen van het beroepenveld. Binnen de opleidingen betrekken we werkgevers en beroepenveld bij het onderwijs via werkveldcommissies. Daarnaast participeert ArtEZ in relevante netwerken en organiseert ze activiteiten en evenementen, zoals de jaarlijkse afsluiting van het studiejaar (Finals). ArtEZ heeft regulier bestuurlijk overleg met de gemeenten Arnhem, Enschede en Zwolle en onderhoudt contact met andere overheden. Ook overlegt ArtEZ geregeld met andere hogescholen, universiteiten en de Vereniging Hogescholen. ArtEZ ontvangt en bezoekt regelmatig externe stakeholders. Op deze wijze geeft ArtEZ invulling aan horizontale dialoog en verantwoording.

ArtEZ voldoet aan de governance-verplichtingen van de branchecode Goed Bestuur. Informatie hierover staat op de website van ArtEZ. Het College van Bestuur evalueert jaarlijks zijn functioneren en rapporteert hierover aan de Raad van Toezicht. De Remuneratiecommissie bespreekt deze evaluatie met de leden van het College van Bestuur in hun functioneringsgesprekken.

→ 4.5 Risicomanagement

→ 4.5.1 Inrichting risicomanagement algemeen

ArtEZ heeft (fraude)risicomanagement geïntegreerd in de reguliere planning- en controlcyclus. Het College van Bestuur draagt de primaire verantwoordelijkheid, met toezicht door de Raad van Toezicht. De afdeling Control en Advies ondersteunt en adviseert bij de borging van het onderwerp. Daarbij werkt men continu samen met stakeholders en volgt men de interne en externe ontwikkelingen. Als onderdeel van de planning & controlcyclus vindt er meerdere keren per jaar een beoordeling van de belangrijkste operationele en strategische risico's plaats.

Via verschillende periodieke rapportages en controles monitoren we de operationele risico's. Tijdens de planning & controlgesprekken wordt tussentijds stilgestaan bij de ontwikkelingen en risico's rondom onderwijskwaliteit, onderzoek, personeel en bedrijfsvoering.

Om als organisatie te kunnen focussen op de belangrijkste punten zijn de risico's beoordeeld op kans, impact en financiële invloed. Per categorie kregen ze een score. De score van deze drie onderdelen worden met elkaar vermenigvuldigd, met een maximale risicoscore van 36. Hieronder zijn de belangrijkste risico's beschreven welke allen de hoogste risicoscore hebben. De belangrijkste risico's zijn onderwerp van gesprek met de RvT. In het najaar van 2024 zal het College van Bestuur een volledige risicoanalyse met de RvT bespreken, waarna dat jaarlijks zal worden herhaald.

→ 4.5.2 Beschrijving top 5 risico's

Politieke ontwikkelingen & studievoorschotmiddelen

De landelijke verkiezingen kunnen invloed hebben op de politieke koers van het land en daarmee het onderwijsbeleid. Belangrijke actuele onderwerpen zijn de studievoorschotmiddelen, internationale studenten en de culturele sector. De kwaliteitsafspraken hebben een looptijd tot en met 2024, op dit moment is er nog geen besluit genomen of en op welke wijze er een vervolg gaat komen. Beleidsontwikkeling over richtlijnen omtrent de instroom van internationale studenten heeft nog geen definitieve vorm, maar de sector kiest met overtuiging voor zelfregie. Beperkingen van internationale studenten of beperkingen van onderwijs in het Engels kunnen van invloed zijn op de studenteninstroom. ArtEZ heeft te maken met politieke factoren, waar geen directe invloed op uit te oefenen is. Het is echter belangrijk om deze factoren te herkennen, en proactief mitigerende maatregelen te nemen om mogelijke negatieve effecten te verminderen.

- **Monitoring en analyse:** ArtEZ houdt de politieke ontwikkelingen nauwlettend in de gaten en analyseer hoe ze zijn te beïnvloeden. Dit doet ArtEZ door het volgen van wetgevingsvoorstellen, overheidsbeleidswijzigingen en politieke trends.
- **Belangenbehartiging en communicatie:** ArtEZ neemt actief deel aan belangenbehartigingsinspanningen om de stem te laten horen bij politieke besluitvormers. Dit door het bieden van expertise aan beleidsmakers of deelname aan werkgroepen van onder andere de Vereniging Hogescholen en het KUO.
- **Strategische communicatie:** Intern communiceert ArtEZ over hoe politieke factoren van invloed zijn, hoe dat zich vertaalt naar het eigen beleid en welke stappen worden ondernomen om hiermee om te gaan.
- **Flexibiliteit en aanpassingsvermogen:** ArtEZ heeft voor voldoende flexibiliteit in de operationele en strategische planning, om daarmee adequaat te reageren op veranderende politieke omstandigheden en beleidsveranderingen.

Sociale veiligheid

ArtEZ heeft een sterke reputatie opgebouwd. De naam ArtEZ is van groot belang voor het aantrekken van studenten, en om daarmee een bijzondere positie in te nemen tegenover andere kunsthogescholen. De afgelopen jaren is het onderwerp sociale veiligheid veel in het nieuws, ook in onze sector. We zorgen ervoor alert te zijn op het gebied van sociale veiligheid en goed werkgeverschap. Dit om de veiligheid voor studenten en medewerkers te bewaken. Door een combinatie van deze maatregelen kan een veilige omgeving gecreëerd worden waarin studenten en personeel zich gewaardeerd en gerespecteerd voelen. Hierbij gaat het enerzijds om structuur: regelingen, procedures, instanties. Anderzijds gaat het om cultuur: elkaar aanspreken, durven naar voren te treden, training en scholing. In concreet vertaalt zich dit in:

- **Beleid en procedures:** ArtEZ stelt beleidslijnen, gedragscodes en procedures op met betrekking tot sociaal gedrag, discriminatie, pesten en seksuele intimidatie. Er wordt zorg gedragen dat dit bekend is bij zowel personeel als studenten.
- **Toegankelijke ondersteuning:** ArtEZ zorgt voor toegankelijke en vertrouwelijke ondersteuningsdiensten, zoals counseling, mentorprogramma's en vertrouwenspersonen, waar studenten en personeel terecht kunnen voor hulp en advies.
- **Training en bewustwording:** ArtEZ zorgt ervoor dat trainingen worden aangeboden aan personeel en studenten over onderwerpen als interculturele communicatie, conflict-oplossing, respectvol gedrag en het herkennen en melden van ongewenst gedrag.
- **Campusomgeving:** ArtEZ draagt bij aan het creëren van een omgeving die sociale interactie en verbondenheid bevordert, zoals gemeenschappelijke ruimtes, sociale activiteiten en evenementen die diversiteit en inclusie vieren.
- **Communicatiekanalen:** ArtEZ zet meerdere kanalen in waar studenten en personeel zorgen of klachten kunnen melden, zoals een vertrouwenslijn, online formulieren en fysieke meldpunten. Intranet is daarbij cruciaal.
- **Evaluatie en feedback:** ArtEZ zorgt ervoor dat er regelmatig evaluaties uit worden gevoerd van het sociale veiligheidsbeleid en de genomen maatregelen, en neemt feedback van studenten en personeel mee om aanpassingen te maken waar nodig. De NSE, de HBO-monitor en het werkbelevingsonderzoek zijn belangrijke bronnen van informatie en aanleiding tot gesprekken.
- **Leiderschap en voorbeeldfunctie:** Leidinggevendenden binnen ArtEZ moeten een actieve rol spelen bij het promoten van een cultuur van respect, gelijkheid en inclusie, en zelf het goede voorbeeld geven in hun gedrag en communicatie.

Cybersecurity

Binnen ArtEZ investeren we in cybersecurity om zo goed mogelijkheden tegen cyberaanvallen bestand te zijn. Het risico dat nieuwe technologische ontwikkelingen plaatsvinden of medewerkers niet alert zijn, blijft hoog. Om die reden staan de volgende thema's centraal: informatievergaring, kennisdeling en dreiging, fysieke maatregelen en creëren van ArtEZ-breed bewustzijn. Het waarborgen van cyberveiligheid is van cruciaal belang vanwege de gevoelige informatie die wordt verwerkt en opgeslagen, zoals persoonlijke gegevens van studenten en medewerkers, financiële informatie en intellectueel eigendom.

- **Beleid en procedures:** ArtEZ stelt duidelijke beleidslijnen, gedragscodes, incidentenresponsplan en procedures op met betrekking tot informatiebeveiliging, zoals wachtwoordbeleid, toegangscontrole en dataprivacy.
- **Monitoring:** ArtEZ maakt gebruik van een continue SOC/SIEM voorziening en voert regelmatig audits en tests uit
- **Bewustwordingstraining:** ArtEZ biedt trainingen en workshops aan voor personeel en studenten over cyberveiligheid en test de awareness van medewerkers en studenten.
- **Software-updates en netwerkbeveiliging:** ArtEZ draagt er zorg voor dat alle software en systemen regelmatig worden bijgewerkt met de nieuwste beveiligingspatches om bekende kwetsbaarheden te verhelpen.

- Back-up en herstel: ArtEZ draagt zorg voor het regelmatig maken van back-ups van de gegevens en heeft een gedegen herstelplan opgesteld voor het geval van een cyberaanval of gegevensverlies.
- Beveiliging van e-mailsystemen: ArtEZ heeft e-mailbeveiligingsmaatregelen geïmplementeerd zoals spamfilters, malware-detectie en e-mailversleuteling om phishing-aanvallen en het lekken van vertrouwelijke informatie via e-mail te voorkomen.
- Partnerships en samenwerking: ArtEZ werkt samen met andere hogescholen, onderzoeksinstituten en overheidsinstanties om informatie en middelen te delen over cyberdreigingen en beste praktijken op het gebied van cyberveiligheid.
- Continue evaluatie en verbetering: ArtEZ voert regelmatig beoordelingen uit van de cyberveiligheidsmaatregelen en past deze aan op basis van nieuwe bedreigingen, technologische ontwikkelingen en incidenten.

Ontwikkeling meerjarige Rijksbijdrage

De rijksbijdrage van ArtEZ laat een relatief stabiele trend zien in de meerjarenraming, wanneer rekening wordt gehouden met kwaliteitsbekostiging na afloop van het Plan Kwaliteitsafspraken en beperkte veranderingen in het opleidingsaanbod. De landelijke krimp van het totaal aantal studenten is van invloed op de beschikbare middelen, hoewel ArtEZ zelf geen daling van het studentenaantal kent of verwacht. Bij een dalende populatie zorgt dit voor een dalend bedrag per student. De ontwikkeling van het marktaandeel van ArtEZ heeft impact op een gedeelte van de financiering die ArtEZ ontvangt (onder andere de middelen voor Ontwerp & Ontwikkeling).

- Financiële analyse: ArtEZ voert een gedetailleerde analyse uit van de impact van de verminderde rijksbijdrage op de financiële positie en op de onderdelen van de hogeschool.
- Diversificatie van inkomstenbronnen: ArtEZ verkent de mogelijkheden voor het diversifiëren van inkomstenbronnen buiten de rijksbijdrage, zoals het aantrekken van meer externe financiering voor onderzoek en ontwikkeling, het opzetten van partnerschappen met bedrijven of het ontwikkelen van nieuwe opleidingsprogramma's.
- Strategische samenwerkingen: ArtEZ gaat samen met collega-instellingen de mogelijkheden verkennen voor strategische samenwerkingen met andere hogescholen, universiteiten of instellingen om schaalvoordelen te realiseren, expertise te delen en kosten te besparen.
- Communicatie en betrokkenheid: ArtEZ communiceert openlijk en transparant over de financiële uitdagingen waarmee de hogeschool wordt geconfronteerd en betreft alle belanghebbenden bij het vinden van oplossingen.

Masterplan huisvesting

ArtEZ ontwikkelt meerjarenplannen voor huisvesting. Het gaat daarbij om functionaliteit, financierbaarheid en bouwkundige ambities. Naast de inhoudelijke component is ook duurzaamheid en het financiële component uiteraard van groot belang (effect meerjarenraming). De financiële mogelijkheden bepalen mede de besluitvorming en goedkeuring door CvB en uiteindelijk de RvT. Bij grootschalige huisvestingsplannen zijn er verschillende aspecten waarmee rekening moet worden gehouden om de mogelijke risico's te minimaliseren en een succesvolle uitvoering te garanderen.

- Grondige planning en analyse: ArtEZ voert een grondige behoefteanalyse uit om de specifieke vereisten en doelstellingen van het huisvestingsproject te begrijpen. Dit omvat het vaststellen van de benodigde functionaliteit qua huisvesting, de locatie, de grootte, de faciliteiten en de budgettaire overwegingen.
- Stakeholderbetrokkenheid: ArtEZ betreft alle relevante belanghebbenden bij het

huisvestingsplanningsproces, waaronder medewerkers en studenten. Dit bevordert draagvlak, betrokkenheid en transparantie gedurende het hele project.

- Realistische budgettering en projectbeheersing: ArtEZ stelt een realistisch budget op dat rekening houdt met alle kosten zoals voorbereidingskosten, bouwkosten, vergunningen, operationele kosten en onvoorziene uitgaven en zorgt ervoor dat er voldoende financiële reserves zijn om onverwachte kosten op te vangen. Daarnaast wordt een effectief projectbeheersingssysteem geïmplementeerd om de voortgang van het huisvestingsproject te bewaken, inclusief mijlpalen, budgetten, kwaliteitsnormen en risico's. Gelet op de omvang van de ambities richt ArtEZ een programma- en projectorganisatie in.
- Duurzaamheid en milieuoverwegingen: ArtEZ integreert de duurzaamheidsprincipes en milieuoverwegingen in het onderhoud, ontwerp en de bouw van de gebouwen om de impact op het milieu te minimaliseren en operationele kosten op lange termijn te verlagen.
- Juridische en regelgevende naleving: ArtEZ zorgt ervoor dat de huisvestingsprojecten voldoen aan alle relevante wet- en regelgeving, zoals bouwvoorschriften, milieuvoorschriften, gezondheids- en veiligheidsnormen, aanbestedings- en planningseisen.

4.6 Medezeggenschap 2023

4.6.1 Algemeen

De huidige medezeggenschapsraad (MR), benoemd voor de periode 1 februari 2022 tot en met 31 januari 2025, en fungeert daarmee als gesprekspartner van het CvB. Na installatie volgde een training voor de MR-leden. Vervolgens hebben zij kernwaarden gedefinieerd en een persoonlijk profiel geformuleerd. De taken zijn verdeeld over vijf subgroepen: het Dagelijks Bestuur, Students First, Employees, Education en Finance.

In 2023 ervoer de MR veel werkdruk en is aan het CvB voorgesteld om een ArtEZ-brede medezeggenschapscoördinator aan te stellen. Deze is nodig om ondersteuning te bieden bij het implementeren van de door het CvB gewenste gedecentraliseerde visie, waarin de directeuren een grotere verantwoordelijkheid dragen voor de deelraden en opleidingscommissies. De veranderingen, ziekte en aftreden binnen het CvB, RvT en het Bestuursbureau hebben ook bijgedragen aan het verhogen van de werkdruk en vertragingen van de uitvoering van de ambities van de MR voor 2023. Successen zijn het bewerkstelligen van een verhoging van de reiskostenvergoeding, het organiseren van twee tussentijdse verkiezingen, de samenwerking met het interim CvB-lid en het versterken van de communicatie met de RvT.

*online campagne
tussentijdse verkiezingen

→ 4.6.2 Dagelijks bestuur

De secretaris heeft zijn MR-lidmaatschap en taken per 1 september 2023 neergelegd. Deze rol is overgenomen door een MR-lid tot 1 januari 2024. De medezeggenschapsraad wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De leden van het DB functioneren als inhoudelijk en procesmatig begeleiders van de vier werkgroepen.

→ 4.6.3 Students First

De werkgroep Students First richt zich op alle vraagstukken van de studenten. Het afgelopen jaar was een soepel jaar voor deze werkgroep: van ArtEZ als geheel tot de MR, iedereen werkt samen om een betere omgeving te creëren voor het welzijn van studenten en personeel, wat ongetwijfeld geruststellend is. Het is echter deze kalmte die de werkgroep een beetje ongemakkelijk vindt. Dit ongemak wordt veroorzaakt door de structuur van het studentenwelzijnswerk, dat gebaseerd is op de student als groep en studenten als individuen. Als een Students First werkgroep besteden we veel tijd aan het lezen, begrijpen en verbeteren van de visie- en kaderdocumenten, die erg belangrijk zijn om te verbeteren en vooruit te gaan. Het is geweldig dat deze documenten worden verfijnd en dat er vooruitgang wordt geboekt, maar het is moeilijk om te horen wat studenten echt willen, vooral van studenten op verschillende locaties met wie meestal moet worden gecommuniceerd (op SLB-niveau, dan OC, DR, enzovoort). Daarnaast is er altijd de zorg dat de stemmen die zouden moeten worden gehoord, misschien nog niet worden gehoord.

→ 4.6.4 Employees

De werkgroep Medewerkers/Employees heeft zich in 2023 beziggehouden met allerlei (beleids) zaken die medewerkers aangaan: het ARBO beleidsplan (o.a. preventiemedewerkers, risico-inventarisatie en -evaluatie; RI&E binnen beleid), de samenwerkingsovereenkomst Arbodienst, het verlofbeleid, de herziening van het functiehuis en de functiebeschrijvingen, medewerkers-tevredenheidsonderzoek, jaartaakbeleid, reiskosten, sociale veiligheid, het Center for Teaching & Learning, ICT/ bereikbaarheidsregeling, de BDB-BKE, declaratie-reglement, vertrouwenspersonen en werkdruk, algemeen vakbondsoverleg (AVO)/contact vakbonden. Een hele lijst met onderwerpen, en zo hebben wij dat ook ervaren: ontzettend belangrijke en relevante onderwerpen waarbij de MR graag betrokken wil zijn. Echter, de werkgroep ging van 4 leden naar 2 leden door vertrek van medewerkers. Daardoor was deze werkgroep enigszins onderbezet voor zoveel taken. Gelukkig hebben we inmiddels weer een nieuw lid erbij per 2024. We zijn intensief betrokken bij de herziening van het functiehuis – door ook deel te nemen in een projectgroep Functiehuis (met directeuren, hoofden, HR en Leeuwendaal). Dit was enerzijds heel nuttig en informatief, maar ook lastig omdat dit parallel liep aan een proces, te weten: de herziening van de functiematrix, die ter goedkeuring aan de MR werd voorgelegd. Het proces van voorleggen van de herziene concept functiematrix aan de MR verliep stroef, omdat het (lang) een conceptversie bleef. De MR gaf aan niet te kunnen instemmen met een conceptversie. We hebben een vinger aan de pols gehouden bij al deze processen en waren waar nodig kritisch in onze adviezen. Wat nog niet altijd goed leek te gaan was het volgen van de juiste procedures voor indiening van instemming MR door medewerkers; dit zorgt voor ingewikkelde situaties. Een pluspunt is onze grote betrokkenheid en zeer regelmatige contacten (met elkaar als werkgroep) en overleggen met hoofd HR, met hoofd Center for Teaching & Learning en andere partijen zoals de vakbonden. Vanuit de visie van een leven lang leren willen wij als werkgroep ons graag ook nog meer bezighouden met de groei en ontwikkeling van medewerkers; wij denken daarin graag mee met het Center for Teaching & Learning – hoe medewerkers hierin nog meer uitgedaagd en gestimuleerd kunnen worden – ook in lijn met het instellingsplan.

→ 4.6.5 Education

De werkgroep Education houdt zich vooral bezig met de uitvoering van het Plan Kwaliteitsafspraken (PKA). De werkgroep heeft regelmatig contact met de themamanagers van de Kwaliteitsafspraken. Zij informeren de werkgroep over de projecten die gaan starten of de veranderingen in de bestaande projecten. Tijdens de meetings fungeert de werkgroep als een klankbord. Als werkgroep Education hebben we ons in 2023 beziggehouden met het adviseren en (mee) vormgeven van een informele route voor PKA-projecten voor het laatste PKA-jaar 2024. Hierdoor kunnen nieuwe initiatieven die binnen bestaande projecten passen sneller van start gaan, zodat het resterende budget makkelijker en sneller ten goede komt aan het verbeteren van het onderwijs voor de studenten. We hebben meegekeken en vragen gesteld over de begroting 2024 van PKA en de transitie na 2024. Ook hebben we de themamanagers bevraagd en geadviseerd op de verschillende projecten. Tot slot hebben we kritische vragen gesteld over de implementatie en uitvoering van leermanagementsysteem Leerpodium en hebben we ervoor gezorgd dat we nu een online enquête mede gaan vormgeven om gebruikerservaringen op te halen.

→ 4.6.6 Finance

In 2023 heeft de werkgroep Financiën zich beziggehouden met de kaderbrief en de begroting van 2024. Na een wat trage start hebben we vanaf september een aantal constructieve gesprekken gehad met de leden van het CvB en Control en Advies (CenA), waarin we onze gedachten en meningen hebben geuit over het voorgestelde financiële traject. De MR heeft in eerste instantie negatief gestemd over de Kaderbrief, omdat er beleid in stond dat volgens ons (nog) niet door de hele organisatie gedragen kon worden. In 2024 willen we vroeg betrokken zijn en gedurende het hele proces input leveren. We kijken uit naar deze samenwerking!

→ 4.6.7 Overleg

Er is gekozen om de instemmings- en adviesvergaderingen online te laten plaatsvinden en eens per kwartaal fysiek samen te komen in Deventer (als geografisch middelpunt tussen Arnhem, Enschede en Zwolle) voor verdiepingsbijeenkomsten waarin geen advies of instemming nodig is. Het kiezen voor online afspraken bespaart naast reiskosten ook tijd en CO2-uitstoot. De leden ervaren deze vergaderingen als effectief. De documenten worden digitaal aangeleverd en overleg en instemming gebeuren digitaal in Teams. Om zoveel mogelijk aandacht en tijd te kunnen wijden aan het inhoudelijke gesprek worden de mededelingen vooraf via een video gedeeld.

Ook de werkgroepen maken gebruik van korte videoboodschappen om de andere leden te informeren over hun voortgang.

De overlegstructuur bestaat uit:

- Wekelijks agenda-overleg DB
- Tweewekelijks overleg tussen CvB en DB
- Tweewekelijkse werkgroep-afspraken (frequentie afhankelijk van te behandelen onderwerpen)
- Maandelijks gezamenlijke MR-vergadering (desgewenst in aanwezigheid van CvB-lid)
- Tweemaandelijks overlegvergadering openbaar voor alle leden MR-DR-OC
- Kwartaalafspraken op locatie
- Onderwerp-afhankelijke afspraken
- Tenminste twee keer per jaar met College van Bestuur aangaande algemene gang van zaken
- Ten minste twee keer per jaar met Raad van Toezicht

→ 4.6.8 Verkiezingen en ondersteuning

Er zijn in 2023 tweemaal tussentijdse verkiezingen gehouden (jan/feb en nov/dec), waarvoor praktische ondersteuning was vanuit ArtEZ. In beide gevallen heeft Bureau Inkesta de technische ondersteuning van de verkiezingen verzorgd. De verkiezingen zijn uitgevoerd met behulp van een bestaand draaiboek dat steeds wordt bijgewerkt naar aanleiding van actuele evaluaties. Door zowel de verkiezingscommissie als de ondersteuning is achterstallige administratie vastgesteld. Bovendien bleek het lastig om de kiesgroepen samen te stellen op basis van de beschikbare informatie uit de personeelsadministratie. Dit zijn de derde tussentijdse verkiezingen die met tijdelijke oplossingen zijn uitgevoerd en de behoefte aan structurele ondersteuning is ondertussen urgent.

→ 4.6.9 Samenstelling

In januari 2022 zijn de (driejaarlijkse) verkiezingen gehouden voor de medezeggenschap; de leden van de vorige medezeggenschapsraad zijn afgetreden op 31 januari 2022. De huidige raad is benoemd voor de periode van 31 januari 2022 tot 31 januari 2025, in totaal drie jaar. Tussentijds treden er leden af en worden zij, waar mogelijk, aangevuld met nieuwe leden.

→ 4.6.10 Scholing en agendering

In 2023 is de MR begonnen met het organiseren van trainingen met Cintea voor directeuren en hoofden opleidingen. De kern van de training was om het concept “werken vanuit de bedoeling” breder te laten dragen in de organisatie en om de positie van medezeggenschap ArtEZ-breed te versterken. Na het vertrek van de beleidsmedewerker medezeggenschap en het besluit van het CvB om de ledenadministratie decentraal te organiseren werd dit een prioriteit. Helaas is dit traject niet voltooid. Redenen zijn ziekmeldingen, veranderingen binnen het Bestuursbureau en gebrek aan ondersteuning. Verder zijn met de nieuwe leden enkel de opnames van voorgaande trainingen gedeeld, maar zijn er geen verdere trainingen gegeven.

* Uitnodigingsvideo online training hoofden en directeuren

→ 4.6.11 Werkzaamheden van de medezeggenschapsraad

Huishoudelijk reglement

Er zijn geen wijzigingen vastgesteld.

Netwerken

De medezeggenschapsraad is lid van de Vereniging Medezeggenschap Hogescholen en de Algemene Onderwijsbond. De medezeggenschapsraad werkt samen met Cintea voor de scholing van de leden van de medezeggenschap bij ArtEZ.

Instemming

Er is instemming gegeven aan de volgende instemmingsverzoeken:

23 januari 2023	Instemming Arbobeleidsplan
23 maart 2023	Instemming Arbobeleidsplan en taken preventiemedewerker
22 mei 2023	Instemming GEZOF10
22 mei 2023	Instemming wijzigingsvoorstel Future Storytelling Labs
22 mei 2023	Instemming wijzigingsvoorstel GEZSB13
30 mei 2023	Instemming OER
9 juni 2023	Instemming klokkenluidersregeling
22 juni 2023	Instemming Studentenstatuut
22 augustus 2023	Instemming administratiekosten betaling collegegeld in termijnen
23 november 2023	Instemming wijziging procedure kwaliteitsafspraken
12 december 2023	Instemming Kaderbrief (na initiële afwijzing en overleg met de AOB)
20 december 2023	Instemming Reiskosten

Advies

Er zijn de volgende adviezen uitgebracht:

27 februari 2023	Advies ICT-reglement
22 april 2023	Advies voordracht lid Raad van Toezicht
11 juli 2023	Advies regeling andere bijdragen
26 september 2023	Advies instellingscollegegeld 2024-2025
19 december 2023	Advies Begroting 2024-2028

Overig

26 september 2023	Evaluatie nieuwe leden Raad van Toezicht
9 november 2023	Advies over werktevredenheidsonderzoek

ArtEZ is continu bezig haar bedrijfsvoering te verbeteren om het onderwijs en onderzoek zo goed mogelijk te faciliteren. Dit gebeurt door kritisch te kijken naar de processen met en in de organisatie. Aspecten die hierin een belangrijke rol spelen zijn digitalisering, het stroomlijnen van processen en het vinden van een balans tussen centrale aansturing en lokale oplossingen.

→ 5.1 Medewerkers

→ 5.1.1 Overzicht van ontwikkelingen

Mensen maken het verschil in de kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Deze dynamische tijd vraagt van ArtEZ en haar mensen om zich ook als een dynamische netwerkorganisatie te gedragen. ArtEZ streeft hierbij naar een mix van experts en professionals die actief zijn in het werkveld en een evenwicht tussen medewerkers in vaste dienst en tijdelijke krachten die ArtEZ, waar nodig, versterken.

De formatie is in 2023 gestegen van 949 naar 966 medewerkers in loondienst. De gemiddelde personeelsformatie in fte laat een lichte stijging zien van 470 naar 474 fte. Zoals gebruikelijk binnen het kunstonderwijs hebben veel medewerkers een kleine aanstelling bij ArtEZ, al dan niet aangevuld met werk vanuit een eigen beroepspraktijk buiten ArtEZ. Het percentage medewerkers met een tijdelijk dienstverband is met 1% gedaald ten opzichte van 2022 naar een percentage van 20%.

gemiddelde personeelsinformatie in fte	2023	2022	2021
management directie	67	66	64
onderwijzend personeel	207	219	216
wetenschappelijk personeel	4	4	5
overige medewerkers	196	181	182
Totaal	474	470	467

Dit jaar is ArtEZ gestart met een dynamisch aankoopstelsel (externe marktplaats) voor algemeen ondersteunend en onderwijsondersteunende externe medewerkers. De opdrachten voor externe inhuur zijn nu te vinden op: InhuurdeskArtEZ.nl. Op deze manier hebben externe medewerkers een eerlijke kans op een tijdelijke opdracht bij ArtEZ.

Na de zomer van 2022 is het project functiehuis van start gegaan met als uitgangspunt de generieke functiewaarderingssystematiek (FUWA). De concept functiematrix en concept functieprofielen zijn vastgesteld. Er hebben klankbordsessies plaatsgevonden waarbij medewerkers feedback hebben kunnen geven op de concept functieprofielen. Ook is de Procedure functiebeschrijving en -waardering generiek functiehuis ArtEZ vastgesteld.

Als vervolg op het onboardingbeleid is de introductiedag voor nieuwe medewerkers weer nieuw leven ingeblazen. Ook is ArtEZ overgestapt op een nieuw sollicitanten-volgsysteem met betere aansluiting op de website van ArtEZ en externe vacaturesites.

Het ArtEZ Center for Teaching & Learning vormt de centrale plek van waaruit professionalisering wordt gefaciliteerd. Ook de trainingen Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid en Basiskwalificatie Examinering zijn hier ondergebracht. Het Center for Teaching & Learning dient vanaf een goed doordacht fundament verder uitgebouwd te worden tot een volwaardig organisatieonderdeel. 2023 is het opstartjaar; de voorbereidingen zijn gestart voor de aanvraag van de beschikbare subsidie voor Centers for Teaching & Learning bij het programma NPULS in 2024.

→ 5.1.2 Arbeidsvoorwaarden

In juni 2023 is de nieuwe cao vastgesteld met diverse arbeidsvoorwaardelijke consequenties. In het lokale overleg met de vakbonden is overeengekomen om de besteding van de Decentrale Arbeidsvoorwaarden Middelen (DAM-gelden) voor 2023 voort te zetten in 2024. De bestedingsdoelen van de aanvullende arbeidsvoorwaarden voor reiskosten, gezondheid- en loopbaanbeleid en aanvullend zorgverlof blijven hiermee gehandhaafd. Er zijn 13 medewerkers die een arbeidsmarkttoelage hebben ontvangen in 2023. In december is een nieuwe reiskostenregeling en fietsregeling vastgesteld met ingang van 1 januari. Vanuit ArtEZ is daarnaast de behoefte groot om bij te dragen aan het tegengaan van klimaatverandering door haar CO₂-uitstoot te verminderen. Met de nieuwe regelingen wordt groen vervoer gestimuleerd. Om woon-werkverkeer met het openbaar vervoer (OV) aantrekkelijker te maken is de OV-vergoeding extra verhoogd ten opzichte van andere vormen van vervoer. De fietsregeling, voor medewerkers die tot 10 kilometer enkele reis van hun werk wonen, is verruimd.

ArtEZ kent geen collectieve regelingen voor vervroegde uittreding. Indien een medewerker vervroegd wenst uit te treden, wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden binnen de cao en/of het pensioen. In 2023 hebben 9 medewerkers afscheid genomen van ArtEZ middels een vaststellingsovereenkomst. Medewerkers die werkloos (dreigen te) raken omdat een contract bijvoorbeeld niet is verlengd, hebben recht hebben op een WW-uitkering en eventueel een BWW-uitkering. ArtEZ is eigenrisicodragers. Deze medewerkers worden bij het vinden van ander werk begeleid door externe bureaus.

→ 5.1.3 Gezondheidsbeleid en werkdrukbeleving

Het ziekteverzuimpercentage was in 2023 gemiddeld 5,4%. Dit percentage is gelijk gebleven ten opzichte van 2022. De ziekmeldingsfrequentie is met 0,13% gedaald naar 0,73%. In het voorjaar en het najaar ligt het ziekteverzuim hoger dan in de zomerperiode.

In maart is het nieuwe arbobeleid vastgesteld. Er heeft een risico-inventarisatie en evaluatie (RI&E) plaatsgevonden op alle locaties van ArtEZ en ook apart op het arbobeleid. Vanuit de arbo-commissie wordt gewerkt aan de verbeterpunten uit de RI&E. Een belangrijk onderdeel in het werkdrukbeleid is de psychosociale arbeidsbelasting en sociale veiligheid. De laatste onderzoeken rondom sociale veiligheid hebben dit jaar plaatsgevonden; er wordt consequent gewerkt aan verbeterpunten. Aan het einde van het jaar heeft het werkbelevingsonderzoek plaatsgevonden. Daarvan zullen in het nieuwe jaar de resultaten worden vrijgegeven.

→ 5.1.4 Professionalisering

Per saldo stijgt de totale besteding aan professionalisering in 2023 licht ten opzichte van 2022. Maar deze blijft met 5,52% nog wel achter op de cao-norm van 6%. Het getotaliseerde jaarinkomen 2023 is ruim €2,9 mln. hoger dan 2022.

In 2023 is ruim € 62K minder uitgegeven aan opleidingskosten dan in 2022. Ten opzichte van vorig jaar dalen de totale opleidingskosten tot 1,40% versus de cao-norm van 3%.

In 2023 zijn ruim 2.252 meer basisrechten t.b.v. professionalisering toegekend dan in 2022, tegelijkertijd is het gemiddelde uurtarief € 4,51 hoger dan vorig jaar. Ten opzichte van vorig jaar stijgt het resultaat hierdoor tot 4,12% versus de cao-norm van 3%. Halverwege 2023 is het ArtEZ Center for Teaching & Learning geïntroduceerd om zo een centrale plek te bieden van waaruit professionalisering wordt gefaciliteerd.

Kengetallen personeel

opbouw soort dienstverband peildatum 31 december	FTE 2023	%	FTE 2022	%
Onbepaalde tijd (D2 contract)	382	81%	372	79%
Bepaalde tijd uitzicht op onbepaalde tijd (D3 contract)	6	1%	8	2%
Bepaalde tijd (D4 contract, incl. student assistent)	86	18%	90	19%
Totaal FTE	474	100%	470	100%

Arbeidsvoorwaardengroep peildatum 31 december	medewerkers 2023	FTE	medewerkers 2022	FTE %
ArtEZ OP	608	221	586	214
ArtEZ OOP	76	48	75	48
ArtEZ AOP	280	203	286	206
ArtEZ CvB	2	2	2	2
Totaal FTE	966	474	949	470

Ziekteverzuim	2023	2022
Gemiddeld ziekteverzuim percentage	5,4%	5,4%
ziekmeldingsfrequentie	0,73	0,86

Gender	2023	2022
Man	466	460
Vrouw	499	489
Genderneutraal	1	0
Totaal aantal medewerkers	966	949

Medewerkers naar leeftijdsgroep	2023	2022
10-19	3	2
20-29	60	51
30-39	193	190
40-49	231	226
50-59	277	286
60-69	201	193
70-99	1	1
Totaal aantal medewerkers	966	949

Professionalisering 2023 in € * 1.000	ArtEZ €	jaar %	norm CAO €	jaar %
getotaliseerd jaarinkomen 2023	34.844			
opleidingskosten (incl. 10% van dienstreizen)	489	1,40%	1.045	3%
basisrechten t.b.v. professionalisering (totaal 16,98 fte)	1.436	4,12%	1.045	3%
totale besteding professionalisering	1.924	5,52%	2.091	6%

→ 5.2 Huisvesting en faciliteiten

→ 5.2.1 Huisvesting en meerjarenonderhoudsplan

Nadat 2022 in het teken heeft gestaan van het herijken van het meerjarenonderhoudsplan, zijn in 2023 partijen geselecteerd om het reguliere meerjarenonderhoud uit te voeren. Het gaat dan om het installatietechnisch onderhoud en verplichte inspecties, vloeronderhoud, schilderwerk, liften en blusmiddelen. Hiermee krijgt ArtEZ steeds meer grip op de onderhoudsopgave en de uitvoering daarvan.

In afgelopen jaar zijn ook belangrijke stappen gezet in de ontwikkeling van het masterplan huisvesting voor ArtEZ. Dit plan geeft antwoord op de ontwikkeling van de huisvestingsportefeuille voor de toekomst. Om tot betere besluitvorming te komen is een programma masterplan huisvesting opgestart medio 2023 onder directe aansturing van het College van Bestuur. In Zwolle bijvoorbeeld gaat het om de mogelijke ontwikkeling van een unilocatie van ArtEZ in de Spoorzone. In Arnhem beraadt ArtEZ zich over haar bestaande portefeuille. Duurzaamheid is een belangrijke component die goed verankerd gaat worden in de toekomstplannen.

Ook de toegankelijkheid van de ArtEZ-locaties is een belangrijk speerpunt bij huisvesting. Als gevolg van diverse signalen van studenten, bezoekers en medewerkers en gesteund door de aanbevelingen van de organisatie 'Ongehinderd' wil ArtEZ de toegankelijkheid van haar locaties sterk verbeteren. In Arnhem is daarom een gespecialiseerd architectenbureau in de arm genomen om aanpassingen van het monumentale Rietveldgebouw in goede banen te leiden, rekening houdend met de vergunningseisen. Een belangrijk issue is het installeren van een lift in het Rietveldgebouw, van waaruit ook de toegankelijkheid naar het ondergronds gelegen Theatrium verbeterd kan worden.

Voor het Conservatorium Enschede is een nieuwe huurovereenkomst met de gemeente afgesproken voor de komende 15 jaar.

→ 5.2.2 Masterplan huisvesting

De ontwikkeling van het masterplan huisvesting voor ArtEZ is in 2023 in een versnelling gekomen. In september 2023 heeft het College van Bestuur daartoe een projectorganisatie ingericht door de aanstelling van programmamanager masterplan huisvesting. In nauw overleg met het management van ArtEZ en in goede afstemming met de Raad van Toezicht wordt gewerkt aan een plan dat in 2024 tot nadere besluitvorming moet kunnen leiden.

Er is een stuurgroep masterplan huisvesting ingesteld waarin zitting hebben: lid CvB, directeur Servicebedrijf, onderwijsdirecteur, de concerncontroller en de voor dit doel nieuw aangetrokken programmamanager masterplan huisvesting. De doorstart is erop gericht om meer inhoud te geven aan vragen als:

- Wat heeft het onderwijs van de toekomst nodig qua huisvesting?
- Welke aanpassingen zijn nodig aan gebouwen qua functionaliteit, duurzaamheid, toegankelijkheid, technische staat?
- Wat zijn de te verwachten kosten die daarmee gemoeid zijn?
- Op welke wijze kunnen de ambities en de portefeuille vormgegeven worden binnen de gestelde financiële kaders?

ArtEZ geeft in nauw overleg met externe adviseurs inhoud en vorm aan bovenstaande vragen.

→ 5.3 Cybersecurity en privacy

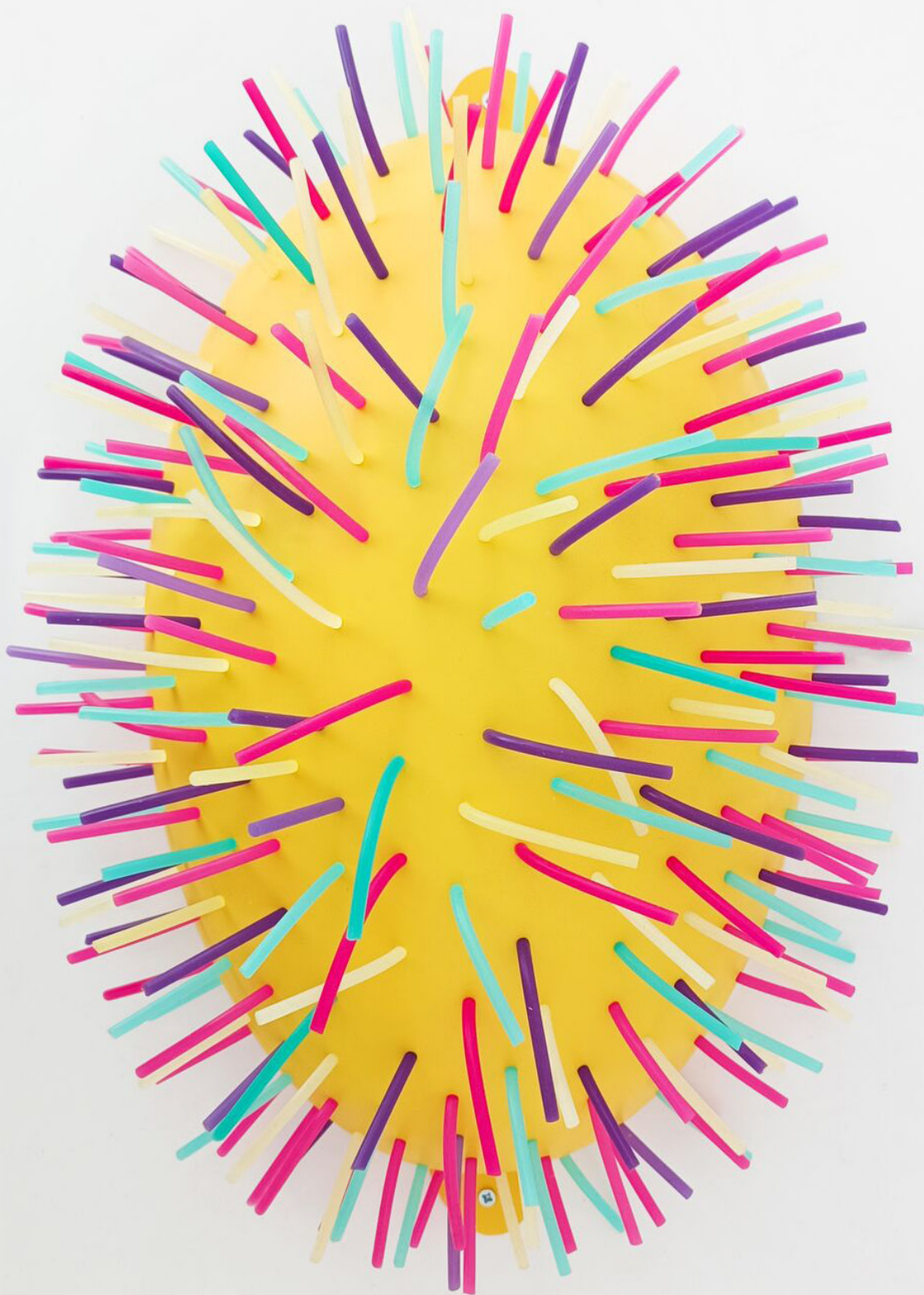
ArtEZ is zich bewust van haar zorgplicht richting studenten, medewerkers en gasten als het gaat om informatieveiligheid en privacy. ArtEZ vindt het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens belangrijk. De organisatie beschikt over een onafhankelijke Functionaris voor Gegevensbescherming. Deze adviseert hierover en ziet toe op de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Daarnaast is er een Centrale Privacy Officer en hebben alle academies, eenheden en stafafdelingen binnen het Servicebedrijf contactpersonen

rondom privacy die het lijnmanagement bij de naleving van de AVG ondersteunen. Deze mensen spelen een belangrijke rol bij het meer privacy-bewust maken van de organisatie. Daarbij maakt ArtEZ onder andere gebruik van de materialen die in SURF-verband ontwikkeld worden.

Als kunsthogeschool wordt werk van onze studenten ook publiek gepresenteerd, bijvoorbeeld op de website of via sociale media. Dit gebeurt altijd met medeweten en instemming van de student. Bij de aanschaf van nieuwe software komt verwerking van persoonsgegevens altijd aan de orde. Door middel van het uitvoeren van een gestandaardiseerde DPIA wordt de privacy zo veel mogelijk geborgd. In 2023 werden zes DPIA's (Data Protection Impact Assessments) uitgevoerd. ArtEZ heeft ook deelgenomen aan OZON, de landelijk cybercrisisoefening voor hoger onderwijs en mbo.

In het najaar van 2021 heeft ArtEZ de SURF audit op het gebied van informatiebeveiliging gedaan. Het resultaat was een 1,8 op een vijfpuntschaal, daartoe is in 2022 een verbeterplan opgesteld. In dit verbeterplan wordt inhoudelijk ingegaan op de te ondernemen acties voor ArtEZ om op een volwassenheidsniveau 3 te komen in 2026. Het NBA-model aan de hand waarvan de informatiebeveiliging verbeterd zal worden werkt met 15 aandachtsgebieden. De te ondernemen acties zijn gecategoriseerd per aandachtsgebied. Het College van bestuur heeft in december 2022 groen licht gegeven voor de uitvoering van dit meerjarige project. In 2023 zijn op alle gebieden grote stappen voorwaarts gezet; een nieuwe score is nog niet beschikbaar.

Het afgelopen jaar heeft ArtEZ geen datalekken gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Komend jaar zal ArtEZ in SURF-verband meedoen met de security- en privacy-awarenessmeting en de volwassenheidsmeting op privacy. Dit draagt bij aan een verdere professionalisering op dit gebied.

→ 6.1 Algemeen

Algemene beschouwing

ArtEZ sluit het jaar af met een positief resultaat van € 1,8 mln. en daarmee ruim € 6,0 mln. hoger dan begroot (begroot resultaat € 4,3 mln. negatief). Het resultaat ligt in lijn met vorig jaar. Dit bestaat uit een positief resultaat van € 0,7 mln. reguliere bedrijfsvoering en € 1,0 mln. bij de tijdelijke geldstromen.

De totale baten zijn € 3,3 mln. hoger dan begroot. Dit is voornamelijk veroorzaakt door € 3,8 mln. hogere rijksbijdragen dan begroot, grotendeels vanwege loon- en prijsaanpassingen en de afspraken in het bestuursakkoord. De collegegelden waren € 0,4 mln. lager dan begroot. Hier zijn het stoppen met de studie, het behalen van de studie voor einde studiejaar en beurzen van invloed.

De totale lasten zijn € 2,7 mln. lager dan begroot en voornamelijk goed zichtbaar bij de tijdelijke en reguliere geldstromen. Regulier bleven gemiddeld 56 fte's niet vervuld van begrote 529 fte. Bij de tijdelijke geldstroom bleef gemiddeld 30 fte on vervuld, waardoor de projecten niet zijn gerealiseerd conform begroting. De afschrijvingslasten zijn € 0,4 mln. lager dan begroot, door lagere investeringen. De huisvestingslasten zijn € 0,6 mln., lager dan begroot grotendeels veroorzaakt door een lager verbruik van energie.

ArtEZ heeft een gezonde financiële basis. Dit blijkt uit de meerjarenontwikkeling van de financiële kengetallen in de tabel onderaan op deze pagina. De Inspectie hanteert zogeheten signaleringsgrenzen voor deze kengetallen om de financiële positie en het risicoprofiel van een instelling te kunnen beoordelen. De waarden van de kengetallen van ArtEZ voldoen aan de signaleringswaarden van de Inspectie, die eerder als risico-indicatoren dan als strikte normen gehanteerd (dienen te) worden. De financiële kengetallen 2021 zijn afkomstig van de Vereniging Hogescholen en zijn gebaseerd op de door de Hogescholen aangeleverde data bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO).

Financiën op balansdatum (de financiële kengetallen)

Kengetal	Signalerings- waarde inspectie	Streefwaarde ArtEZ	ArtEZ 2023	ArtEZ 2022	HBO 2022
Solvabiliteit					
Eigen vermogen / totaal vermogen (Solvabiliteit 1)			61%	60%	47%
Eigen vermogen en voorzieningen / totaal vermogen (Solvabiliteit 2)	< 30%	30%	68%	65%	53%
Liquiditeit					
Vlottende activa / kortlopende schulden	Grote besturen: < 50%	< 75%	175%	150%	123%
Huisvestingsratio					
(Huisvestingslasten + afschrijvingen eigen gebouwen & terreinen) / totale lasten		< 13%	11%	11%	
Weerstandsvermogen					
Eigen vermogen / totale baten	> 5%		40%	41%	39%
Rentabiliteit					
Exploitatieresultaat / totaal baten ArtEZ		0% - 3%	2,4%	2,7%	2,1%

Kengetal	Signalerings- waarde inspectie	Streefwaarde ArtEZ	ArtEZ 2023	ArtEZ 2022	HBO 2022
Liquide middelen					
Absolute omvang liquide middelen	< € 2 mln.		€ 21,7 mln.	€ 19,4 mln.	n.v.t
Normatief publiek eigen vermogen					
Het normatief publiek eigen vermogen is het eigen vermogen dat normatief nodig is om bezittingen te financieren en risico's op te vangen. Het wordt berekend door deze formule:					
+/- 0.5 * aanschafwaarde gebouwen * 1.27	€ 41,7 mln.		€ 28,8 mln.	€ 27 mln.	n.v.t
+/- boekwaarde overige materiële vaste activa					
+/- 0.05 * totale baten					

De **solvabiliteit** geeft een indicatie van de continuïteit op lange termijn. De solvabiliteit 1 is in 2023 met 1% toegenomen, met name door een stijging van het eigen vermogen door het gerealiseerde exploitatieresultaat 2023 van ruim € 1,8 mln. Tegelijkertijd daalden de lang- en kortlopende schulden; de voorzieningen zijn echter gestegen. Een andere maat voor deze continuïteit is de solvabiliteit 2, waarbij de voorzieningen tot het eigen vermogen worden gerekend. Deze waarde is met 3% gestegen ten opzichte van vorig jaar. De ondergrens van ArtEZ voor de solvabiliteit inclusief voorzieningen is 30%, gelijk aan de signaleringswaarde van de Onderwijsinspectie. ArtEZ zit eind 2023 dus ruim boven deze norm. Vergeleken met het gemiddelden in het hbo (47% respectievelijk 53% in 2022) geven beide waarden een bovengemiddeld positief beeld van onze continuïteit op de lange termijn.

Er is afgelost op de leningen en de stand van de bestaande voorzieningen is toegenomen ten opzichte van 2022. Het totale vermogen is gestegen door de stijging van de liquide middelen ten opzichte van 2022.

Het eigen vermogen wordt benut voor de ondersteuning van het beleid en de doelstellingen zoals geformuleerd in het instellingsplan.

De **liquiditeit** geeft een indicatie van de weerbaarheid op korte termijn. De liquiditeit is met 175% hoger dan in 2022 (150%) en tevens hoger dan het landelijk gemiddelde voor het hbo in 2022 (123%). De stijging ten opzichte van voorgaand jaar wordt veroorzaakt door de € 5,2 mln. uit operationele kasstroom, € -2,3 mln. uit investeringen en € -0,6 mln. uit aflossing leningen.

Door de onderwijsinspectie is een signaleringswaarde bepaald op basis van de totale baten. ArtEZ valt onder de categorie 'Groot' omdat de totale baten groter zijn dan € 12,0 mln. De signaleringswaarde van 50% is lager dan de streefwaarde die ArtEZ hanteert. ArtEZ zit dus qua liquiditeit ruim boven de minimale signaleringsgrens.

De **huisvestingsratio** geeft weer welk deel van de totale lasten is besteed aan lasten voor huisvesting. Daaronder vallen ook de afschrijvingen voor gebouwen en terreinen. In 2023 is de ratio gelijk gebleven ten opzichte van die van 2022 (11%). In de toekomstige jaren verwachten we een stijging van de ratio richting de streefwaarde zoals die door College van Bestuur is vastgesteld (maximaal 13%), als gevolg van het inzet van het masterplan huisvesting. Op het moment van de totstandkoming van dit jaarverslag wordt binnen ArtEZ hard gewerkt aan de doorrekeningen van het masterplan huisvesting. Hierin wordt bepaald welke panden zullen worden aangetrokken of afgestoten, verhuurd etc. Ook wordt hierin bekeken hoe moet worden omgegaan met de investeringen in verband met de verduurzaming van de gebouwen.

Het **weerstandsvermogen** is een ratio die aangeeft in hoeverre een organisatie eventuele calamiteiten financieel op kan vangen. Door een weerstandsvermogen te hanteren voorkomt een organisatie dat het meteen in financiële problemen komt bij een calamiteit. Het weerstandsvermogen wordt bepaald door het eigen vermogen te delen op de totale baten. De Commissie Don⁶ heeft voor organisaties met een omvang als ArtEZ een minimaal weerstandsvermogen van 5% voorgeschreven. Door de aanzienlijke hoeveelheid eigen vermogen van ArtEZ blijft de organisatie de komende jaren ruim boven deze minimumgrens.

De **rentabiliteit** is hier gedefinieerd als de verhouding tussen het resultaat uit gewone bedrijfsvoering en de totale baten uit gewone bedrijfsvoering x 100% en bedraagt 2,6% over 2023. Dit past binnen de lange termijn doelstelling van ArtEZ ten aanzien van de rentabiliteitsratio (tussen de 0 en 3%) voor de gewone bedrijfsvoering. Dus een reële nullijn met een licht positief resultaat om het vermogen in stand te houden. Het opbouwen van vermogen is geen doel op zich; voor specifieke bestemmingen kan een beroep gedaan worden op het eigen vermogen.

6. Rapport 'Financieel beleid van onderwijsinstellingen', 29 september 2009, Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen

De **absolute omvang liquide middelen** bedraagt voor 2022 en 2023 respectievelijk € 19,4 en € 21,7 mln.. Hiermee voldoet ArtEZ ruim aan de (minimum) signaleringswaarde van € 2,0 mln. die door de onderwijsinspectie is gesteld.

Investeringsplan

In 2018 is een nieuw huisvestingsplan gemaakt met een verdeling korte termijn en langere termijn. Voor de uitvoering van dit plan heeft ArtEZ zich verbonden aan een externe huisvestingsorganisatie. De korte termijn is vanwege COVID-19 aangepast naar de periode 2018-2022, voor de langere termijn gelden de jaren vanaf 2024. In de afgelopen drie jaar zijn veel projecten uit de projectenplanning uitgevoerd. Ook in de komende jaren staan nieuwe uit te voeren projecten aan bestaande gebouwen, o.a. vanwege verduurzaming, op het programma. Er is goede voortgang geboekt op de verdere ontwikkeling van het masterplan huisvesting en daaraan gekoppelde meerjarenonderhoudsplannen. De bedoeling is dat het masterplan voor de huisvesting in 2024 wordt vastgesteld. De bijbehorende investeringen zullen worden opgenomen in het investeringsplan en de meerjarenbegroting vanaf 2025.

Normatief publiek eigen vermogen

Vanaf het verslagjaar 2020 dienen onderwijsinstellingen in hun bestuursverslag te rapporteren over de omvang van hun publieke vermogen. Door de Inspectie van het Onderwijs is de afgelopen jaren geconstateerd dat reserves van onderwijsinstellingen geleidelijk aan toenemen. Alhoewel de Inspectie aangeeft dat een bepaalde omvang van een weerstandsvermogen noodzakelijk is om risico's en eventuele tegenvallers op te vangen, dienen publieke middelen zoveel mogelijk te worden ingezet voor het onderwijs. Door een norm te bepalen voor de hoogte van het publieke vermogen, wil de Inspectie monitoren hoe dit zich verhoudt tot andere onderwijsinstellingen en tot de risico's waarover een instelling rapporteert.

ArtEZ heeft eind 2023 een publiek eigen vermogen van € 30,6 mln. Eind 2022 was het publiek eigen vermogen € 28,9 mln. Gebaseerd op de norm van de Inspectie is de signaalwaarde voor de bovengrens van het publiek eigen vermogen van ArtEZ € 41,7 mln. Deze waarde wordt vooral veroorzaakt doordat ArtEZ diverse gebouwen in eigendom heeft met een cumulatieve aanschafwaarde van € 53,3 mln. per 31 december 2023.

Op basis van dit kengetal houdt ArtEZ geen bovenmatige reserves aan.

Staat van baten en lasten

De staat van baten en lasten van ArtEZ in 2023 kan in de volgende beelden worden samengevat in onderstaande twee tabellen. De baten (excl. financiële baten) bedragen € 75,8 mln. en zijn als volgt opgebouwd:

Baten (bedragen * € 1.000)	
Rijksbijdragen	65.747
Overige overheidsbijdragen en subsidies	207
Collegegelden	7.535
Baten werk in opdracht van derden	1.241
Overige baten	1.043
Totaal	75.772

Rijksbijdrage en collegegeldopbrengsten zijn de belangrijkste inkomstenbron voor ArtEZ. Het resultaat van ArtEZ is daarom in grote mate afhankelijk van de politieke ontwikkelingen.

De lasten (excl. financiële lasten) bedragen € 73,9 mln. en zijn als volgt opgebouwd:

Lasten (bedragen * € 1.000)	
Personele lasten	54.783
Afschrijvingen	2.822
Huisvestingslasten	6.446
Overige lasten	9.887
Totaal	73.938

Kasstroom en financieringsbehoeften

Gemiddeld bedroegen de uitgaven in 2023 € 6,1 mln. per maand in vergelijking met € 5,6 mln. in 2022. Conform het Treasurystatuut wordt wekelijks bepaald welke middelen beschikbaar moeten zijn (inclusief te verwachten zekere ontvangsten en vrij opvraagbaar krediet). Gemiddeld bedroegen de liquide middelensaldi circa € 24,8 mln. en op het laagste punt € 18,2 mln..

Voor de gewone bedrijfsuitoefening is ArtEZ, behoudens de rijksbijdrage vanuit OCW, niet afhankelijk van derden. Waar nodig kan voor onvoorziene omstandigheden gebruik gemaakt worden van een tijdelijke verhoging van de kredietlimiet bij de huisbankier. Voor grote projecten voortkomend uit het strategisch huisvestingsplan zal zo nodig gebruik gemaakt worden van externe financiering.

Treasury

Het treasurybeleid, gebaseerd op de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016, is vastgelegd in het Treasurystatuut dat wordt gepubliceerd op de website van ArtEZ en jaarlijks wordt vastgesteld. Tegoeden worden beschikbaar gehouden op betaal- en spaarrekeningen bij huisbankier ABN AMRO en voor kleinere tegoeden bij de Bunq Bank, de ING Bank en de Rabobank. Net als in 2022 heeft ArtEZ in 2023 niet belegd in aandelen of andere effecten. In 2019 is een nieuwe kredietovereenkomst met ABN AMRO aangegaan, bestaande uit een rekening-courantfaciliteit van max. € 1,0 mln. en een 15-jarige lening met een hoofdsom van € 4,0 mln. Er zijn in 2023 geen nieuwe leningen aangegaan. Ultimo 2023 is de leningsovereenkomst met BNG in z'n geheel afgelost. De lopende leningen worden hieronder weergegeven.

Lening (bedragen * € 1.000)	Schuldrest 31-12-2023	Schuldrest 31-12-2022	Loopt tot
Geldlening NV Bank Nederlandse Gemeenten	0	336	2023
Geldlening ABN AMRO	2.933	3.200	2034
Geldlening bij Saxion Hogescholen	426	447	2025

De leningen hebben alle een vaste rente, waardoor het renterisico beperkt is. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de langlopende schulden in de jaarrekening.

→ 6.2 Helderheid

In de notitie Helderheid is een aantal thema's geïdentificeerd. Deze notitie is bedoeld om de bekostigde universiteiten en hogescholen helderheid te laten verschaffen over de interpretatie en toepassing van de bestaande bekostigingsregels voor de tellingen van de bekostigingsparameters van 1 oktober 2003 en volgende jaren. ArtEZ volgt de richtlijnen zoals deze in de notitie zijn vastgelegd.

Thema 1: Uitbesteding

Uitbesteding, zoals beschreven in de notitie 'Helderheid', is het uitbesteden van (delen van het) bekostigd onderwijs aan een niet door de overheid bekostigde private organisatie, tegen betaling van de geleverde prestatie.

ArtEZ besteedt geen (delen van het) onderwijs uit aan niet-bekostigde instellingen.

Thema 2: Investeren van publieke middelen in private activiteiten

Bij dit thema gaat het om investeringen van een instelling in commerciële activiteiten voor of in samenwerking met derden, die op geen enkele wijze een relatie hebben met de kernactiviteiten onderwijs, onderzoek en kennisoverdracht. In de beleidsregel "Investeren met publieke middelen in private activiteiten" wordt uitleg gegeven over de voorwaarden waaronder bekostigde hoger onderwijsinstellingen publieke middelen mogen investeren in private activiteiten. De beleidsregel treedt in de plaats van thema 2 van de zogenoemde helderheidsnotities.

Naleving beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten

Vertrekpunt bij het investeren in private activiteiten is de strategische keuze die ArtEZ heeft gemaakt dat al het onderwijs en onderzoek wordt uitgevoerd door de organisatorische eenheden. ArtEZ heeft de keuze gemaakt om alle contractactiviteiten separaat te monitoren. Deze activiteiten dienen altijd en aantoonbaar een directe relatie te hebben met het onderwijs, en daarvoor bovendien van meerwaarde te zijn. De omvang van deze activiteiten is beperkt. Voor nieuwe activiteiten hanteert ArtEZ een integrale kostprijs. Voor de huidige activiteiten worden (waar mogelijk) directe kosten toegerekend. Deze principes sluiten aan bij de richtlijnen in de beleidsregel investeren met publieke middelen in private activiteiten van OCW. ArtEZ heeft haar wijze van risicomanagement reeds beschreven in paragraaf 4.5 risicomanagement. De private activiteiten van ArtEZ op het totaal aan activiteiten is beperkt. In de reguliere cyclus van ArtEZ is aandacht voor alle activiteiten welke de organisatorische eenheden uitvoeren. Bij nieuwe activiteiten, niet zijnde in verband met leegstand van personeel, huisvesting of materieel, wordt de integrale kostprijs toegepast inclusief een risico opslag. De tarieven worden periodiek herzien om het risico te minimaliseren.

Type activiteit	Baten 2023 in €	Kostprijs	Meerwaarde
Verhuur gebouwen	€ 51.485	Verkoopprijs is gebaseerd op marktprijs kosten zijn (nog) niet separaat toe te rekenen.	Tijdelijke leegstand van ruimtes verhuren zorgt voor extra inkomsten en daarmee op lagere belasting op de primaire taak.
Detachering	€ 66.461	Verkoopprijs is gelijk aan werkelijke loonkosten zonder opslag.	Inhoudelijke crossverbanden met andere instellingen. Tijdelijke leegstand van medewerkers detacheren zorgt voor extra inkomsten.

Onduidelijkheid over reikwijdte publieke taak

De landadvocaat is gevraagd een advies aan het ministerie van OCW uit te brengen over de reikwijdte van de publieke taak. Dit advies omvat onder meer de status van de LLO-activiteiten en de vooropleidingen in het kunstonderwijs. In VH-verband is het standpunt ingenomen deze activiteiten niet als private activiteit te behandelen. ArtEZ onderschrijft dit standpunt. In afwachting van het advies van de landsadvocaat over eenduidige definiëring in de sector van de reikwijdte van de private activiteiten en de daarvoor geldende kostprijsystematiek

lichten we hieronder volledigheidshalve toe welke trajecten het betreft en welke baten we in 2023 hebben gerealiseerd voor deze trajecten.

Leven lang ontwikkelen

Voor Architectuur en Bouwtechniek biedt ArtEZ pre-masters aan. De pre-master is een schakelprogramma waarin bachelorstudenten worden klaargestoomd voor een masteropleiding van hun keuze. Waarbij ze niet direct toelaatbaar zijn, maar de bacheloropleiding wel voldoende raakvlakken heeft met de gewenste master. In 2023 hebben we op deze trajecten € 45K aan baten gerealiseerd.

Voor product design, dans, muziektheorie, nascholing docentmuziek en muziektherapie en Nederlands bieden wij zelfstandig of in samenwerking met het werkveld cursussen aan om een leven lang ontwikkelen te stimuleren. Zowel scholieren als alumni maar ook het brede werkveld nemen hieraan deel. In 2023 hebben we op deze trajecten € 94K aan baten gerealiseerd.

Valorisatie

Alle valorisatieactiviteiten zijn onderdeel van de organisatorische eenheid Onderzoek en Valorisatie. Deze eenheid ontvangt via de interne middelenverdeling rijksbijdrage voor haar activiteiten. Vanuit valorisatie oogpunt, het beschikbaar maken van wetenschappelijke kennis voor derden, hebben wij een afdeling 'ArtEZ press'. ArtEZ Press is de uitgeverij van ArtEZ. Met de boeken die ArtEZ Press publiceert, wordt onderzoek en theorievorming binnen de verschillende disciplines van het kunstonderwijs gestimuleerd. De publicaties bieden de mogelijkheid om de aanwezige kennis en kunde in kunst, cultuur en onderwijs te tonen. In 2023 hebben we € 30K aan baten gerealiseerd.

Vooropleidingen

ArtEZ verzorgt vooropleidingen in het kunstonderwijs. De vooropleidingen van de disciplines Art & Design, Dans en Muziek dragen bij aan de verbetering van de kwaliteit van de instroom in het kunstonderwijs, om uiteindelijk voldoende gekwalificeerde instroom per studiejaar te realiseren. In 2023 hebben we op deze trajecten € 429K aan baten gerealiseerd.

Het lesprogramma is erop gericht om het creatieve vermogen te ontwikkelen, om daarmee de deelnemer in staat te stellen op basis van het talent en fascinatie een keuze voor (succesvolle) toekomst te maken. Hiermee krijgen leerlingen een duidelijker beeld van wat studeren op een kunstacademie inhoudt; wat voor lessen je krijgt, wat je leert en wat er van je verwacht wordt. Op de Vooropleiding maak je nieuw werk, ontmoet je nieuwe mensen en ontdek je hoe je op een nieuwe manier kunt kijken naar je werk en naar de wereld om je heen. Door hier veel vragen over te stellen, ontdek je jouw visie als kunstenaar of ontwerper. Zo voorkomen we als KUO instellingen gezamenlijk uitval tijdens de verschillende kunstopleidingen.

Thema 3: Het verlenen van vrijstellingen

De instelling kan een student vrijstelling verlenen voor het afleggen van tentamens of examens. Die vrijstelling gebeurt op basis van eerder afgelegde (en gehaalde) tentamens of examens, of op basis van buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden. De examencommissie verleent de vrijstellingen; in de onderwijs- en examenregeling (OER) is geregeld op welke gronden ze dat kan doen.

ArtEZ heeft dit geregeld in haar onderwijs- en examenregeling en ziet hierop toe via de (centrale) Examencommissie.

Thema 4: Bekostiging van buitenlandse studenten

Het is een bekostigingsvoorwaarde dat een student op de datum van 1 oktober staat ingeschreven bij een instelling. Het is mogelijk dat een student, die nog niet in het bezit is van een verblijfsvergunning en daardoor nog in het buitenland verblijft (art. 7.32 onder d) wel al wordt ingeschreven. Deze student mag vervolgens alleen meetellen voor de bekostiging als hij voldoet aan de voorwaarde dat hij daadwerkelijk onderwijs in Nederland aan een Nederlandse instelling volgt.

ArtEZ volgt deze richtlijn bij bekostiging van buitenlandse studenten. Zie ook paragraaf 2.4.2 Beleid ten aanzien van internationalisering.

Thema 5: Collegegeld niet betaald door student zelf

In een aantal gevallen hebben studenten hun collegegeld niet zelf betaald. Dit kan om verschillende redenen zijn gebeurd, bijvoorbeeld omdat de student in een moeilijke financiële positie zit. In sommige gevallen wordt het collegegeld daarom via een speciaal (nood)fonds door de instelling betaald.

Naast de beurzen betreft het ook de standaardbetalingen. Als iemand anders voor een student betaalt (bijvoorbeeld ouders, werkgever) geeft de student daar altijd toestemming voor. Ingeval van betaling door derden is dat geregeld in Studielink. In ieder geval betaalt ArtEZ nooit het collegegeld voor studenten. In de VSO van één van onze ex-medewerkers is opgenomen dat deze het collegegeld voor een opleiding bij ArtEZ vergoed krijgt.

Thema 6: Studenten die modules van opleidingen volgen

Een persoon mag slechts meetellen voor de bekostiging als hij is ingeschreven bij een opleiding gericht op het aan een CROHO-opleiding verbonden getuigschrift. Modules van opleidingen die niet leiden tot een aan een CROHO-opleiding verbonden getuigschrift, dan wel als aparte trajecten aangeboden modules zijn geen CROHO-opleidingen en worden daarom niet bekostigd.

ArtEZ volgt deze richtlijnen.

Thema 7: Studenten die een andere opleiding volgen dan waarvoor ze zijn ingeschreven

Hier wordt de inschrijving van een student aan een in het CROHO geregistreerde opleiding bedoeld, terwijl deze student daadwerkelijk een andere al dan niet in het CROHO opgenomen opleiding volgt. Er bestaan verschillende varianten, waarbij wordt aangetekend dat studenten normaliter zelf bepalen voor welke opleiding ze wensen te worden ingeschreven.

ArtEZ volgt deze richtlijnen.

Thema 8: Bekostiging van maatwerktrajecten

Instellingen ontwikkelen maatwerktrajecten waarbij een derde – een externe organisatie of bedrijf – een bijdrage betaalt voor het op maat maken van een bestaande opleiding.

ArtEZ kent geen bekostigde maatwerktrajecten.

Thema 9: Bekostiging van het kunstonderwijs

De bekostiging van het kunstonderwijs wijkt af van de rest van het hoger beroepsonderwijs. De bekostiging houdt rekening met de mobiliteit van studenten en geschiedt op jaarbasis. Studenten die hun opleiding in achtereenvolgende jaren aan meerdere instellingen volgen, mogen maar bij één instelling per jaar meetellen voor de bekostiging. Bij een langdurige stage van meer dan een jaar in het buitenland dienen studenten niet mee te tellen voor de bekostiging.

ArtEZ volgt deze richtlijnen.

→ 6.3 Continuïteitsparagraaf

Ter introductie

De Continuïteitsparagraaf in het jaarverslag is in eerste instantie bedoeld als weerslag van de interne discussie en besluitvorming over het toekomstige beleid en de gevolgen daarvan voor de financiële positie. Daarbij worden alle verwachte ontwikkelingen op hoofdlijnen weergegeven.

Eind 2021 heeft ArtEZ het instellingsplan voor de periode 2022-2026 vastgesteld: “Creating Futures Together”. Hierin beschrijft ArtEZ de ambities die voortvloeien uit haar waarden en doelen: inclusie en diversiteit, midden in de maatschappij staan, ruimte bieden voor leerpaden met een eigen inhoudelijke kleur en samenwerken met onderwijs en partners buiten ArtEZ.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Studenten (per 1 okt)	3.158	3.233	3.159	3.197	3.191	3.319	3.444	3.471	3.487
Directie en management	65	64	66	61	59	56	56	56	56
Onderwijzend personeel	215	221	223	235	243	231	229	228	227
Ondersteunend personeel	171	182	181	178	191	175	173	172	172
Totale gemiddelde formatie (fte's) in loondienst	451	467	470	474	492	463	458	456	455

Ontwikkeling studentenaantallen

Het aantal bij ArtEZ ingeschreven studenten is sinds 2018 aan het stijgen, met uitzondering van een daling per oktober 2022. Op 1 oktober 2023 stonden 3.197 studenten ingeschreven; een toename van 1,2% ten opzichte van 2022. Voor de jaren 2024-2028 wordt door de opleidingen een lichte stijging van de bekostigde en totale studentenpopulatie verwacht, mede vanwege de voorbereidingen van nieuwe toekomstgerichte curricula.

	2023
Art & Design	1.655
Conservatorium	863
Theater & Dans	346
Masteropleidingen	333
Totaal	3.197

Ontwikkeling formatie

Het gemiddeld aantal fte's 'in loondienst' zal het komende jaar stijgen, gevolgd door een daling vanaf 2025, onder andere door het wegvallen van het Plan Kwaliteitsafspraken vanaf dat jaar. Aangezien de middelen voor het PKA tijdelijk worden toegekend, betekent 'in loondienst' niet dat deze medewerkers in vaste dienst worden aangenomen. Gestreefd is deze te benoemen personen zoveel mogelijk op projectbasis aan te stellen. Dat is grotendeels op die manier gerealiseerd en dat betekent dat deze bezetting na 2024 daalt.

In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een doorloop van de studievoorschotmiddelen na 2024. De middelen die naar verwachting vanaf 2025 ontvangen gaan worden (€ 6,4 mln.), zijn voor € 3 mln. toegevoegd bij huisvesting en het restant (tot nadere besluitvorming in politieke zin en over de besteding) bij de beleidsmiddelen. Voor deze doorloop zijn ten opzichte van de besteding tot en met 2024 beperkt personele lasten begroot, aangezien ArtEZ voornemens is haar onderwijsfaciliteiten (investeringen) te verbeteren. Vanwege de tijdelijke financieringsstromen (NPO en PKA) daalt zoals aangegeven het aantal fte's meerjaren, terwijl de studentenaantallen stijgen.

Meerjarenbegroting balans

Op grond van bovenstaande prognoses is de meerjarenbegroting opgesteld. De begrotingscijfers 2024-2028 zijn op 21 december 2023 vastgesteld door het College van Bestuur, na advies van de medezeggenschapsraad (28 november 2023) en goedkeuring door de Raad van Toezicht (21 december 2023).

(x €1.000)

	Jaarverslag 31-12-2022	Jaarverslag 31-12-2023	Begroting 31-12-2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028
Vaste activa							
Immateriële vaste activa	0	61	53	46	39	31	31
Materiële vaste activa	27.424	26.822	30.413	33.526	34.096	34.562	35.531
Totaal vaste activa	27.424	26.883	30.467	33.572	34.134	34.593	35.562
Vlottende activa							
Vorderingen	991	1.582	1.582	1.582	1.582	1.582	1.582
Liquide middelen	19.428	21.708	16.406	13.814	15.088	13.762	12.585
Totaal vlottende activa	20.419	23.290	17.988	15.396	16.670	15.344	14.167
Totaal activa	47.843	50.173	48.455	48.969	50.804	49.937	49.729
Eigen vermogen							
Algemene reserve	12.166	13.515	12.887	12.333	12.733	13.365	14.439
Huisvestingsreserve	12.317	11.816	11.332	13.591	15.653	14.629	13.799
Reserve flexibiliseringsmiddelen	30	30	0	0	0	0	0
Private reserve	1.804	1.804	1.804	1.804	1.804	1.804	1.804
Reserve kwaliteitsafspraken	2.083	3.157	2.746	1.935	1.629	1.405	1.223
Reserve Cybersecurity	453	295	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	28.853	30.616	28.770	29.663	31.818	31.203	31.265
Voorzieningen	2.138	3.402	3.402	3.402	3.402	3.402	3.402
Langlopende schulden	3.231	2.880	2.593	2.306	2.019	1.732	1.445
Kortlopende schulden	13.621	13.275	13.689	13.597	13.565	13.600	13.617
Totaal passiva	47.843	50.173	48.455	48.969	50.804	49.937	49.729

De omvang van de materiële vaste activa stijgt vanaf 2024 als gevolg van de verwachte hogere investeringen bij huisvesting vanuit het meerjarenonderhoudsplan (MJOP). Bij de investeringen is nog geen rekening gehouden met de effecten van het nog te ontwikkelen masterplan huisvesting. Het eigen vermogen fluctueert de komende jaren, overeenkomstig de jaarresultaten van de betreffende jaren.

Financieringsstructuur

Voor wat betreft de financiering van de investeringen uit de nog te ontwikkelen masterplannen worden verschillende scenario's opgesteld. Omdat deze investeringen nog niet zijn opgenomen in de meerjarenbalans is hierin ook geen additionele financiering opgenomen. De investeringen en de financieringsstructuur zullen medio 2024 duidelijk worden.

Eigen vermogen en voorzieningen

Het eigen vermogen laat de komende jaren naar verwachting een fluctuerend beeld zien als gevolg van de fluctuerende resultaten de komende begrotingsjaren. Op grond van de prognose van de studentenaantallen is de financiële basis van de hogeschool stabiel. Voor wat betreft de voorzieningen is ervan uitgegaan dat het huidige niveau van de voorzieningen toereikend is en dat de dotaties en onttrekkingen de komende jaren in evenwicht zullen zijn.

Meerjarenbegroting exploitatie

(x €1000)

	Jaarverslag 31-12-2022	Jaarverslag 31-12-2023	Begroting 31-12-2024	Begroting 31-12-2025	Begroting 31-12-2026	Begroting 31-12-2027	Begroting 31-12-2028
Baten							
Rijksbijdrage	61.904	65.747	67.643	67.298	67.415	67.511	68.251
Overige overheidsbijdragen en subsidies	189	207	0	0	0	0	0
Collegegelden	5.357	7.535	9.208	9.879	10.232	10.451	10.434
Opbrengst werk voor derden	1.182	1.241	600	594	594	595	595
Overige opbrengsten	1.154	1.043	1.702	1.665	1.646	1.632	1.633
Totaal baten	69.786	75.772	79.153	79.436	79.886	80.189	80.913
Lasten							
Personeelslasten	48.610	54.783	59.092	57.260	56.630	57.274	57.605
Afschrijvingen	2.761	2.822	2.762	3.028	3.148	3.100	2.948
Huisvestingslasten	5.706	6.446	6.639	6.697	6.699	9.701	9.579
Overige lasten	10.803	9.887	12.391	11.443	11.139	10.615	10.604
Totaal lasten	67.880	73.938	80.884	78.428	77.616	80.690	80.736
Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering	1.907	1.834	-1.731	1.008	2.270	-501	177
Saldo financiële baten en lasten	-98	-71	-115	-115	-115	-115	-115
Saldo buitengewone baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	1.809	1.764	-1.846	893	2.155	-616	62

Ontwikkelingen baten en lasten

De meerjarenbegroting is opgesteld in overleg met de directeuren. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met studentontwikkelingen en behaalde diploma's en daarnaast met de projecten van het Plan Kwaliteitsafspraken tot en met 2024. Vanaf 2025 zijn vooralsnog de studievoorschotmiddelen opgenomen. In de meerjarenraming is geen rekening gehouden met incidentele verhoging van de rijksbijdrage of verhoging van de personele lasten.

3^e geldstroom en contactactiviteiten

Deze opbrengsten bestaan vooral uit het verzorgen van cursussen voor derden, die dus niet onder de reguliere rijksbekostiging vallen. Voor de komende jaren is de verwachting dat deze opbrengsten jaarlijks stabiel blijven rond de € 0,6 mln..

Huisvestingsbeleid

Op moment van totstandkoming van dit jaarverslag wordt binnen ArtEZ hard gewerkt aan de doorrekeningen van het masterplan huisvesting. In het masterplan is aandacht voor de totale portefeuille. Het doel is te komen tot onderbouwde keuzes en daarmee helderheid over de toekomstige huisvestingsportefeuille, welke panden in eigendom zijn (komen of blijven) en welke panden worden verkocht en welke flexibiliteit wordt nagestreefd. Daarnaast hebben thema's als duurzaamheid, toegankelijkheid en onderwijsvisie van de toekomst een plek in dit masterplan.

→ 7.1 Balans per 31 december 2023

(na resultaatbestemming * € 1.000)	REF	31-dec-23	31-dec-22
ACTIVA			
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	7.5.1	61	0
Materiële vaste activa	7.5.2	26.822	27.424
Viottende activa			
Vorderingen	7.5.3	1.582	991
Liquide middelen	7.5.4	21.708	19.428
		23.290	20.419
		<u>50.173</u>	<u>47.843</u>
PASSIVA			
Eigen vermogen	7.5.5	30.616	28.853
Voorzieningen	7.5.6	3.402	2.138
Langlopende schulden	7.5.7	2.880	3.231
Kortlopende schulden	7.5.8	13.275	13.621
		<u>50.173</u>	<u>47.843</u>

→ 7.2 Staat van baten en lasten over 2023

* € 1.000	REF	2023	begroting 2023	2022
Baten				
Rijksbijdragen	7.6.1	65.747	61.953	61.904
Overige overheidsbijdragen en subsidies	7.6.2	207	0	189
Collegegelden	7.6.3	7.535	7.984	5.357
Baten werk in opdracht van derden	7.6.4	1.241	1.577	1.182
Overige baten	7.6.5	1.043	953	1.154
Totaal baten		75.772	72.468	69.786
Lasten				
Personele lasten	7.6.6	54.783	54.517	48.610
Afschrijvingen	7.6.7	2.822	3.215	2.761
Huisvestingslasten	7.6.8	6.446	7.034	5.706
Overige lasten	7.6.9	9.887	11.867	10.803
Totaal lasten		73.938	76.634	67.880
Saldo baten en lasten		1.834	-4.167	1.907
Financiële baten en lasten	7.6.10	-71	-115	-98
Resultaat		1.764	-4.282	1.809

→ 7.3 Kasstroomoverzicht over 2023

* € 1.000	REF	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		1.834	1.907
<i>Aanpassingen voor:</i>			
Afschrijvingen	7.6.7	2.822	2.761
Mutatie voorzieningen	7.5.6	1.264	-419
		5.921	4.250
<i>Veranderingen in vlottende middelen</i>			
Vorderingen	7.5.3	-591	-278
Kortlopende schulden	7.5.8	-75	1.103
		-666	825
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		5.254	5.074
Ontvangen interest	7.6.10	9	0
Betaalde interest		-80	-98
		-71	-98
Kasstroom uit operationele activiteiten		5.184	4.977
Kasstromen uit investeringsactiviteiten			
Investerings in immateriële vaste activa	7.5.1	-52	0
Investerings in materiële vaste activa	7.5.2	-2.229	-2.134
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-2.281	-2.134
Kasstromen uit financieringsactiviteiten			
Aflossing langlopende schulden	7.5.6	-623	-611
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		-623	-611
Mutatie liquide middelen		2.280	2.232
Liquide middelen			
Stand per 1 januari		19.428	17.196
Mutatie		2.280	2.232
Stand per 31 december	7.5.3	21.708	19.428

→ 7.4 Toelichting en grondslagen behorende bij de jaarrekening 2023

→ 7.4.1 Algemene grondslagen

Alle bedragen luiden in duizenden euro's (K), tenzij anders vermeld. Aan de tabellen is de nummering toegevoegd van de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs. Onderdelen zonder saldo zijn weggelaten, waardoor de nummering niet altijd doorloopt.

Afrondingsverschillen

De bedragen in deze jaarrekening luiden in hele euro's, tenzij anders is aangegeven. Hierdoor kunnen zich afrondingsverschillen voordoen.

Activiteiten

De activiteiten van de instelling bestaan voornamelijk uit het verzorgen van onderwijs en het uitvoeren van onderzoek in de breedste zin van het woord.

Statutaire naam en vestigingsplaats

De statutaire naam is Stichting ArtEZ, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 09109756, de statutaire vestigingsadres is Onderlangs 9, 6812 CE Arnhem.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is vastgelegd dat de bepalingen van Boek 2, Titel 9, BW, en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn en met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. De grondslagen voor de voorzieningen zijn naar de mening van het management het meest kritisch voor het weergeven van de financiële positie en vereisen schattingen en veronderstellingen.

Aanpassingen in presentatie vorig boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijziging zoals opgenomen in de desbetreffende paragraaf.

Waar dit voor de vergelijkbaarheid van jaren noodzakelijk is, zijn de cijfers van vorig boekjaar aangepast. Aanpassingen worden alsdan toegelicht in de tekst.

Door de invoering van een nieuw grootboekrekeningschema op basis van de inkoopsegmenten zijn er verschuivingen in de realisatie van 2023 ten opzichte van 2022. Waar van toepassing is dit verklaard in de toelichting.

→ **7.4.2 Grondslagen balans**

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa (ontwikkelingskosten van software) worden gewaardeerd tegen kostprijs (verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs), verminderd met afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

De afschrijvingen zijn lineair en gebaseerd op de geschatte gebruiksduur. De gehanteerde afschrijvingstermijn is 5 jaar.

Materiële vaste activa

De gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de toegepaste lineaire afschrijvingen op basis van de te verwachten economische levensduur en bijzondere waardeverminderingen rekening houdend met een eventuele restwaarde.

De volgende afschrijvingstermijnen worden hierbij gehanteerd:

Casco	60 jaar
Afbouw	30 jaar
Inbouwpakket	15 jaar
Technische installaties	15 jaar
Investerings in huurpanden	maximaal 10 jaar en afhankelijk van huurtermijn
Terreinen en gebouwen in uitvoering	geen afschrijving
Inventaris en apparatuur (meubilair)	10 jaar
Inventaris en apparatuur (overige)	5 jaar

Groot onderhoud uitgevoerd op basis van het meer jaren onderhoudsplan wordt alleen geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. ArtEZ past voor het presenteren en waarden van het groot onderhoud de componentenmethode toe. Uitgaven voor regulier onderhoud worden opgenomen in de staat van baten en lasten.

Bijzondere waardevermindering vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort, waarbij ArtEZ als geheel als kasstroom genererende eenheid wordt beschouwd.

Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardevermindingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief geschat.

Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardevermindingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardevermindingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardevermindingsverlies voor het actief zou zijn verantwoord.

In afwijking van datgene wat hiervoor is gesteld, wordt op iedere balansdatum de realiseerbare waarde bepaald voor materiële vaste activa die nog niet in gebruik zijn genomen.

Financiële instrumenten

De financiële instrumenten omvatten bij ArtEZ debiteuren en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten. Deze financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en een private reserve gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het Bestuur. Indien een beperktere bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen

noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven uit hoofde van de verplichtingen worden ten laste van de voorzieningen gebracht. Indien een (gedeelte van de) voorziening niet langer noodzakelijk is omdat de verplichting niet meer bestaat, valt deze vrij ten gunste van de staat van baten en lasten.

Wachtgeldvoorziening

De wachtgeldvoorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. De verplichtingen zijn tegen 2,5% per jaar contant gemaakt.

Voorziening ziektewet uitkering

De voorziening ziektewet uitkering wordt gewaardeerd tegen de waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening wordt opgenomen voor verwachte lasten van gratificaties bij 25-, 40- en 50-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een blijfkans afhankelijk van de leeftijd van de medewerkers, toekomstige salarisindexaties en met de stijging van de pensioenleeftijd. Bij de berekening van de voorziening wordt een disconteringsvoet van 2,50% toegepast. De stand van de voorziening blijft vrijwel gelijk door de gestegen gemiddelde leeftijd van het personeel en reeds uitgekeerde jubileumuitkeringen.

Voorziening DI-uren (Duurzame Inzetbaarheid)

De voorziening van DI-uren (Duurzame Inzetbaarheid) wordt gewaardeerd tegen de waarde van de loonkosten die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, waarbij rekening gehouden is met blijfkansen en in de cao gestelde voorwaarden voor deelname aan de regelingen. Vanaf 1 september 2020 is het niet meer mogelijk DI-uren te sparen en de regeling eindigt per eind 2025. Deze voorziening wordt vanwege het kortlopende karakter gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Voorziening werktijdvermindering senioren

De voorziening wordt gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, waarbij rekening gehouden is met blijfkansen, kans op gebruik en in de cao gestelde voorwaarden voor deelname aan de regelingen.

Transitievoorziening

Deze voorziening wordt gewaardeerd tegen de waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te dekken.

Voorziening WAB (Wet Arbeidsmarkt in Balans)

De Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) is een voorziening voor uitdienst tredende medewerkers met een tijdelijke arbeidsovereenkomst. De voorziening die hiervoor is opgenomen is apart verantwoord bij de transitievergoedingen.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Operationele leasing

Bij operationele leasing worden de leasebetalingen, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de baten-en-lastenrekening over de looptijd van het contract.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Kortlopende schulden worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

→ 7.4.3 Grondslagen Staat van baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Lasten en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen, indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de bekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Collegegelden

De collegegelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, waarbij ervan uitgegaan is dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het studiejaar zijn gespreid.

Baten werk in opdracht van derden

Baten uit hoofde van werk in opdracht van derden (contractonderwijs, vooropleidingen, cursussen, werkzaamheden van praktijkbureaus, subsidies en overige baten) worden in de staat van baten en lasten als baten opgenomen, indien zeker is dat de werkzaamheden declarabel zijn.

Overige baten

Onder overige baten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen of diensten in het kader van de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten.

Personeelsbeloningen/ pensioenen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. De opbouw van pensioen gebeurt op basis van een middelloonregeling. De pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Aangezien het jaarlijkse bijdragen betreft, is hiervoor geen voorziening getroffen. Op balansdatum wordt een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het fonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst met het ABP, de pensioenovereenkomst met de werknemers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan de werknemers. De voorziening zal in dat geval gewaardeerd worden tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

De Wet Normering Topinkomens (WNT) en het hieruit voortvloeiende normenkader voor topfunctionarissen, is van toepassing.

Afschrijvingslasten

Afschrijvingskosten vormen een aparte regel in de winst-en-verliesrekening. Over terreinen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Overige lasten

Onder de overige lasten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen, en die niet direct aan de kostprijs van de geleverde goederen zijn toe te rekenen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder financiële baten en lasten.

→ **7.4.4 Grondslagen kasstroomoverzicht**

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing wordt als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

→ **7.4.5 Financiële instrumenten en risicobeheersing**

Financiële instrumenten – Algemeen

ArtEZ handelt niet in afgeleide financiële instrumenten. Het Treasurystatuut van ArtEZ bevat procedures waaraan voldaan moet worden bij het aangaan van afgeleide financiële instrumenten. De reële waarde van de financiële instrumenten benadert de boekwaarde.

Financiële instrumenten – Kredietrisico

De vorderingen uit hoofde van debiteuren betreffen vorderingen op studenten en vorderingen op overige debiteuren. ArtEZ heeft regels en procedures opgesteld waaraan de studenten,

deelnemers en cursisten moeten voldoen met betrekking tot betaling van college- en cursusgelden. Deze vorderingen zijn over het algemeen beperkt van omvang evenals het kredietrisico op deze vorderingen.

Financiële instrumenten – Renterisico en kasstroomrisico

Bij de leningen is sprake van een vast rentepercentage over de gehele looptijd. De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd.

Financiële instrumenten – Marktwaaarderisico

De marktwaarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde ervan.

→ 7.5 Toelichting op de balans

→ 7.5.1 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

* € 1.000

	Software	In uitvoering & vooruitbetalingen	Totaal
Stand per 1 januari			
Aanschafprijs	0	20	20
Cumulatieve afschrijvingen	0	0	0
Boekwaarde	0	20	20
Mutaties in de boekwaarde			
Investerings	52	0	52
Overige mutaties	20	-20	0
Desinvesteringen	0	0	0
Afschrijving desinvesteringen	0	0	0
Afschrijvingen	-11	0	-11
Saldo	61	-20	41
Stand per 31 december			
Aanschafprijs	71	0	71
Cumulatieve afschrijvingen	-11	0	-11
Boekwaarde	61	0	61

In 2023 hebben voor € 71K aan investeringen plaatsgevonden in Software.

→ 7.5.2 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

* € 1.000	Gebouwen & terreinen	Inventaris & apparatuur	In uitvoering & vooruitbetalingen	Totaal
Stand per 1 januari				
Aanschafprijs	52.463	11.566	91	64.121
Cumulatieve afschrijvingen	-28.878	-7.838	0	-36.716
Boekwaarde	23.585	3.728	91	27.405
Mutaties in de boekwaarde				
Investerings	707	1.471	50	2.229
Overige mutaties	91	0	-91	0
Desinvesteringen	0	-3	0	-3
Afschrijving desinvesteringen	0	3	0	3
Afschrijvingen	-1.642	-1.170	0	-2.812
Saldo	-844	302	-41	-583
Stand per 31 december				
Aanschafprijs	53.261	13.035	50	66.347
Cumulatieve afschrijvingen	-30.520	-9.005	0	-39.524
Boekwaarde	22.742	4.030	50	26.822

De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen in eigendom is € 33,4 mln. (waardepeildatum WOZ: 1 januari 2022). Een deel van de activa onder Gebouwen en terreinen dient als zekerheid voor de langlopende leningen.

→ 7.5.3 Vorderingen

* € 1.000	31-dec-23	31-dec-22
Debiteuren	302	152
Vorderingen op personeel	24	10
Vooruitbetaalde kosten	867	751
Verstekte voorschotten	2	14
Overige overlopende activa	387	64
	1.256	829
	1.582	991

De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar. De post overige overlopende activa is € 0,3 mln. hoger door nog te ontvangen bedragen voor gas en elektriciteit en opgenomen borg voor huur. De hogere debiteurenpositie van € 0,1 mln. houdt verband met meer verkoopfacturen die eind 2023 verstuurd zijn.

→ 7.5.4 Liquide middelen

* € 1.000	31-dec-23	31-dec-22
Kasmiddelen	6	6
Tegoeden op bankrekeningen	21.703	19.422
	21.708	19.428

Liquide middelen bestaan vrijwel geheel uit banktegoeden, aangehouden op bank- en spaarrekeningen bij ABN AMRO Bank. Een klein gedeelte van de banksaldi wordt bij ING Bank, Rabobank en Bunq bank aangehouden.

De kasmiddelen en banktegoeden staan ter vrije beschikking aan ArtEZ, behoudens de bankgarantie zoals vermeld in paragraaf 7.5.10 (Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen).

→ 7.5.5 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen wordt als volgt weergegeven:

* € 1.000 Na resultaatbestemming	Algemene reserve	Reserve Flexibiliserings- middelen	Huisvestings- reserve	Reserve Cybersecurity	Reserve Kwaliteits- afspraken	Private Reserve	Totaal
Stand per 1 januari	12.166	30	12.317	453	2.083	1.804	28.853
Toevoegingen / Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat bestemming	1.348	0	-501	-158	1.075	0	1.764
Stand per 31 december	<u>13.515</u>	<u>30</u>	<u>11.816</u>	<u>295</u>	<u>3.157</u>	<u>1.804</u>	<u>30.616</u>

De vergelijkende cijfers 2022 van het verloop van het eigen vermogen waren als volgt:

* € 1.000 Na resultaatbestemming	Algemene reserve	Reserve Flexibiliserings- middelen	Huisvestings- reserve	Reserve Cybersecurity	Reserve Kwaliteits- afspraken	Private Reserve	Totaal
Stand per 1 januari	11.234	30	12.967	500	509	1.804	27.044
Toevoegingen / Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat bestemming	932	0	-650	-47	1.574	0	1.809
Stand per 31 december	<u>12.166</u>	<u>30</u>	<u>12.317</u>	<u>453</u>	<u>2.083</u>	<u>1.804</u>	<u>28.853</u>

Het eigen vermogen is op grond van regels voor de jaarverslaggeving gesplitst in een publiek deel en een privaat deel. Het publieke deel van het vermogen bestaat uit de algemene reserve en vier bestemmingsreserves (reserve flexibiliseringsmiddelen, huisvestingsreserve, reserve cybersecurity en kwaliteitsafspraken). Aan de private reserve wordt vanaf 2020 geen toevoeging meer gedaan, na afstemming met OCW en DUO.

ArtEZ heeft van oudsher een deel van haar algemene reserve bestemd voor huisvesting, om grote projecten in het kader van het strategisch huisvestingsplan mogelijk te maken.

In oktober 2020 is met de VH, als vertegenwoordiger van alle hogescholen met één of meer lerarenopleidingen, en VSNU (huidige naam: Universiteiten van Nederland) het bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen gesloten. In dit akkoord is een ambitieus programma neergezet voor de lerarenopleidingen. De middelen die aan ArtEZ zijn toegekend zijn in de reserve Bestuursakkoord Flexibilisering opgenomen.

Bij de invoering van de Wet Studievoorschot in 2015 werd afgesproken dat de vrijkomende middelen geïnvesteerd zouden worden in de kwaliteit van het onderwijs. Studenten, onderwijsinstellingen en het Rijk legden in een sectorakkoord zes thema's vast waar hogescholen en universiteiten het geld in mochten investeren. Beter aansluiten bij de verschillende leervragen van studenten, betere onderwijsfaciliteiten en betere begeleiding

voor studenten: dat zijn de thema's waarin ArtEZ in de planperiode (2019-2024) flink investeert. Per thema zijn doelen vastgelegd in het Plan Kwaliteitsafspraken, dat goedgekeurd is door het ministerie van OCW. ArtEZ ontvangt op basis van het Plan Kwaliteitsafspraken extra rijksbekostiging gedurende de jaren 2020 tot en met 2024, oplopend van € 2,1 mln. in 2020 tot € 6,4 mln. in 2024.

Cybersecurity staat hoog op de agenda van alle organisaties in Nederland; zo ook bij ArtEZ. Aangezien ArtEZ geen middelen rechtstreeks uit het onderwijs wil onttrekken voor de acties die ondernomen worden op het gebied van ICT-veiligheid vormt ArtEZ hiervoor een bestemmingsreserve.

Op de algemene reserve is geen nadere bestemming gelegd. Deze staat ter vrije beschikking van het Bestuur en dient voor het financieel opvangen van eventuele risico's voor zover dit publieke activiteiten betreft.

→ 7.5.6 Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

* € 1.000	Wachtgeld	Ziektewet	Jubileum	DI-uren	Senioren-regeling	Transitie	WAB	Totaal
Stand per 1 januari	589	0	385	155	938	33	38	2.138
Dotaties	1.257	74	82	0	502	295	36	2.245
Onttrekkingen	-295	-11	-46	0	-230	-47	-33	-661
Vrijval	-153	0	0	-64	0	-13	0	-229
Reclassificatie	0	0	0	-91	0	0	0	-91
Stand per 31 december	1.398	63	421	0	1.211	268	42	3.402
Kortlopend deel < 1 jaar	419	42	24	0	333	268	32	1.117
1 t/m 5 jaar	862	22	151	0	878	0	10	1923
Langlopend deel > 5 jaar	117	0	245	0	0	0	0	362
	1.398	63	421	0	1.211	268	42	3.402

Wachtgeldvoorziening

Voor werknemers die vóór 30 juni 1996 zijn ontslagen ontvangt ArtEZ facturen op basis van collectiviteit binnen het hbo, voor werknemers waarvan het dienstverband is beëindigd na 30 juni 1996 op individuele grondslag.

Onttrekkingen aan deze voorziening vinden plaats op basis van facturen van de uitkering-sinstanties. In totaal heeft ArtEZ op grond van bovenstaande regelingen in 2023 € 0,3 mln. betaald voor werknemers die niet meer in dienst zijn (in 2022 € 0,3 mln.). De dotatie en vrijval komen ten laste, respectievelijk ten gunste van de personele lasten.

Per einde 2023 zijn voor 17 personen wachtgeldverplichtingen opgenomen (2022: 19), waarbij de voorzieningen per persoon uiteenlopen van € 1K tot € 0,3 mln..

Voorziening ziektewet uitkering

Voor werknemers die tijdens ziekte uit dienst zijn gegaan betaalt ArtEZ het loon door tot 2 jaar na uitdiensttreding. In 2023 is 1 medewerker ziek uit dienst gegaan en daarvoor heeft ArtEZ een voorziening getroffen.

Jubileumvoorziening

De jubileumvoorziening maakt de verplichting van toekomstige jubileumuitkeringen (bij 25-, 40- en 50-jarig dienstverband) zichtbaar. Er is rekening gehouden met een jaarlijkse vertrekkans

van 5% en met de verdere stijging van de pensioenleeftijd. De stand van de voorziening blijft vrijwel gelijk door de gestegen gemiddelde leeftijd van het personeel en reeds uitgekeerde jubileumuitkeringen.

Voorziening verlofsparen DI-Uren

Deze voorziening wordt vanwege het kortlopende karakter vanaf 2023 gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Voorziening werktijdvermindering senioren

In de huidige cao is een regeling opgenomen voor werktijdvermindering senioren. Voor de personen die nu of mogelijk in de toekomst gebruik maken van deze regeling is een voorziening opgenomen. De hoogte van de voorziening is gelijk aan het verschil tussen de opgenomen arbeidstijd (maximaal 20% betaalde werktijdvermindering) en de teruggang in salaris (4 tot 9%) voor de jaren waarin (mogelijk) gebruik gemaakt wordt van de regeling.

Transitievoorziening

Deze voorziening betreft de verwachte verplichtingen die voort kunnen vloeien uit voorgenomen of overeengekomen beëindiging van dienstverbanden met medewerkers, niet zijnde op grond van afbouw overformatie.

Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

De voorziening is bepaald op individueel niveau met een reële inschatting van het al dan niet uitdiensttreden van een werknemer met een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd.

→ 7.5.7 Langlopende schulden

* € 1.000

	Krediet- instellingen	Overig	Totaal
Schuldrest lening 1 januari	3.536	447	3.982
Aangegane leningen	0	0	0
Aflossingen	-602	-20	-623
Schuldrest lening 31 december	2.933	426	3.360
Waarvan kortlopend:	-267	-213	-480
Totaal	2.667	213	2.880
Looptijd 1 t/m 5 jaar	-1.067	-213	-1.280
Looptijd > 5 jaar	-1.600	0	-1.600
	-2.667	-213	-2.880

De post langlopende schulden aan kredietinstellingen bestaat uit de volgende leningen:

Lening BNG schuldrest ultimo 2023 € 0,0 mln.

Een geldlening van de NV Bank Nederlandse Gemeenten is in hoofdsom oorspronkelijk groot € 6,7 mln.. Als zekerheid is hypotheekrecht verleend op de panden aan de Utrechtsestraat 85 te Arnhem, Oude Kraan 26 - 34 te Arnhem en Aan de Stadsmuur 88 te Zwolle. De rente bedraagt 3,58% per jaar. De rente blijft ongewijzigd tot einde looptijd van de lening. Rente en aflossing worden berekend volgens de annuïteitenmethode. De bedragen worden maandelijks betaald. De laatste termijn is in december 2023 voldaan.

Lening ABN-AMRO schuldrest ultimo 2023 € 2,9 mln.

Een geldlening van ABN-AMRO is in hoofdsom oorspronkelijk € 4,0 mln. Het betreft een lening met een rente van 2,10% voor 15 jaar vast. De jaarlijkse aflossing bedraagt € 0,3 mln., waarvan de laatste termijn op 1 oktober 2034 dient te worden voldaan. Als zekerheid is hypotheekrecht verleend op de panden aan Onderlangs 9 te Arnhem (zie verder ook bij Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen). De aflossing in 2024 bedraagt € 0,3 mln. en is opgenomen onder de kortlopende schulden.

Overig

De overige langlopende schuld betreft een lening bij Saxion Hogescholen, met een saldo ultimo 2023 van € 0,4 mln.. Bij de overdracht van het conservatorium Enschede van Saxion naar ArtEZ in 2006 heeft Saxion lening verstrekt van maximaal € 2,0 mln. en enkele zeer specifieke onderhoudskosten betaald om de jaarlijkse huur te verlagen. ArtEZ lost vanaf 2015 af op deze lening en betaalt jaarlijks 2% rente over de hoofdsom. De laatste termijn wordt afgelost in 2025.

→ 7.5.8 Kortlopende schulden

* € 1.000	31-dec-23	31-dec-22
Kredietinstellingen	480	751
Crediteuren	1.242	1.837
<i>Belastingen en premies:</i>		
Loonheffing	1.415	1.343
Omzetbelasting	28	23
Premies sociale verzekeringen	609	578
	2.052	1.944
Schulden inzake pensioenen	608	636
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen collegegelden	3.393	3.209
Vooruit ontvangen cursusgelden	232	137
Vooruit ontvangen geïmmerkte subsidies OCW	582	1.209
Vakantiegeld en -dagen	2.635	2.527
Vooruit ontvangen bedragen	526	244
Overige overlopende passiva	1.525	1.127
	8.893	8.452
	13.275	13.621

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Schulden aan kredietinstellingen

De schulden aan kredietinstellingen hebben betrekking op het aflossingsdeel 2024 van de langlopende leningen van ABN AMRO en Saxion. Zie tevens 7.5.7 Langlopende schulden.

Crediteuren

Het crediteurensaldo is € 0,6 mln. lager dan ultimo 2022. Het aantal betaalde facturen was eind 2023 hoger dan per eind 2022.

Vooruit ontvangen collegegelden

Het aantal studenten en de daarmee samenhangende collegegelden voor het opleidingsjaar 2023-2024 is ten opzichte van het opleidingsjaar 2022-2023 licht gedaald.

Vooruit ontvangen geoormerkte subsidies OCW

De niet bestede middelen NPO per ultimo 2022 van € 1,2 mln. zijn conform afspraken met OCW als vooruit ontvangen op de balans opgenomen. In 2023 is hiervan € 0,6 mln. besteed.

Vooruit ontvangen bedragen

Onder deze post wordt het saldo van ontvangen bedragen en bestedingen op projecten verantwoord. Wegens de gestegen en in de toekomst nog te stijgen loonkosten, is bij een herberekening geconstateerd dat de externe gefinancierde projecten in de toekomst verlieslijdend zijn. Voor deze projecten is vanuit het voorzichtigheidsprincipe een reservering voor toekomstige verliezen gevormd.

Tevens is in deze post opgenomen het Stedelijk Conservatorium Fonds en vooruit ontvangen bijdragen voor excursies die plaatsvinden in 2024.

Overige overlopende passiva

Deze post neemt ten opzichte van 2022 met € 0,4 mln. toe door per saldo een afname van Nuffic van € 57K en een toename van € 0,5 mln. nog te betalen crediteuren.

→ 7.5.9 Subsidieprojecten

ArtEZ neemt deel aan een aantal grote subsidieprojecten, die in sommige gevallen een balanspositie tot gevolg hebben. Subsidieprojecten waar een aparte verantwoording bij gevraagd wordt door de subsidiegever worden verwerkt op een eigen projectcode in de administratie. Bij de start van een project worden voorschotten op de subsidie geboekt op vooruit ontvangen bedragen. Per eindejaar wordt bepaald welke kosten van een project voor subsidie in aanmerking komen en hoeveel het bijbehorende subsidiebedrag is. Dit bedrag wordt in de baten verwerkt. In sommige gevallen zal het al ontvangen bedrag groter zijn en blijft een restant van het bedrag als schuld op de balans staan. In enkele gevallen is het te vorderen deel van de subsidie hoger dan het al ontvangen bedrag. In dat geval wordt een vordering opgenomen op de balans.

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt

Omschrijving	Toewijzing		activiteiten geheel uitgevoerd / afgerond?
	kenmerk	datum	
Lerarenbeurs Averink	ABLTINS-372775	20-9-2022	JA
Lerarenbeurs Blaak	ABLTINS-365496	19-6-2022	JA

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopen per ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m 2022	Subsidiabele kosten t/m 2022	Saldo per 1 januari 2023	Verrekend in 2023	Saldo per 31 december 2023
	kenmerk	datum						
Coronabaten	COHO210031	13-4-2021	171.720	171.720	117.270	-54.450	54.450	0

→ 7.5.10 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Huurverplichtingen

Per einde 2023 heeft ArtEZ verplichtingen uit hoofde van huurcontracten ter grootte van € 7,4 mln., als volgt te specificeren:

- verplichtingen < 1 jaar: € 1,4 mln.
- verplichtingen 1-5 jaar: € 2,3 mln.
- verplichtingen > 5 jaar: € 3,7 mln.

Kredietovereenkomst ABN AMRO

ArtEZ heeft op 23 september 2019 een kredietovereenkomst met ABN AMRO afgesloten, bestaande uit een faciliteit in rekening courant van max. € 1,0 mln. en een langlopende lening van € 4,0 mln.. Als zekerheid heeft ArtEZ het recht van hypotheek van € 6,9 mln. verleend op het pand Onderlangs 9 te Arnhem.

Bankgaranties

Door de ABN AMRO Bank is een bankgarantie afgegeven ter hoogte van € 21K ten behoeve van de gemeente Zwolle.

Leaseverplichtingen

Per einde 2023 heeft ArtEZ verplichtingen uit hoofde van drie leasecontracten voor multifunctionals. De leasecontracten hebben een looptijd van 48 tot 60 maanden, vanaf juli 2020 t/m juni 2025. Op 31 december 2023 bedragen de leaseverplichtingen € 74K, als volgt te specificeren:

- verplichtingen < 1 jaar: € 55K
- verplichtingen 1-5 jaar: € 19K
- verplichtingen > 5 jaar: € 0K

Sofia Norman, Esther van der Pijl, Lina Vervecken, Maxime Boël,
Sander Los, Rodrigo Gonçalves Sousa Loureiro, Elin Hallqvist,
Alma Saari.

→ 7.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

→ 7.6.1 Rijksbijdragen

* € 1.000

	2023	begroting 2023	2022
Rijksbijdrage sector HBO OCW	65.739	61.953	61.890
Geormerkte OCW-subsidies	<u>7</u>	<u>0</u>	<u>14</u>
	<u>65.747</u>	<u>61.953</u>	<u>61.904</u>

In 2023 is de rijksbijdrage € 3,8 mln. hoger dan begroot. Deze stijging wordt voor € 3,6 mln. veroorzaakt door de loon- en prijscompensatie toegekend in de voorjaarsnota 2023. Het restant van € 0,2 mln. betreft extra inkomsten voor studentenwelzijn, cybersecurity en kennisveiligheid. In de rijksbijdrage zijn tevens de NPO-gelden van € 0,6 mln. verantwoord.

→ 7.6.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies

* € 1.000

	2023	begroting 2023	2022
Overige overheidsbijdragen	<u>207</u>	<u>0</u>	<u>189</u>
	<u>207</u>	<u>0</u>	<u>189</u>

In 2023 zijn de overige overheidsbijdragen gelijk aan vorig jaar.
De overige overheidsbijdragen kunnen als volgt uitgesplitst worden naar afkomst:

Rijk	90
Provincie	54
Gemeenten	63

→ 7.6.3 Collegegelden

* € 1.000

	2023	begroting 2023	2022
Collegegelden	<u>7.535</u>	<u>7.984</u>	<u>5.357</u>
	<u>7.535</u>	<u>7.984</u>	<u>5.357</u>

De collegegelden komen € 0,4 mln. lager uit dan de begroting 2023.

Deze lagere inkomsten worden voornamelijk veroorzaakt door studiestakers, behalen van een diploma voor het einde van het studiejaar en betaling wettelijk in plaats van instellingscollegegeld. Tevens zijn toegekende beurzen in mindering gebracht op de collegegelden. De hogere inkomsten ten opzichte van 2022 worden vooral veroorzaakt door de halvering van de collegegelden gedurende collegejaar 2021-2022.

→ 7.6.4 Baten werk in opdracht van derden

* € 1.000	2023	begroting 2023	2022
Contractonderwijs, vooropleidingen en overige cursussen	568	631	594
Baten contractonderzoek NWO	401	0	271
Overige baten in opdracht van derden	272	946	316
	<u>1.241</u>	<u>1.577</u>	<u>1.182</u>

Baten contractonderwijs, contractonderzoek en overige baten in opdracht van derden is gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. De begroting is hoger dan de realisatie. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat de begroting van de Overige subsidies opgenomen is onder Overige baten in opdracht van derden.

→ 7.6.5 Overige baten

* € 1.000	2023	begroting 2023	2022
Verhuur	51	47	31
Detachering personeel	66	0	86
Studentenbijdragen	110	214	228
Verkoop onderwijsmateriaal	266	283	254
Overige baten	549	409	555
	<u>1.043</u>	<u>953</u>	<u>1.154</u>

Ten opzichte van de begroting zijn meer opbrengsten gerealiseerd: € 0,1 mln. Ten opzichte van de 2022 zijn de opbrengsten afgenomen met € 0,1 mln. De studentenbijdragen zijn afgenomen, hier staan ook lagere student-gerelateerde kosten tegenover.

→ 7.6.6 Personele lasten

* € 1.000	2023	begroting 2023	2022
Brutolonen en salarissen	34.544	35.347	32.124
Sociale lasten	4.715	4.692	4.310
Pensioenpremies	4.961	5.769	5.232
Lonen en salarissen	44.220	45.809	41.666
Dotatie personele voorzieningen	2.016	1.167	246
Personeel niet in loondienst	6.894	5.497	5.141
Overige personeelslasten	1.787	2.072	1.703
Overige personele lasten	10.697	8.737	7.090
Uitkeringen	-135	-28	-146
	<u>54.783</u>	<u>54.517</u>	<u>48.610</u>

Per jaareinde 2023 zijn 966 personen in dienst (2022: 949), met een totale omvang van 474 fte (2022: 471). In 2023 bedroeg de gemiddelde personele bezetting 474 fte (2022: 470). Alle personeelsleden in dienst hebben hun standplaats in Nederland.

De gerealiseerde totale personeelslasten zijn € 0,2 mln. hoger dan begroot. De lonen en salarissen inclusief de pensioenpremies en sociale lasten zijn hoger dan in 2022 vanwege de aanpassing in de cao maar lager dan begroot vanwege de krapte op de arbeidsmarkt.

De overige personele lasten leiden tot een verhoging van € 1,9 mln. ten opzichte van de begroting. De dotatie aan de personele voorzieningen is € 0,8 mln. hoger dan begroot. De stijging ten opzichte van de begroting van Personeel niet in loondienst van € 1,4 mln. wordt onder andere veroorzaakt door meer inhuur, externe invulling tijdelijke opdrachten en ziektevervanging. Ten opzichte van vorig jaar is de dotatie personele voorzieningen € 1,7 mln. hoger; de Personeel niet in loondienst is hoger vanwege de verschuiving van kosten van Diensten van Derden.

Ten aanzien van de pensioenlasten geldt dat de dekkingsgraad op 31 januari 2024 van het ABP 111,0% is. Per 1 januari 2024 bedraagt de indexatie 3,03% (2023: 11,96%)⁷.

WNT-verantwoording 2023 Stichting ArtEZ

De Wet Normering Topinkomens (WNT) is van toepassing op Stichting ArtEZ. Het voor ArtEZ toepasselijke bezoldigingsmaximum voor het onderwijs is in 2023 € 173.000. Dit is conform klasse D, op basis van 12 complexiteitspunten gebaseerd op:

- totale baten t-2 (25-75 miljoen euro): 6 punten
- aantal bekostigde studenten t-2 (1.500-2.500 studenten): 2 punten
- gewogen aantal onderwijssectoren (Onderwijs en Taal & Cultuur): 4 punten

Tabel 1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Gegevens 2023		
bedragen x € 1	M. Brussaard	M. Bremer
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	137.424	113.271
Beloningen betaalbaar op termijn	31.768	27.242
Subtotaal	169.192	140.513
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	173.000	173.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Bezoldiging	169.192	140.513
Het bedrag van de overschrijding, en	N.v.t	N.v.t
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t

7. Bron: website ABP dekkingsgraad per 31 januari 2024

Gegevens 2022		
bedragen x € 1	M. Brussaard	M. Bremer
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	133.461	110.006
Beloningen betaalbaar op termijn	30.306	28.319
Subtotaal	163.767	138.325
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	168.000	168.000
Bezoldiging	163.767	138.325

Tabel 1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Gegevens 2023 en 2022		
bedragen x € 1	L. Verveld	
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur (ad interim)	
Kalenderjaar	2023	2022
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	01/08 t/m 31/12	N.v.t
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	5	N.v.t
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar	556	N.v.t
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	212	206
Maxima op basis van de normbedragen per maand	147.500	N.v.t
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	117.872	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)		
Bezoldiging in de betreffende periode	108.420	0
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	108.420	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Bezoldiging	108.420	
Het bedrag van de overschrijding, en	N.v.t	N.v.t
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t

Tabel 1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023							
bedragen x € 1	P. Ballings	L. van Deth	A. Esmeljer	S. Haringa	P. Meurs	S. Baboeram Panday	J. Francisco
Functiegegevens	Voorzitter	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 4/3	5/3 - 31/12	01/01 - 4/3	5/3 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 12/09
Bezoldiging							
Bezoldiging	2.373	11.377	1.582	7.584	9.167	9.167	6.404
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	4.479	21.471	2.986	14.314	17.300	17.300	12.086
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Bezoldiging	2.373	11.377	1.582	7.584	9.167	9.167	6.404
Het bedrag van de overschrijding, en	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t

Gegevens 2022							
bedragen x € 1	P. Ballings		A. Esmeljer		P. Meurs	S. Baboeram Panday	J. Francisco
Functiegegevens	Voorzitter		Lid		Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12		01/01 - 31/12		01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging							
Bezoldiging	13.552		9.102		9.102	9.102	9.102
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	25.200		16.800		16.800	16.800	16.800

De RvT heeft op 13 september 2023 Jarrod Francisco, lid van de RvT, verzocht tijdelijk zijn taken neer te leggen in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek van Likeminds (zijn werkgever). Jarrod Francisco is daarmee akkoord gegaan in het belang van ArtEZ. De uitkomsten van het onderzoek laten langer op zich wachten en daarom is de heer Francisco – na onderling overleg – per 31 december 2023 formeel teruggetreden als lid v an de RvT op 1 januari 2024.

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Gegevens 2023	
bedragen x € 1	J. Francisco
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Lid RvT
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	N.v.t
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2023
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	2.763
Individueel toepasselijk maximum	7.500
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	2.763
Waarvan betaald in 2023	2.763
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t
Het bedrag van de overschrijding, en	N.v.t
de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t

→ 7.6.7 Afschrijvingen

* € 1.000

	2023	begroting 2023	2022
Afschrijving immateriële activa	11	0	0
Afschrijving gebouwen	1.642	1.920	1.626
Afschrijving inventaris en apparatuur	1.170	1.296	1.136
	<u>2.822</u>	<u>3.215</u>	<u>2.761</u>

De afschrijvingslasten zijn € 0,4 mln. lager dan begroot door lagere investeringen dan gepland in 2023. Vanwege het op handen zijnde masterplan huisvesting worden investeringen nauwkeurig gewogen en waar mogelijk uitgesteld.

→ 7.6.8 Huisvestingslasten

* € 1.000

	2023	begroting 2023	2022
Huur	1.476	1.217	1.171
Verzekeringen	182	120	176
Onderhoud en exploitatie	890	1.036	1.089
Energie en water	2.518	3.089	1.896
Schoonmaakkosten	999	1.020	1.013
Heffingen	381	552	360
	<u>6.446</u>	<u>7.034</u>	<u>5.706</u>

De uitgaven voor huisvesting vallen in 2023 € 0,6 mln. lager uit dan begroot. De kosten voor gas en elektriciteit zijn door een lager verbruik dan begroot € 0,6 mln. lager.

Ten opzichte van de realisatie van 2022 is het tegenovergestelde beeld zichtbaar. De lasten voor gas en elektriciteit zijn € 0,6 mln. hoger door stijging van energietarieven. De onderhoudskosten zijn € 0,2 mln. lager doordat minimale uitvoering van werkzaamheden heeft plaatsgevonden in afwachting van een nieuw masterplan huisvesting. De huurlasten zijn € 0,3 mln. hoger dan in 2022 door verlenging van de huur van bestaande locatie tegen nieuwe voorwaarden en een nieuw gehuurde locatie. Ten opzichte van voorgaande jaren worden bijkomende kosten uit hoofde van huurcontracten als huur verantwoord.

→ 7.6.9 Overige lasten

* € 1.000

	2023	begroting 2023	2022
Administratie- en beheerskosten	5.660	5.490	7.405
Inventaris en apparatuur	1.096	1.592	926
Leermiddelen	2.544	4.048	1.594
Overige	588	738	879
	<u>9.887</u>	<u>11.867</u>	<u>10.803</u>

Door de invoering van een nieuw grootboekrekeningschema op basis van de inkoopsegmenten ontstaan in de overige lasten grote fluctuaties ten opzichte van de begroting en de realisatie van 2022.

De toename van de post leermiddelen wordt bijvoorbeeld voornamelijk veroorzaakt door een verschuiving van reis- en verblijfskosten naar onderwijs evenementen.

De Administratie- en beheerskosten zijn € 1,7 mln. lager dan in 2022. Zoals hierboven beschreven is de aanpassing van het grootboekrekeningschema een belangrijke oorzaak.

De post administratie- en beheerskosten is als volgt uit te splitsen:

* € 1.000	2023	begroting 2023	2022
Diensten van derden	2.289	1.504	4.802
ICT-middelen	881	1.103	1.157
Kantoorkosten	570	524	313
Eten, drinken en verblijfskosten	397	582	352
Publiciteit en (personeels)werving	419	674	463
Schenken en beurzen	176	345	213
Contributies	357	200	319
Accountantskosten	163	105	150
Overig	409	454	-365
	<u>5.660</u>	<u>5.490</u>	<u>7.405</u>

Een groot deel van de diensten van derden zijn nu gerubriceerd onder 'Personeel niet in loondienst' onder de personele lasten en 'huur gebouwen' onder de huisvestingslasten. Ook is sprake van stijging van kosten door inflatie.

De accountantskosten 2023 zijn € 8K hoger wegens nagekomen kosten met betrekking tot extra werkzaamheden voorgaand boekjaar. De kosten van de onafhankelijke accountant worden verder gespecificeerd in paragraaf 7.6.13 Honoraria van de onafhankelijke accountant.

De grote onderbesteding ten opzichte van de begroting betreft vertraagde uitgaven bij de tijdelijke geldstromen van € 1,2 mln. Daarnaast hebben voor € 0,8 mln. diverse extra werkzaamheden niet plaatsgevonden door niet beschikbare capaciteit, zoals bij beleidsmiddelen en de diverse eenheden.

→ 7.6.10 Financiële baten en lasten

* € 1.000	2023	begroting 2023	2022
Rentebaten	9	0	0
Rentelasten	-80	-115	-98
	<u>-71</u>	<u>-115</u>	<u>-98</u>

Tegoeden op spaarrekeningen brengen door de lage rentestand nauwelijks nog rente op. De rentelasten dalen doordat afgelost wordt op de leningen. ArtEZ kiest voor zekerheid bij het afsluiten van leningen en daarom kennen alle afgesloten leningen een vaste rente.

→ 7.6.11 Verbonden partijen

ArtEZ heeft geen verbonden partijen.

→ 7.6.12 Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan die van materiële invloed zijn op de jaarrekening 2023.

→ 7.6.13 Honoraria van de onafhankelijke accountant

De volgende honoraria van onafhankelijke accountants zijn ten laste gebracht van de organisatie, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW. Andere controleopdrachten betreffen subsidieprojecten.

Voor de jaarrekening 2023 heeft PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. de opdracht gekregen om een accountantsverklaring bij de jaarrekening te verstrekken alsmede andere controle-opdrachten uit te voeren.

* € 1.000

	2023	begroting 2023	2022
Controle van de jaarrekening	130	0	114
Andere controlewerkzaamheden	13	0	0
Fiscale advisering	0	0	0
Andere niet-controlediensten	11	0	0
	<u>154</u>	<u>0</u>	<u>114</u>

Dit betreft de kosten met betrekking tot de controle van het boekjaar.

Arnhem, 10 juni 2024

College van Bestuur

Marjolijn Brussaard, voorzitter College van Bestuur

Bert Verveld, lid College van Bestuur a.i.

→ 7.7 Overige gegevens

→ 7.7.1 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het college van bestuur en de raad van toezicht van Stichting ArtEZ

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting ArtEZ te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting ArtEZ op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2023;
- de staat van baten en lasten over 2023; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting ArtEZ, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvat ook andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het college van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening**

Het college van bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het college van bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

In dit kader is het college van bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het college van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het college van bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het college van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 21 juni 2024
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

R.S.F. Loesberg RA

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

→ 7.7.2 Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Ingevolge de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek wordt het exploitatie-resultaat van het verslagjaar toegevoegd aan de reserves van de instelling. Het College van Bestuur stelt de Raad van Toezicht voor om het resultaat ad € 1,7 mln. als volgt te bestemmen: Vooruitlopend op de goedkeuring door de Raad van Toezicht is dit voorste resultaat-bestemming reeds in de jaarrekening verwerkt.

Resultaat 2023 (bedragen * € 1.000)		1.764
Bestemmingsreserves		
	Huisvesting	-501
	Cybersecurity	-158
	Kwaliteitsafspraken	571
	Kwaliteitsafspraken Investeringsubsidies	503
Subtotaal bestemmingsreserves		415
	Algemene reserve	1.348
	Private reserve	0
Totaal naar reserves		1.764

→ 7.7.3 Algemene reserve en overige reserves

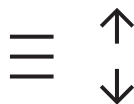
De algemene reserve is niet nader verdeeld.

Bart Scholten, Marsh van Veen, Sander Kamper, Anne Thomas Fottier | Artisteducator in Theater & Media

 Bijlage 1 Vastgesteld opleidingenoverzicht 2022-2023

CROHO/ ISAT- code	Onder- wijssoort	Opleiding (in CROHO)	Studierichting (eigen naam)	Onderwijs- locatie	Opleidings- vorm	Taal	Officiële graad	ArtEZ Opleidingscode
80021	Associate degree	Interieur- vormgever Interior Design	Interieurvormgever Interior Designer	Zwolle	Voltijd	NL	Associate Degree (Ad)	BZVOR-ASS
39110	Bachelor	Autonome Beeldende Kunst Fine Art	Base for Experiment Art & Research Afkorting/abbr. BEAR Fine Art	Arnhem	Voltijd	EN	Bachelor of Arts (BA)	BAAUT
	Bachelor	Autonome Beeldende Kunst Fine Art	Fine Art	Enschede Enschede	Voltijd Voltijd	NL EN	Bachelor of Arts (BA) Bachelor of Arts (BA)	BEAUT BEAUTE
39100	Bachelor	Docent Beeldende Kunst en Vormgeving Fine Art and Design in Education	Docent Beeldende Kunst en Vormgeving Fine Art and Design in Education	Arnhem Zwolle	Voltijd Voltijd	NL NL	Bachelor of Education (BEd) Bachelor of Education (BEd)	BADOC BZDOC
			Docent Beeldende Kunst en Vormgeving Fine Art and Design in Education	Arnhem Zwolle	Deeltijd Deeltijd	NL NL	Bachelor of Education (BEd) Bachelor of Education (BEd)	BADOC BZDOC
			Docent Beeldende Kunst en Vormgeving op Maat Fine Art and Design in Education tailor-made	Arnhem Zwolle	Deeltijd Deeltijd	NI NL	Bachelor of Education (BEd) Bachelor of Education (BEd)	BADOC BZDOC
39111	Bachelor	Vormgeving Design	Animation Design	Zwolle	Voltijd	NL	Bachelor of Arts (BA)	BZVOR-AND
			Comic Design	Zwolle	Voltijd	NL	Bachelor of Arts (BA)	BZVOR-COD
			Creative Writing	Arnhem	Voltijd	NL	Bachelor of Arts (BA)	BAVOR-CRW
			Crossmedia Design	Enschede Enschede	Voltijd Voltijd	NL EN	Bachelor of Arts (BA) Bachelor of Arts (BA)	BEVOR-ACD BEVORE-ACD
			Fashion Design	Arnhem	Voltijd	EN	Bachelor of Arts (BA)	BAVOR-MOD
			Graphic Design	Arnhem	Voltijd	EN	Bachelor of Arts (BA)	BAVOR-GRD
			Graphic Design	Zwolle	Voltijd	NL	Bachelor of Arts (BA)	BAVOR-GRD
			Illustration Design	Zwolle	Voltijd	NL	Bachelor of Arts (BA)	BZVOR-ILL
			Design Art Technology	Arnhem	Voltijd	EN	Bachelor of Arts (BA)	BAVOR-INT
			Interieurarchitectuur Interior Architecture	Zwolle	Voltijd	NL	Bachelor of Arts (BA)	BZVOR-INA
			Moving Image	Enschede	Voltijd	EN	Bachelor of Arts (BA)	BEVOR-MOI
			Product Design	Arnhem	Voltijd	EN	Bachelor of Arts (BA)	BAVOR-PRD

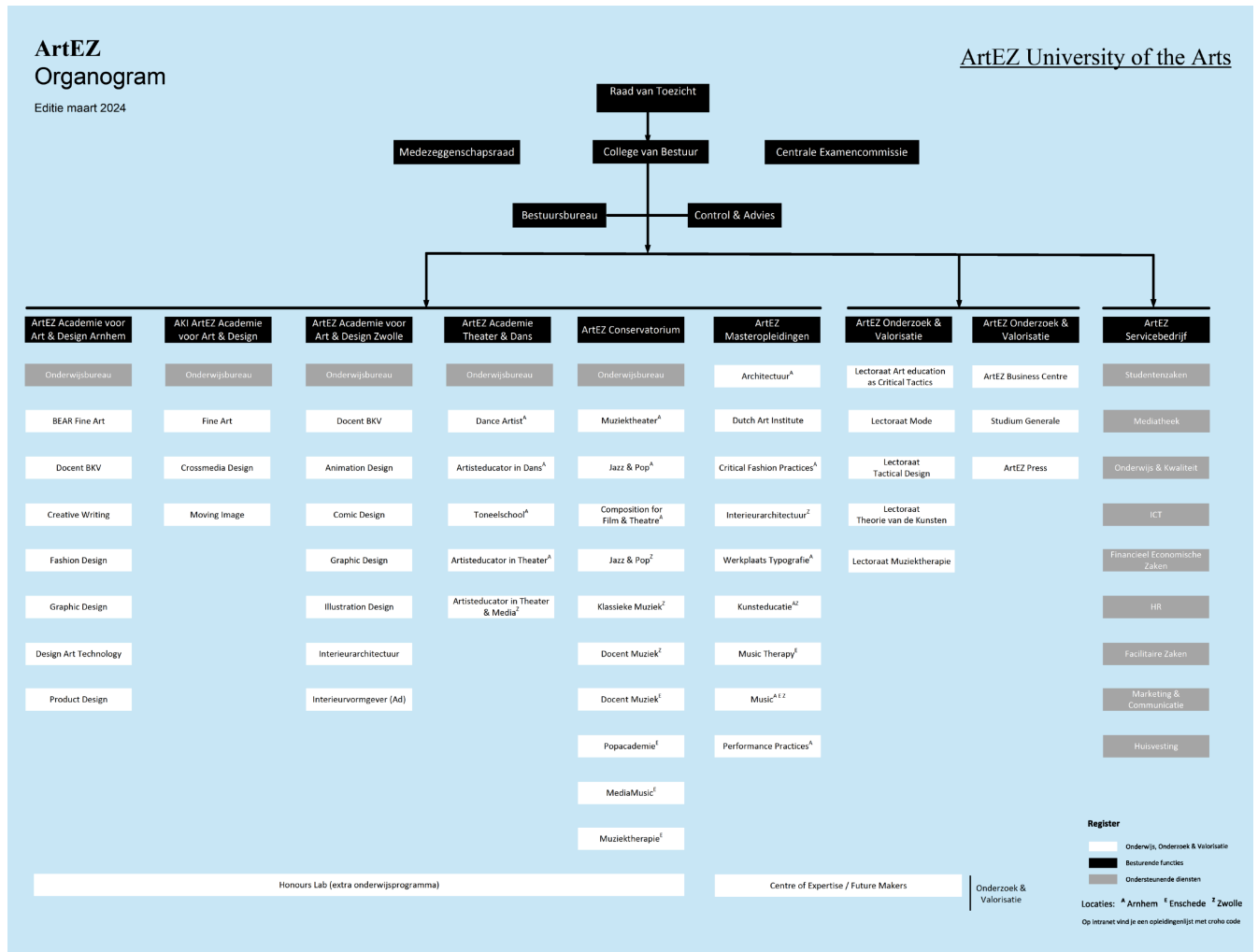
CROHO/ ISAT- code	Onder- wijssoort	Opleiding (in CROHO)	Studierichting (eigen naam)	Onderwijs- locatie	Opleidings- vorm	Taal	Officiële graad	ArtEZ Opleidingscode
34739	Bachelor	Muziek Music	Composition for Film and Theatre	Online Arnhem	Voltijd Voltijd	EN EN	Bachelor of Music (BMus) Bachelor of Music (BMus)	MAMUZ-CFT MAMUZ-CFT
			Jazz & Pop	Arnhem Zwolle	Voltijd Voltijd	EN NL	Bachelor of Music (BMus) Bachelor of Music (BMus)	MAMUZ-JPO MAMUZ-JPO
			Klassieke Muziek Classical Music	Zwolle Zwolle	Voltijd Voltijd	NL EN	Bachelor of Music (BMus) Bachelor of Music (BMus)	MZMUZ-KLM MZMUZE-KLM
			MediaMusic	Enschede	Voltijd	NL	Bachelor of Music (BMus)	MEMUZ-TEC
			Muziektheater Music Theatre	Arnhem	Voltijd	NL	Bachelor of Music (BMus)	MAMUZ-MTH
			Popacademie Academy of Pop Music	Enschede	Voltijd	NL	Bachelor of Music (BMus)	MEMUZ-POP
39112	Bachelor	Docent Muziek Music in Education	Docent Muziek Music in Education	Enschede Zwolle	Voltijd Voltijd	NL NL	Bachelor of Education (BEd) toevoeging: in Music Bachelor of Education (BEd) toevoeging: in Music	MEDOC MZDOC
			Docent Muziek Op Maat Music in Education tailor-made	Enschede Zwolle	Voltijd Voltijd	NL NL	Bachelor of Education (BEd) toevoeging: in Music Bachelor of Education (BEd) toevoeging: in Music	MEDOC MZDOC
39112	Bachelor	Muziektherapie Music Therapy	Muziektherapie Music Therapy	Enschede	Voltijd	NL	Bachelor of Arts (BA) toevoeging: in Music Therapy	MEMTH
34798	Bachelor	Dans Dance	Dance Artist	Arnhem	Voltijd	EN	Bachelor of Arts (BA)	TADAN
34940	Bachelor	Docent Dans Dance in Education	Docent Dans Dance in Education	Arnhem	Voltijd	NL	Bachelor of Education (BEd) toevoeging: in Dance	TADOC-DAN
34860	Bachelor	Theater Theatre	Toneelschool School of Acting	Arnhem	Voltijd	NL	Bachelor of Arts (BA)	TATHE-ACT
34745	Bachelor	Docent Theater Theatre in Education	Docent Theater Theatre in Education	Arnhem Zwolle	Voltijd Voltijd	NL NL	Bachelor of Education (BEd) toevoeging: in Theatre Bachelor of Education (BEd) toevoeging: in Theatre	TADOC-DRA TZDOC-DRA
44336	Master	Architectuur Architecture	Architectuur Architecture	Arnhem	Deeltijd concurrent ¹	NL	Master of Science (MSc)	A2ARC-BOU
49238	Master	Interieur- architectuur Interior Architecture	Interieurarchitectuur Interior Architecture	Zwolle	Voltijd	EN	Master of Arts (MA)	A2ARC-INT

8. De opleidingsvorm bij deze opleiding is concurrent. Deze opleidingsvorm is niet officieel geregistreerd bij het CROHO. De academies van bouwkunst in Nederland gebruiken om aan te geven dat je bij het volgen van deze master ook bij een architectenbureau leert en werkt. / *The type of education programme is concurrent. This type of education is not officially registered in the CROHO Register. The academies of architecture in the Netherlands use this type of education to indicate that you will also learn and work at an architectural office when you follow this master.*

CROHO/ ISAT- code	Onder- wijssoort	Opleiding (in CROHO)	Studierichting (eigen naam)	Onderwijs- locatie	Opleidings- vorm	Taal	Officiële graad	ArtEZ Opleidingscode
49114	Master	Master of Arts in Fine Art and Design	DAI Art Praxis	Arnhem	Voltijd	EN	Master of Arts (MA)	B2ART-DAI
			Fashion Design⁹	Arnhem	Voltijd	EN	Master of Arts (MA)	B2ART-FIA
			Critical Fashion Practices	Arnhem	Voltijd	EN	Master of Arts (MA)	B2ART-FDS
			Werkplaats Typografie	Arnhem	Voltijd	EN	Master of Arts (MA)	B2ART-WTY
49117	Master	Kunsteducatie Education in Arts	Kunsteducatie Education in Arts	Zwolle	Deeltijd	NL	Master of Education (MEd)	K2KUN-EDU
			International Master Artist Educator Afkorting/abbr. IMAE	Zwolle (feitelijke standplaats Arnhem)	Voltijd	EN	Master of Education (MEd)	K2KUN-ART
44739	Master	Muziek Music	Jazz & Pop	Arnhem Zwolle	Voltijd Voltijd	EN EN	Master of Music (MMus) Master of Music (MMus)	M2AMU-JPO M2ZMU-JPO
			Klassieke Muziek Classical Music	Zwolle	Voltijd	EN	Master of Music (MMus)	M2ZMU-KLM
			Muziektheater Music Theatre	Arnhem	Voltijd	NL	Master of Music (MMus)	M2AMU-MTH
			The Sound of Innovation	Enschede	Voltijd	EN	Master of Music (MMus)	M2EMU-SOI
49125	Master	Performance Practices	Performance Practices	Arnhem	Voltijd	EN	Master of Arts (MA)	T2DAN-THP
44739	49286	Master of Music Therapy	Muziektherapie Music Therapy	Enschede Enschede	Voltijd Deeltijd	EN EN	Master of Arts (MA) <i>toevoeging:</i> in Music Therapy Master of Arts (MA) <i>toevoeging:</i> in Music Therapy	M2EMU-MTP M2EMU-MTP

9. Er worden geen nieuwe studenten aangenomen bij de Master Fashion Design. / *At the moment no new students will be accepted into the master Fashion Design.*

→ Bijlage 2 Organogram

Bijlage 3 Afkortingenlijst

A&D = Art & Design
 ABC = Artez Business Centre
 AD = Associate Degree
 AKI = AKI ArtEZ Academie voor Art & Design
 AOP = Algemeen Ondersteunend Personeel
 ART-PC = Art-Based Learning in Palliative Care
 AVG = Algemene verordening gegevensbescherming
 AVO = Algemeen vakbondsoverleg
 Awb = Algemene wet bestuursrecht
 BA = Bachelor of Arts; ook Bachelor of Music is overigens een BA
 BAMA = Aanduiding voor de bachelor-masterstructuur
 BAS = Bachelor Applied Science
 BCI = Bestuurscommissie Internationalisering
 BCO = Bestuurscommissie Onderwijs
 BCOZ = Bestuurscommissie Onderzoek
 BDB = Basiskwalificatie didactische bekwaamheid
 BEAR = Bacheloropleiding BEAR Fine Art: Base for Experiment, Art and Research in Arnhem
 BED = Bachelor of Education
 BKE = Basiskwalificatie Examinering
 BO KUO = Bestuurlijk Overleg Kunstonderwijs
 Cao = Collectieve arbeidsovereenkomst
 CBE = Het College van Beroep voor de Examens
 CEC = Centrale Examencommissie
 CDHO = Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
 CDO = CvB-Directeuren Overleg
 CMT = Crisis Management Team
 CNA = Cultuur Netwerk Arnhem
 Cobex = Voormalige afkorting voor het College van Beroep voor de Examens; zie ook CBE
 CPI = Consumentenprijsindex
 CROHO = Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs
 CTL = Center for Teaching & Learning
 CvB = College van Bestuur
 DAM = Decentrale Arbeidsvoorwaarden Middelen
 DB = Dagelijks Bestuur
 DBKV = Docent beeldende kunst en vormgeving
 DI = Duurzame Inzetbaarheid
 DPIA = Data Protection Impact Assessment; een DPIA is een instrument om vooraf de privacy-risico's van een gegevensverwerking in kaart te brengen
 DR = Deelraad
 DT = Deeltijd (zie ook VT = voltijd)
 DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs
 EAS = European Association of Music in Schools
 EER = Europese Economische Ruimte
 ESG = European Standards and Guidelines. In de context van dit jaarverslag: Europese standaarden en richtlijnen voor kwaliteitszorg in het hoger onderwijs
 FAZ = Facilitaire Zaken
 FEZ = Financieel Economische Zaken
 FPK = Fonds Podium Kunsten
 fte = Fulltime Equivalent
 FUWA = functiewaarderingsystematiek
 hbo = Hoger beroepsonderwijs
 HR = Human Resources
 IBN = Image Based Narrative
 iMAE = International Master Artist Educator

isat = Opleidingscode, gehanteerd door CROHO
 KIEM = Subsidieprogramma 'Kennis in en met de Educatieve Maatschappij' (van het Regieorgaan SIA) dat praktijkgericht onderzoek in het onderwijs financiert
 KUO = Kunstonderwijs
 MA = Master of Arts
 mbo = Middelbaar beroepsonderwijs
 M&C = Marketing & Communicatie
 Med = Master of Education
 MJOP = Meerjarenonderhoudsplan
 MKB = Het midden- en kleinbedrijf
 MKE = Master Kunsteducatie
 MMus = Master of Music
 MR = Medezeggenschapsraad
 MSc = Master of Science
 NMT = Neurologische Muziektherapie
 NPO = Nationaal Programma Onderwijs
 NSE = Nationale Studenten Enquête®
 NVAO = Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
 Nuffic = De Nederlandse organisatie voor internationalisering in onderwijs
 NWO = De Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
 OC = Opleidingscommissie
 OCW (ministerie van -) = Afkorting voor: ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 ODM = Opleiding Docent Muziek
 OER = Onderwijs- en examenregeling
 O&K = De afdeling Onderwijs & Kwaliteit
 OZON = De landelijk cybercrisisoefening voor hoger onderwijs en mbo
 PA en MM = Popacademie & MediaMusic
 PD = Professional Doctorate; een nieuw landelijk doctoraatstraject
 PKA = Plan Kwaliteitsafspraken
 P&O = Personeel & Organisatie
 PvE = Programma van Eisen
 RAAK-award = zie SIA RAAK-award
 Regieorgaan SIA = Regieorgaan SIA is onderdeel van NWO; het investeert in praktijkgericht onderzoek en verbindt mensen, kennisinstellingen en bedrijven met elkaar; dit orgaan komt voort uit de Stichting Innovatie Alliantie
 RI&E = Risico-inventarisatie en -evaluatie
 RMIT = The Royal Melbourne Institute of Technology; RMIT University
 RvT = Raad van Toezicht
 RxH = het regionaal samenwerkingsverband tussen 3 hogescholen en 7 ROC's in de regio Arnhem-Nijmegen
 SDG = Sustainable Development Goal(s)
 SIA = Zie Regieorgaan SIA
 SIA RAAK-award = Financiële toekenning vanuit het regieorgaan SIA
 SLB'er = Studieloopbaanbegeleider
 SOC/SIEM = Security Operations Center/ Security Information and Event Management
 SURF = de ICT-coöperatie van Nederlandse onderwijs- en onderzoeksinstituten
 SZ = Studentenzaken
 VBI = Visiterende en Beoordelende Instantie
 VH = Vereniging Hogescholen
 VSNU = Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (huidige naam: Universiteiten van Nederland)
 VT = Voltijd (zie ook DT = deeltijd)
 WAB = Wet Arbeidsmarkt in Balans
 WHW = Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek
 WNT = Wet Normering Topinkomens

Voor de fotografie in dit jaarverslag is gebruik gemaakt van afbeeldingen van het afstudeerwerk van studenten die in 2023 bij ArtEZ zijn afgestudeerd.

Kirsten Deetman

Fijke Pellicaan

Birgitta Karen Sveinsdottir

Vince van Neer

Levi Overvest

Iulia Paraipan

Claudia Nijhof

Nadeche Altena

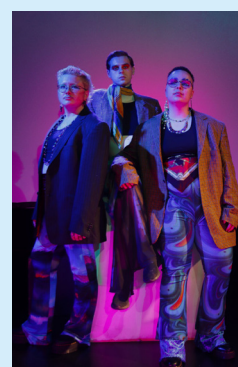
Lateesha

Sofia Norman, Esther van der Pijl,
Lina Verveckken, Maxime Boël,
Sander Los, Rodrigo Gonçalves
Sousa Loureiro, Elin Hallqvist,
Alma Saari.

Iulia Paraipan

Bart Scholten, Marsh
van Veen, Sander
Kamper, Anne Thomas
Rottier

Contact

ArtEZ heeft academies en afdelingen in Arnhem, Enschede en Zwolle. Het College van Bestuur en de centrale diensten zijn geconcentreerd in Arnhem.

Onderlangs 9 | 6812 CE Arnhem
Postbus 49 | 6800 AA Arnhem | 026 353 5600

